

საქართველოს
ეროვნული ბანკი

საქართველოს
საგადასახდელო
ბალანსი

2023

საქართველოს საგადასახდელო ბალანსი

2023

საქართველოს ეროვნული ბანკი

კრებული მომზადდა საგადასახდელო ბალანსისა და საერთაშორისო
საინვესტიციო პოზიციის სახელმძღვანელოს მე-6 რედაქციის მეთოდოლოგიისა
(სსფ, 2009 წ.) და საგარეო ვალის სტატისტიკის შემდგენელთა და
მომხმარებელთა სახელმძღვანელოს შესაბამისად (სსფ, 2013 წ.)

სარჩევი

1. მეთოდოლოგიური მიმოხილვა	5
1.1 საგადასახდლო ბალანსის მეთოდოლოგიური სტანდარტები	5
1.2 საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის მეთოდოლოგიური სტანდარტები.....	12
1.3 საგარეო ვალის მეთოდოლოგიური სტანდარტები.....	13
2. საქართველოს საგადასახდლო ბალანსი	15
2.1 ზოგადი მიმოხილვა	15
2.2 მიმდინარე ანგარიში	18
2.2.1 საქონელი	18
2.2.2 მომსახურება	24
2.2.3 პირველადი შემოსავალი	29
2.2.4 მეორადი შემოსავალი	31
2.3 კაპიტალის ანგარიში.....	33
2.4 ფინანსური ანგარიში	35
2.4.1 პირდაპირი ინვესტიციები.....	35
2.4.2 პორტფელის ინვესტიციები.....	36
2.4.3 ფინანსური წარმოებულები და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე.....	37
2.4.4 სხვა ინვესტიციები.....	37
2.4.5 საერთაშორისო რეზერვები.....	39
3. საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია	40
4. საგარეო ვალი	42
5. მონაცემთა წყაროს აღწერა	46
6. დანართები	49
დანართი 1. საქართველოს საგადასახდლო ბალანსი, ანალიტიკური წარმოდგენა, 2019-2023 წლები	49
დანართი 2. საქართველოს საგადასახდლო ბალანსი, კვარტალური, ანალიტიკური წარმოდგენა, 2023 წელი.....	51
დანართი 3. საქართველოს საგადასახდლო ბალანსი, კვარტალური, სტანდარტული წარმოდგენა, შემოკლებული, 2023 წელი.....	53
დანართი 4. საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, 2019-2023 წლები	54
დანართი 5. საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, ინტეგრირებული, 2023 წელი	61
დანართი 6. საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი, 2019-2023 წლები	70

დანართი 7. უმსხვილესი საექსპორტო ქვეყნები (FOB), 2019-2023 წლები	73
დანართი 8. უმსხვილესი საიმპორტო ქვეყნები (CIF), 2019-2023 წლები ...	74
დანართი 9. ძირითადი საქონლის ექსპორტი თურქეთში, 2019-2023 წლები	74
დანართი 10. ძირითადი საქონლის იმპორტი თურქეთიდან, 2019-2023 წლები	75
დანართი 11. ძირითადი საქონლის ექსპორტი რუსეთში, 2019-2023 წლები	76
დანართი 12. ძირითადი საქონლის იმპორტი რუსეთიდან, 2019-2023 წლები	76
დანართი 13. ძირითადი საქონლის ექსპორტი აშშ-ში, 2019-2023 წლები.	77
დანართი 14. ძირითადი საქონლის იმპორტი აშშ-დან, 2019-2023 წლები	78

1. მეთოდოლოგიური მიმოხილვა

პუბლიკაცია ასახავს საქართველოს საგარეო სექტორის სტატისტიკას და შეიცავს საგადასახდელო ბალანსის, საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციისა და ქვეყნის საგარეო ვალის სტატისტიკურ ანგარიშებს. სტატისტიკური ანგარიშები შევსებულია კომენტარებით, დამატებითი ანალიტიკური ცხრილებით, შედგენის მეთოდოლოგიის აღწერითა და ინფორმაციის წყაროების ჩამონათვალით.

მონაცემები და კომენტარები მომზადდა საგადასახდელო ბალანსისა და საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის სახელმძღვანელოს მე-6 რედაქციის მეთოდოლოგიისა (სსფ, 2009) და საგარეო ვალის სტატისტიკის შემდგენელთა და მომხმარებელთა სახელმძღვანელოს (სსფ, 2013 წ.) შესაბამისად.

საქართველოს საგადასახდელო ბალანსი, საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია და საგარეო ვალი დგება კვარტალური და წლიური პერიოდულობით და გამოისახება აშშ დოლარში. აღნიშნული დოკუმენტები არ მოიცავს ინფორმაციას ოკუპირებულ ტერიტორიებზე (აფხაზეთსა და ცხინვალის რეგიონში) განხორციელებული საგარეო ეკონომიკური ოპერაციების შესახებ.

საქართველოს საგადასახდელო ბალანსის, საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციისა და საგარეო ვალის გადახედვა რეგულარულად წარმოებს და შეიძლება შეეხოს ნებისმიერ პერიოდს. წინამდებარე პუბლიკაციაში გათვალისწინებულია 2024 წლის 30 სექტემბრისათვის არსებული ყველა შესწორება.

1.1 საგადასახდელო ბალანსის მეთოდოლოგიური სტანდარტები

საგადასახდელო ბალანსი არის მაკროეკონომიკური სტატისტიკური ანგარიში, რომელიც სისტემური სახით ასახავს, დროის განსაზღვრულ პერიოდში (კვარტალი, წელი), მოცემულ ეკონომიკასა და დანარჩენ მსოფლიოს შორის განხორციელებულ ეკონომიკურ ტრანზაქციებს. ინფორმაციის კლასიფიკაცია და კომპილაცია წარმოებს საერთაშორისო სტანდარტების, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის საგადასახდელო ბალანსისა და საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის

სახელმძღვანელოს (მეექვსე რედაქციის) შესაბამისად.

განმარტებები და ძირითადი პრინციპები

სტრუქტურულად საგადასახდელო ბალანსი შედგება მიმდინარე ანგარიშის, კაპიტალის ანგარიშისა და ფინანსური ანგარიშისაგან. მიმდინარე ანგარიში მოიცავს საქონლითა და მომსახურებით ვაჭრობის ბალანსს, პირველადი შემოსავლებისა და მეორადი შემოსავლების ბალანსებს. კაპიტალის ანგარიშში აისახება: არანარმოებული არაფინანსური აქტივების შეძენა/გაცემა და კაპიტალური ტრანსფერები. ფინანსური ანგარიში მოიცავს: პირდაპირ ინვესტიციებს, პორტფელის ინვესტიციებს, ფინანსურ წარმოებულებს, სხვა ინვესტიციებს და სარეზერვო აქტივებს.

მიმდინარე ანგარიშისა და კაპიტალის ანგარიშის ჯამი წარმოადგენს მოცემული ეკონომიკის წმინდა დაკრედიტებას ან წმინდა სესხებას დანარჩენი მსოფლიოს მიმართ. ის კონცეპტუალურად ტოლია ფინანსური ანგარიშის წმინდა ბალანსის.

ფინანსურ ანგარიშს დამატებული სხვა ცვლილებები (მარაგების გათვალისწინებით) გვიჩვენებს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის ცვლილებას პერიოდის დასაწყისსა და ბოლოს შორის.

საგადასახდელო ბალანსში აისახება რეზიდენტებსა და არარეზიდენტებს შორის განხორციელებული ოპერაციები.

ეკონომიკური ერთეული ითვლება რეზიდენტად, თუ მისი ეკონომიკური ინტერესის ცენტრი და მუდმივი ადგილსამყოფელი არის ქვეყნის ეკონომიკურ ტერიტორიაზე ერთი წლის ან მეტი ხნის განმავლობაში. ამ შემთხვევაში მოქალაქეობა მხედველობაში არ მიიღება.

ქვეყნის ეკონომიკური ტერიტორია შედგება მისი მთავრობის მიერ ადმინისტრირებული გეოგრაფიული ტერიტორიისგან, სადაც თავისუფლად გადაადგილდებიან ადამიანები, საქონელი და კაპიტალი და ემორჩილებიან ერთიან ფისკალურ და მონეტარულ ხელისუფლებას. ეკონომიკური ტერიტორია

ასევე მოიცავს: საჰაერო სივრცეს, ტერიტორიულ წყლებს, ტერიტორიებს საერთაშორისო წყლებში, სადაც ქვეყანა სარგებლობს ექსკლუზიური უფლებებით, ტერიტორიულ ანკლავებს სხვა ქვეყნის ტერიტორიაზე, როგორცაა საელჩოები, საკონსულოები, სამხედრო და სამეცნიერო ბაზები, თავისუფალი ზონები და ა.შ. თავის მხრივ, მოცემული ქვეყნის ეკონომიკურ ტერიტორიად არ ჩაითვლება სხვა ქვეყნების ტერიტორიული ანკლავები, რომლებიც აღნიშნული ქვეყნის გეოგრაფიულ ტერიტორიაზე მდებარეობს.

ითვლება, რომ ფიზიკურ ან იურიდიულ პირს აქვს ეკონომიკური ინტერესის ცენტრი ამა თუ იმ ქვეყანაში, როდესაც ქვეყნის ეკონომიკურ ტერიტორიაზე არსებობს მისი საცხოვრებელი ადგილი, წარმოების ადგილი ან სხვა უძრავი ქონება, რომელსაც აღნიშნული პირი იკავებს, ან განზრახული აქვს დაიკავოს, განუსაზღვრელი ვადით ან ხანგრძლივი პერიოდით (ერთი ან მეტი წლით).

საგადასახდლო ბალანსი (სბ) არ გულისხმობს „გადასახდლებს“ ამ სიტყვის ზოგადი გაგებით, არამედ იგი მოიცავს ტრანზაქციებს, რადგან ზოგიერთი საერთაშორისო ტრანზაქცია არ გულისხმობს ფულის გადახდას (მაგალითად ბარტერი), ზოგი კი საერთოდ არ მოითხოვს რაიმე სახით გადახდას (მაგალითად საჩუქარი ან უსასყიდლო დახმარება).

ინსტიტუციური სექტორები

საგადასახდლო ბალანსის ფინანსური ანგარიშის კომპონენტები - პორტფელის ინვესტიციები, ფინანსური წარმოებულები და სხვა ინვესტიციები - თავის მხრივ, იყოფა ოპერაციის მონაწილე რეზიდენტების ინსტიტუციური სექტორების მიხედვით. ამ კუთხით გამოიყოფა ოთხი სექტორი:

- მონეტარული ხელისუფლება - საქართველოს შემთხვევაში, ეროვნული ბანკი;
- დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა - კომერციული ბანკები;
- სამთავრობო სექტორი, რომელიც მოიცავს ცენტრალური და ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოებს;
- სხვა სექტორები, რომელიც იყოფა ორ ქვესექტორად: სხვა საფინანსო კორპორაციები (მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, სადაზღვევო კომპანიები, საინვესტიციო ფონდები) და არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შინამეურნეო-

ბების მომსახურე არაკომერციული ორგანიზაციები (შმაკო).

ტრანზაქციის ტიპები

- **გაცვლითი ტრანზაქციები** - საგადასახდლო ბალანსში ასახული ტრანზაქციების უმეტესობა შეიძლება დახასიათდეს როგორც გაცვლითი ტრანზაქციები, როდესაც ტრანზაქციის ერთი მხარე მიანვდის რაიმე ეკონომიკურ ღირებულებას მეორე მხარეს და მისგან სანაცვლოდ იღებს ეკვივალენტურ ღირებულებას;
- **ტრანსფერები** - არის ტრანზაქციები, როდესაც ერთი მხარე მეორეს მიანვდის რაიმე ეკონომიკურ ღირებულებას და მისგან სანაცვლოდ არ იღებს არანაირ ღირებულებას. ტრანზაქციის ეს ფორმა ცალმხრივი ტრანზაქციის ტიპს განეკუთვნება, სწორედ ამიტომ, ორმაგი ჩანერის პრინციპი საგადასახდლო ბალანსში მოითხოვს საპასუხო ჩანანერის გაკეთებას საპირისპირო ნიშნით.
- **პირობითი ტრანზაქციები** - არის საგადასახდლო ბალანსში განხორციელებული ჩანანერები, მაშინ როდესაც, ფაქტიურად ფულადი ნაკადების მოძრაობა, რეალური ტრანზაქცია არ მომხდარა (მაგალითად უცხოელი ინვესტორების მოგების რეინვესტირება).

ზემოთ ჩამოთვლილი ტრანზაქციები აისახება საგადასახდლო ბალანსის სხვადასხვა მუხლში. მუხლების სტრუქტურა შემდეგნაირია:

საქონელი და მომსახურება

საქონელი მოიცავს ტრანზაქციებს, რომლებიც დაკავშირებულია საქონლის ექსპორტ/იმპორტთან და გამოხატავს რეზიდენტსა და არარეზიდენტს შორის საკუთრების ცვლილებას (ზოგადი ვაჭრობა, პორტებში შექმნილი საქონელი და არამონეტარული ოქრო).

მომსახურება მოიცავს ყველა სახის მომსახურებას, რასაც უწევნ რეზიდენტები არარეზიდენტებს ან პირიქით. მომსახურება იყოფა:

- მანუფაქტურული მომსახურება (მომსახურება მატერიალური რესურსების დამუშავებით, როდესაც მატერიალური რესურსი სხვა ქვეყნის საკუთრებაა);
- საქონლის რემონტი და სხვა ტექნიკური მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი;

- ტრანსპორტი, მასში შედის ყველა სახის ტრანსპორტით განეული მომსახურება (მათ შორის მილსადენით ტრანსპორტირება) და საფოსტო და საკურიერო მომსახურება. მგზავრების, ტვირთის ტრანსპორტირება (ფრახტი) და სხვა სახის სატრანსპორტო მომსახურება (ტვირთის მოვლა, შენახვა, სატრანსპორტო საშუალებების დასუფთავება და სხვ.) კლასიფიცირდება თითოეული სატრანსპორტო საშუალების მიხედვით, გარდა მილსადენით ტრანსპორტირებისა.
- მოგზაურობა - აღნიშნული მუხლი კრედიტის მხარეს აღრიცხავს საქართველოში ყოფნისას არარეზიდენტი მგზავრების სამოგზაურო დანახარჯებს როგორც ბიზნესის, ასევე პირადი მიზნებისათვის. რეზიდენტი მოქალაქეების სამოგზაურო დანახარჯები უცხო ქვეყნებში აღირიცხება მოგზაურობის დებეტის მხარეს.
- ფინანსური მომსახურება მოიცავს აფინანსო შუამავლობასა და დამხმარე მომსახურებას რეზიდენტებსა და არარეზიდენტებს შორის, რომელიც იყოფა ცხადი სახით დარიცხულ და სხვა ფინანსურ მომსახურებად და არაპირდაპირი გზით შეფასებულ ფინანსური შუამავლობის მომსახურებად (FISIM).
- სხვა მომსახურება ასახავს ისეთი ტიპის მომსახურებას, როგორცაა მშენებლობა, სადაზღვევო და საპენსიო მომსახურება; სატელეკომუნიკაციო, კომპიუტერული და საინფორმაციო მომსახურება; ინტელექტუალური საკუთრებით სარგებლობა; პერსონალური, კულტურული და რეკრეაციული მომსახურება; სამთავრობო საქონელი და მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი და სხვ.

პირველადი შემოსავალი იყოფა ორ კატეგორიად - შრომითი და საინვესტიციო შემოსავალი:

- მუშაკთა შრომის ანაზღაურება ხელფასისა თუ სხვა სარგებელის სახით, ფულადი ან ნატურალური ფორმით, გადახდილი დამქირავებლის მიერ დაქირავებულზე, როცა მხარეები სხვადასხვა ქვეყნის რეზიდენტები არიან. ეს ანაზღაურება ასევე მოიცავს გადასახადებს, რომელთაც იხდის დაქირავებული მასპინძელ ქვეყანაში, რაც აღირიცხება როგორც საპირისპირო ჩანანერი მიმდინარე ტრანსფერების მუხლში. დაქირავებულის დანახარჯები მასპინძელ ქვეყანაში აღირიცხება როგორც

მოკორესპონდენტო ჩანანერი ტურისტული მომსახურების მუხლში.

- საინვესტიციო შემოსავალი მოიცავს რეზიდენტის საგარეო ფინანსური აქტივების ფლობიდან მისაღებ შემოსავალს ან გადასახადებს არარეზიდენტის მიმართ არსებულ ვალდებულებებზე. საინვესტიციო შემოსავალი მოიცავს შემოსავალს პირდაპირი ინვესტიციებიდან, პორტფელის ინვესტიციებიდან, სხვა ინვესტიციებიდან და სარეზერვო აქტივებიდან. საინვესტიციო შემოსავალი, თავის მხრივ, იყოფა როგორც: დივიდენდები, რეინვესტირებული შემოსავალი, საპროცენტო შემოსავალი და სადაზღვევო, საპენსიო და სტანდარტიზებული გარანტიის ფონდების პოლისის მფლობელების საინვესტიციო შემოსავალი. სხვა პირველადი შემოსავლები მოიცავს გადასახადებს წარმოებასა და იმპორტზე, სუბსიდიებსა და რენტას.

მეორადი შემოსავალი გვიჩვენებს მიმდინარე ტრანსფერებს ქვეყნის რეზიდენტებსა და არარეზიდენტებს შორის. მიმდინარე ტრანსფერი არის დამახალანსებელი ჩანანერი რეალური ან ფინანსური აქტივების ერთი ეკონომიკიდან მეორე ეკონომიკაზე ცალმხრივად გადაცემის დროს. მიმდინარე ტრანსფერების ყველაზე გავრცელებული სახეა გრანტები, ჰუმანიტარული და ტექნიკური დახმარება. ეს მუხლი ასევე მოიცავს სანევრო შენატანებს სხვადასხვა საერთაშორისო და სამთავრობო ორგანიზაციებში; ფიზიკური პირების გადასახადებსა და გზავნილებს; სოციალურ დახმარებებს; წმინდა სადაზღვევო პრემიას სიცოცხლის დაზღვევის გარდა; სადაზღვევო მოთხოვნებს სიცოცხლის დაზღვევის გარდა და სხვა მიმდინარე ტრანსფერებს.

კაპიტალის ანგარიში გვიჩვენებს (1) მიღებულ და გადახდილ კაპიტალურ ტრანსფერებს და (2) არანარმოებული არაფინანსური აქტივების შექენასა და გაყიდვას რეზიდენტებსა და არარეზიდენტებს შორის.

კაპიტალური ტრანსფერები მოიცავს უსასყიდლოდ საკუთრების უფლების გადაცემას ძირითად კაპიტალზე და ვალის პატიებას. უსასყიდლოდ თანხის გადაცემა განიხილება როგორც კაპიტალური ტრანსფერი მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ეს თანხა განკუთვნილია ძირითადი კაპიტალის შესაძენად ან კაპიტალური მშენებლობის დასაფინანსებლად.

მუხლში „არანარმოებული არაფინანსური აქტივების შექენა (დებეტი)/გაყიდვა

(კრედიტი)“ აღირიცხება იმ აქტივების შეძენა/გაყიდვა, რომლებიც არ არის წარმოების შედეგი (მიწა, ბუნებრივი რესურსები) ან/და არამატერიალური აქტივები, როგორცაა პატენტი, საავტორო უფლება, სასაქონლო ნიშნები, ფრანშიზა და ა.შ.

ფინანსურ ანგარიშში აქტივები და ვალდებულებები ფუნქციონალური ნიშნის მიხედვით იყოფა: პირდაპირი ინვესტიციები, პორტფელის ინვესტიციები, ფინანსური წარმოებულები, სხვა ინვესტიციები და სარეზერვო აქტივები.

პირდაპირი ინვესტიცია არის საერთაშორისო ინვესტიციის კატეგორია. აღნიშნული კატეგორია გულისხმობს ამა თუ იმ ეკონომიკის რეზიდენტი ერთეულის (პირდაპირი ინვესტორი) გრძელვადიან ინტერესს სხვა ეკონომიკის რეზიდენტ ერთეულში (პირდაპირი ინვესტორის სანარმო). სანარმოს პირდაპირი ინვესტორი არის ინვესტორი, რომელიც ფლობს სანარმოს აქციების ან ხმის უფლების 10 პროცენტს ან მეტს (კორპორაციული სანარმოს შემთხვევაში), ან ეკვივალენტურ ძალაუფლებას (არაკორპორაციული სანარმოს შემთხვევაში). „პირდაპირი ინვესტირების“ განსაზღვრება ასევე ვრცელდება ფულადი ან/და მატერიალური სახით განხორციელებულ ინვესტიციებზე ურთიერთდაკავშირებულ სანარმოებს შორის, ანუ კაპიტალურ ინვესტიციებზე ფილიალებსა და მათ სათავე ოფისებს შორის. პირდაპირი ინვესტიციები კლასიფიცირდება როგორც პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების სანარმოში, პირდაპირი ინვესტირების სანარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია) და მონათესავე კომპანიებს შორის.

პირდაპირი ინვესტიციები ფინანსური ინსტრუმენტის მიხედვით კლასიფიცირდება: სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები; რეინვესტირებული შემოსავლები და სავალ ინსტრუმენტები.

პორტფელის ინვესტიცია შეიძლება იყოს:

- სააქციო კაპიტალის სახით (როდესაც ინვესტორი ფლობს წილის 10 პროცენტზე ნაკლებს);
- სავალ ფასიანი ქაღალდების სახით. რაც, თავის მხრივ, იყოფა გრძელვადიან (ობლიგაციები) და მოკლევადიან ინსტრუმენტებად.

ფინანსური წარმოებულები - ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც მიბმულია კონკრეტულ ფინანსურ აქტივზე, ინდიკატორზე ან რაიმე სახის აქტივზე. მათი მეშვეობით ხდება ფინანსური

რისკებით ვაჭრობა საფინანსო ბაზრებზე. ფინანსური წარმოებულები მოიცავს ტრანზაქციებს სვოპებით, ოფციონებით, სადეპოზიტო გარანტიებითა და სხვ. და აღირიცხება წმინდა სახით.

სხვა ინვესტიციის პირველადი დაყოფა ხდება: ფინანსური აქტივების შესყიდვა, წმინდა და ფინანსური ვალდებულებების აღება, წმინდა. სხვა ინვესტიციებს მიეკუთვნება: სხვა სააქციო კაპიტალი; ნაღდი ფული და დეპოზიტები; სესხები; სადაზღვევო, საპენსიო პროგრამები და სტანდარტული საგარანტიო სქემები; სავაჭრო კრედიტები და ავანსები; სხვა დებიტორული/კრედიტორული დავალიანება; განაწილებული ნასესხობის სპეციალური უფლებები.

- სხვა სააქციო კაპიტალი მიეკუთვნება სხვა ინვესტიციებს, იმ შემთხვევაში, თუ ის არ არის პირდაპირი ინვესტიციები ან სარეზერვო აქტივები. სხვა სააქციო კაპიტალი არ არის ფასიანი ქაღალდების სახით, ამიტომ არ შედის პორტფელის ინვესტიციებში. რიგი საერთაშორისო ორგანიზაციების წევრობა არ იღებს ფასიანი ქაღალდების სახეს და ამდენად, კლასიფიცირდება როგორც სხვა სააქციო კაპიტალი.
- ნაღდი ფული შედგება ბანკნოტებისა და მონეტებისაგან, რომლებსაც გააჩნიათ ფიქსირებული ნომინალური ღირებულება და გამოშვებულია ან სანქცირებულია ცენტრალური ბანკების ან მთავრობების მიერ.
- დეპოზიტები მოიცავს ყველა მოთხოვნას, რომელიც ეხება ეროვნულ ბანკს, დეპოზიტურ კორპორაციებს, გარდა ეროვნული ბანკისა, და რიგ შემთხვევებში, სხვა ინსტიტუციურ ერთეულებს და დადასტურებულია ანაბარის პირობებით.
- სადაზღვევო, საპენსიო პროგრამები და სტანდარტული საგარანტიო სქემები მოიცავს: სადაზღვევო ტექნიკურ რეზერვებს (გარდა სიცოცხლის დაზღვევისა); სიცოცხლის დაზღვევისა და ანუიტეტის გადახდის უფლებას; პენსიის მიღების უფლებას, საპენსიო ფონდების მოთხოვნებს სპონსორების მიმართ, არასაპენსიო ფონდებიდან გადახდის უფლების მოთხოვნას; და სტანდარტული გარანტიებით მოთხოვნების დასაფარ რეზერვებს.
- სავაჭრო კრედიტები და ავანსები წარმოადგენს მოთხოვნებსა და ვალდებულებებს, რომელიც წარმოიქმნება მიმწოდებელსა და მყიდველს შორის უშუალო ურთიერთობისას -

როდესაც თანხის გადახდის დრო არ ემთხვევა საკუთრების ცვლილების დროს. სავაჭრო კრედიტები და ავანსები არ გულისხმობს სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოშვებას ან რაიმე დოკუმენტის შექმნას. საქართველოს საგადასახდლო ბალანსის ამ მუხლში აღირიცხება პროდუქციით ვაჭრობის დროს წინასწარ გადახდა/მიწოდებები.

- დანარჩენი დებიტორული/კრედიტორული დავალიანება მოიცავს სავაჭრო კრედიტებისა და ავანსებისაგან და სხვა ინსტრუმენტებისაგან განსხვავებულ სხვადასხვა ვალდებულებებს.
- ნასესხობის სპეციალური უფლებები - არის საერთაშორისო სარეზერვო აქტივი, რომლებიც შექმნილია საერთაშორისო სავალუტო ფონდის მიერ და განაწილებულია ნევრ ქვეყნებს შორის დამატებითი ოფიციალური რეზერვების სტატუსით. ნასესხობის სპეციალურ უფლებებს შეიძლება ფლობდნენ მონეტარული ხელისუფლების რეგულირების ორგანოები ან სამთავრობო სექტორი. ნასესხობის სპეციალური უფლებების ავუარები წარმოადგენს სხვა ნევრი ქვეყნებისაგან უცხოური ვალუტის ან სხვა სარეზერვო აქტივების მიღების უპირობო უფლებას.

სარეზერვო აქტივები მონეტარული ხელისუფლების განკარგულებაში არსებული ფინანსური აქტივებია და შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ქვეყნის საერთაშორისო ვალდებულებების შესასრულებლად, ეროვნული ვალუტის კურსის მხარდასაჭერად და საგადასახდლო ბალანსის რეგულირებისათვის. კერძოდ, ის შეიძლება გამოყენებულ იქნეს პირდაპირ საგადასახდლო ბალანსის დეფიციტის დასაფინანსებლად ან დეფიციტზე არაპირდაპირი ზეგავლენის მოსახდენად (სავალუტო ბაზარზე ჩარევის გზით, ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსის დასარეგულირებლად).

საგადასახდლო ბალანსში **ოპერაციების აღრიცხვა** წარმოებს ორმაგი ჩანერის საბუღალტრო პრინციპის საფუძველზე. თითოეული ტრანზაქცია აღირიცხება ორი (ან მეტი) თანაბარი სიდიდის ჩანანერით. ერთ-ერთი ჩანანერი კეთდება კრედიტის მხარეს, ხოლო მეორე - დებეტის მხარეს. მაგალითად, საქონლის ექსპორტი საგადასახდლო ბალანსში აისახება როგორც ჩანანერი ექსპორტის კრედიტის მუხლში და იმავე სიდიდის ჩანანერი დებეტის მხარეს აქტივის მუხლში - „ნაღდი ფული და დეპოზიტები“.

ამდენად, ყველა კრედიტისა და დებეტის სხვაობა ნულს უნდა უდრიდეს. თუმცა პრაქტიკაში, ხშირად საგადასახდლო ბალანსის ანგარიშები არ ბალანსდება. საგადასახდლო ბალანსის სხვადასხვა მუხლის შეფასება ხდება ინფორმაციის სხვადასხვა წყაროზე დაყრდნობით. შედეგად, ყველა კრედიტისა და დებეტის ჯამი ერთმანეთს არ უდრის და საჭიროა დამაბალანსებელი ჩანანერის გაკეთება შესაბამის მუხლში (წმინდა შეცდომები და გამოტოვებები).

კრედიტში აისახება მიმდინარე ანგარიშსა და კაპიტალის ანგარიშზე ექსპორტი, მიღებული პირველადი და მეორადი შემოსავლები და არანარმოებული არაფინანსური აქტივების გასაჯალი.

დებეტის ჩანანერები კეთდება მიმდინარე ანგარიშსა და კაპიტალის ანგარიშზე იმპორტის დროს, პირველადი და მეორადი შემოსავლების გასაჯლებისა და არანარმოებული არაფინანსური აქტივების შექმნის შემთხვევაში.

ფინანსურ ანგარიშზე აქტივებისა და ვალდებულებების აღრიცხვა წარმოებს წმინდა საფუძველზე, თითოეული ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების ცალკე კრედიტული და დებეტური გატარებების გარეშე. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ოპერაციების ასახვისას გამოიყენება ტერმინი „ფინანსური აქტივების შესყიდვა, წმინდა“ და „ფინანსური ვალდებულებების აღება, წმინდა“. აქტივების წმინდა შესყიდვა ტოლია აქტივების ზრდას მინუს მათი შემცირება. ვალდებულებების წმინდა აღება უდრის ვალდებულებების ზრდას მინუს შემცირება. ცვლილება პლუს ნიშნით ნიშნავს აქტივებისა და ვალდებულებების ზრდას, ხოლო მინუს ნიშნით - მათ შემცირებას.

ძირითადი პრინციპი, რაც ოპერაციების შეფასებისას მხედველობაში მიიღება, არის საბაზრო ფასი. საბაზრო ფასი განისაზღვრება როგორც თანხა, რომელსაც მყიდველი თავისი ნებით იხდის რაიმეს შესაძენად გამყიდველის სურვილის შესაბამისად, როდესაც ორივე მხარე არის დამოუკიდებელი და აღნიშნული ოპერაცია ხორციელდება მხოლოდ კომერციული შეხედულებებიდან გამომდინარე.

ოპერაციის აღრიცხვის დროდ მიიჩნევა რეალური დრო, ან ხდება იმ მიახლოებული დროის შეფასება, როცა მოხდა საკუთრებაზე უფლების ცვლილება. ეს არის დრო, როდესაც მოხდა ფინანსური ოპერაციის რეგისტრაცია ბანკის ან საწარმოს საბუღალტრო ჩანანერებში.

საგადასახდლო ბალანსის სტანდარტული და ანალიტიკური წარმოდგენა

სტანდარტული წარმოდგენის საგადასახდლო ბალანსში საქონლის, მომსახურების, შემოსავალისა და ფინანსური ღირებულებების საგარეო ეკონომიკური ოპერაციები ჯგუფდება ეროვნულ ანგარიშთა სისტემისა და სხვა მაკროეკონომიკური სტატისტიკის სტანდარტული კლასიფიკაციის მსგავსად, რომლის შესაბამისად, საგადასახდლო ბალანსის ოპერაციების ბალანსი ნულის ტოლია.

ანალიტიკური წარმოდგენა წარმოადგენს სტანდარტული საგადასახდლო ბალანსის მონაცემების რეორგანიზაციას, რის შედეგადაც გამოიყოფა საგადასახდლო ბალანსის სალდო, რომელიც საჭიროებს დაფინანსებას რეზერვების ხარჯზე, საერთაშორისო სავალუტო ფონდიდან ან სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან კრედიტების მოზიდვას, ასევე, სხვა განსაკუთრებულ დაფინანსებას (დაგროვილი დავალიანება, ვალის პატიება და ვალის რესტრუქტურირება და ა.შ.).

ინფორმაციის წყარო

საქართველოს საგადასახდლო ბალანსის კომპილაციის ძირითადი საინფორმაციო წყაროებია: საქართველოს ეროვნული ბანკი; საბანკო დანესტრუქტურები; არასაბანკო საფინანსო კორპორაციები; საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (ინფორმაცია საქონლითა და მომსახურებით ვაჭრობის შესახებ, სანარმოთა გამოკვლევა, შინამეურნეობების გამოკვლევა, სპეციალური კვლევები); საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო; სხვადასხვა სამინისტროები და უწყებები; საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენლობები საქართველოში. გარდა ზემოაღნიშნულისა, გამოიყენება „საერთაშორისო ტრანზაქციების ანგარიშგების სისტემა“ (ITRS), რომელიც გულისხმობს საგადასახდლო ბალანსის ოპერაციების ჭრილში მონაცემების შეგროვებას საბანკო სისტემის მეშვეობით.

ინფორმაციის ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით, აღნიშნული წყაროებიდან მიღებულ ინფორმაციასთან ერთად ხდება სხვადასხვა მონაცემების შემდგომი შეფასება და შესწორება.

საქონლის ექსპორტ/იმპორტი

- საგადასახდლო ბალანსში საქონლის ექსპორტი და იმპორტი აღირიცხება FOB ფასებში.
- იმპორტირებული საქონლის ფასები CIF ფასებიდან გადაიყვანება FOB ფასებში. აღნიშნული შესწორებისათვის გამოიყენება კოეფიციენტები, რომლებიც გაიანგარიშება ერთეულოვანი წონის საქონლის ტრანსპორტირების ღირებულების მიხედვით თითოეული ტრანსპორტის სახეობისა და რეგიონისთვის (მემობელი ქვეყნებისთვის კოეფიციენტი ნულის ტოლია).
- საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურიდან მიღებულ ოფიციალურ ინფორმაციას ემატება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გაკეთებული შეფასებები სხვადასხვა საქონლისა თუ მომსახურების ექსპორტ/იმპორტის შესახებ.

შენიშვნა: განსხვავება საგადასახდლო ბალანსის ექსპორტ-იმპორტის მონაცემებსა და სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მიერ მოყვანილ საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკის მონაცემებს შორის განპირობებულია ობიექტური, მეთოდოლოგიური მიზეზით: საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკა ეფუძნება საქონლის მიერ საზღვრის გადაკვეთის პრინციპს მაშინ, როდესაც საქონლით ვაჭრობა საგადასახდლო ბალანსში ეფუძნება რეზიდენტიდან არარეზიდენტზე საკუთრების უფლების გადასვლის პრინციპს; არის პოზიციები, რომლებიც შედის საგადასახდლო ბალანსის საქონლით ვაჭრობაში და არ შედის საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკაში. ესენია: პორტებში შექმნილი საქონელი, არაორგანიზებული ვაჭრობა, ალურიცხავი ექსპორტ-იმპორტის ოპერაციები. საგადასახდლო ბალანსში გადასამუშავებელი საქონლის ექსპორტ/იმპორტი, როცა მატერიალური რესურსი სხვა ქვეყნის საკუთრებაა, აღირიცხება მომსახურების მუხლში, ხოლო საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკაში - საქონლის მუხლში.

გარდა ამ განსხვავებებისა, იმპორტის ნაწილში გამოიყენება სხვადასხვა ფასთა სისტემა. კერძოდ, იმპორტი საგადასახდლო ბალანსში აღირიცხება FOB ფასით, მაშინ, როცა საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკაში CIF ფასით.

ალურიცხავი ექსპორტის შესაფასებლად ეროვნული ბანკი იყენებს ძირითადი პარტნიორი ქვეყნების მონაცემებს, როგორცაა: ევროკავშირი, თურქეთი, აზერბაიჯანი, სომხეთი, რუსეთი, უკრაინა. ამ მიზნით, დამატებით, გამოიყენება გაეროს სტატისტიკის დეპარტამენტის გლობალური ვაჭრობის მონაცემთა ბაზა (UN Comtrade Database). ანალოგიურად, ჩვენი პარტნიორი ქვეყნები, მათ შორის ევროკავშირი, იყენებს საქართველოს იმპორტის მონაცემებს საკუთარი მონაცემების კორექტირებისათვის. მონაცემთა კორექტირება მიღებული და გავრცელებული მსოფლიო პრაქტიკაა და აუცილებელია მონაცემთა მაღალი ხარისხის უზრუნველსაყოფად. საბაჟო სამსახურების მხრიდან ექსპორტის მონაცემების სტატისტიკურ აღირიცხავზე, როგორც წესი, უფრო ნაკლები რესურსი იხარჯება, ვიდრე იმპორტზე, რადგან განსხვავებით იმპორტისაგან, ექსპორტის დროს არ ხდება გადასახადების გადახდა.

მომსახურება

ტრანსპორტი

- ტრანსპორტის ღირებულების შესწორება ხდება საიმპორტო საქონლის ფასების CIF ფასიდან FOB ფასში გადაყვანის შედეგად და დაიყოფა ტრანსპორტის სახეების მიხედვით (საზღვაო, საჰაერო და სხვა).
- გარდა ამისა, ხდება მონაცემების მოპოვება სხვა წყაროებიდან. ესენია: სს „საქართველოს რკინიგზა“, სს „საქაერონავიგაცია“, საქართველოში მოქმედი პორტები და აეროპორტები. ამასთან, შსს-ს საზღვრო პოლიციის ინფორმაციაზე დაყრდნობით, წარმოებს ირიბი შეფასება სატრანსპორტო მომსახურების ექსპორტ/იმპორტის შესახებ.

მოგზაურობა

- მოგზაურობის შესახებ მონაცემების ფორმირება ხდება შინამეურნეობების რეგულარული კვლევის მასალების მიხედვით. საქმიანი მოგზაურობის შესახებ დამატებითი ინფორმაცია მიიღება სახელმწიფო უწყებებიდან (სამინისტროები, დეპარტამენტები და სხვ.) და აგრეთვე, საბანკო სექტორიდან;
- ირიბი შეფასებისათვის გამოიყენება საზღვრის დაცვის სამსახურის ინფორმაცია ქვეყანაში შემოსული და ქვეყნიდან გასული მოქალაქეების შესახებ. გარდა ამისა, ფასდება საქონლის საექსპორტო/საიმპორტო ოპერაციებით დაკავებულ პირთა დანახარჯები საზღვარგარეთ და ერთ წელზე ნაკლები ვადით საზღვარგარეთ მომუშავეთა დანახარჯები.

სხვა მომსახურება

- მონაცემები სხვა მომსახურებაზე, როგორცაა მანუფაქტურული მომსახურება, მშენებლობა, ფინანსური და ა.შ. მოიპოვება იმ სანარმოებიდან, რომლებიც იყენებენ ამ ტიპის მომსახურებას, შემდეგ ხდება მომსახურების მოცულობის კორექტირება. ინფორმაცია უცხო ქვეყნის საელჩოების, დიპლომატიური წარმომადგენლობებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების დანახარჯებზე ფასდება ირიბი მეთოდით. მონაცემები საზღვარგარეთ საქართველოს დიპლომატიური წარმომადგენლობების დანახარჯებზე მიიღება

საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროდან. ინფორმაცია ფინანსური მომსახურების შესახებ მოიპოვება კომერციული ბანკებიდან წარმოდგენილი ანგარიშგებიდან, დაზღვევის მომსახურების შესახებ კი – სადაზღვევო კომპანიებიდან.

პირველადი შემოსავალი

- მუშაკთა შრომის ანაზღაურებაზე შეფასებები ძირითადად ემყარება შინამეურნეობების კვლევის მასალებს, გამოიყენება ასევე საბანკო ინფორმაცია სწრაფი ფულადი გზავნილების შესახებ, აგრეთვე ფასდება საერთაშორისო ორგანიზაციებსა და უცხო ქვეყნის საელჩოებში დასაქმებულ რეზიდენტთა შემოსავლები;
- საინვესტიციო შემოსავალი გამოითვლება სხვადასხვა წყაროზე დაყრდნობით: ფინანსთა სამინისტროს ანგარიში სახელმწიფო ან სახელმწიფო გარანტიით აღებული ვალის პროცენტის გადახდაზე; კომერციული ბანკების ანგარიში საბანკო სექტორში ვალების პროცენტების გადახდაზე.

მეორადი შემოსავალი

- მუშაკთა გზავნილების შესაფასებლად გამოიყენება იგივე მეთოდოლოგია, რაც მუშაკთა შრომის ანაზღაურების შემთხვევაში;
- ფინანსთა სამინისტროს ანგარიშებიდან და იმ საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან და ფონდებიდან, რომელთაც თავიანთი ოფისები აქვთ საქართველოს ტერიტორიაზე, მიიღება ინფორმაცია საგარეო სექტორიდან საქართველოში შემოსული ტექნიკური და ჰუმანიტარული დახმარების შესახებ;
- საგარეო საქმეთა სამინისტროს მიერ წარმოდგენილი მონაცემები სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციაში საწევრო შენატანების შესახებ;
- ქართველი სტუდენტების განათლებაზე განეული გრანტების ღირებულება ფასდება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროდან და შინამეურნეობების კვლევიდან მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე.

კაპიტალის ანგარიში

- კაპიტალური ტრანსფერები იანგარიშება ფინანსთა სამინისტროს ინფორმაციის ბაზაზე დაყრდნობით და სხვა წყაროების გამოყენებით.

ფინანსური ანგარიში

პირდაპირი ინვესტიციები

- მონაცემები პირდაპირი ინვესტიციების შესახებ მიიღება სანარმოთა კვლევებიდან, დეპოზიტური კორპორაციების შესახებ – კომერციული ბანკების ანგარიშგებიდან, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების შესახებ – მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებიდან, სადაზღვევო სფეროს შესახებ კი, სადაზღვევო კომპანიების მონაცემებზე დაყრდნობით;
- რაც შეეხება საქართველოდან საზღვარგარეთ განხორციელებულ პირდაპირ ინვესტიციებს, ისინი მცირე მოცულობისაა, ამიტომ ჩვენს ხელთ არსებული ინფორმაცია ასეთი სანარმოების შესახებ შეიძლება არასრული იყოს.

პორტფელის ინვესტიციები

- ინფორმაცია სააქციო კაპიტალში განხორციელებული პორტფელის ინვესტიციების შესახებ მიიღება სანარმოთა კვლევებიდან, კომერციული ბანკების, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა და სადაზღვევო კომპანიების ანგარიშგებიდან. მონაცემები სავალო ფასიანი ქაღალდების შესახებ მიიღება ფინანსთა სამინისტროდან (სახელმწიფო და სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული სანარმოების მიერ გამოშვებული ევროობლიგაციები), ეროვნული ბანკიდან (არარეზიდენტების მიერ შექმნილი სახაზინო ვალდებულებები და სახელმწიფო ობლიგაციები), ასევე, კომერციული ბანკებიდან და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებიდან.

სხვა ინვესტიციები

- სავაჭრო კრედიტების შესახებ მონაცემები ფასდება სანარმოთა კვლევებიდან მიღებული ინფორმაციის

ბაზაზე;

- მონაცემები სესხებზე იანგარიშება ეროვნული ბანკის, ფინანსთა სამინისტროს, კომერციული ბანკების, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სანარმოთა კვლევებიდან მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე, გარკვეული დამატებითი მონაცემები მიიღება ფინანსთა სამინისტროს ანგარიშებიდან.

სარეზერვო აქტივები

- სარეზერვო აქტივების მონაცემთა წყაროა საქართველოს ეროვნული ბანკის საბალანსო ანგარიშები.

1.2 საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის მეთოდოლოგიური სტანდარტები

საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია (სსპ) იანგარიშება საერთაშორისო სავალუტო ფონდის საგადასახდელო ბალანსისა და საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის სახელმძღვანელოს (მექსე სე რედაქცია) რეკომენდაციებით განსაზღვრული სტანდარტების შესაბამისად.

ქვეყნის საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია ასახავს დროის გარკვეულ მომენტში საგარეო ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ნაშთებს. სსპ აერთიანებს არარეზიდენტებისადმი მოთხოვნებსა და მათ მიმართ სხვადასხვა სახის ვალდებულებებს ინსტიტუციური სექტორების მიხედვით: ეროვნული ბანკი, დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა, სამთავრობო სექტორი და სხვა სექტორები. სსპ-ის ძირითადი მუხლები საგადასახდელო ბალანსის ფინანსური ანგარიშის მუხლების იდენტურია და მოიცავს: პირდაპირ ინვესტიციებს, პორტფელის ინვესტიციებს, ფინანსურ წარმოებულებს, სხვა ინვესტიციებსა და სარეზერვო აქტივებს.

სხვაობა ეკონომიკის ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებს შორის შეადგენს წმინდა საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციას. ამგვარად, სსპ შეიძლება იყოს წმინდა კრედიტული ან წმინდა დებეტური.

საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია მუშავდება ცხრილის სახით, რომელიც შეიცავს შემდეგ დეტალებს:

	პოზიცია პერიოდის დასაწყისში	პოზიციის ცვლილება				პოზიცია პერიოდის ბოლოს
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
წმინდა საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია						
აქტივები						
ვალდებულებები						

ამრიგად, საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია პერიოდის ბოლოს იანგარიშება როგორც ნაშთს პერიოდის დასაწყისში დამატებული პერიოდის განმავლობაში მომხდარი საოპერაციო ცვლილება, კურსის, ფასისა და სხვა ცვლილება.

საოპერაციო ცვლილება ასახავს საგადასახდელ ბალანსის ფინანსური ანგარიშის ტრანზაქციებს. სხვა ცვლილება მოიცავს შესწორებებს, რეკლასიფიკაციას და სსპ-ის მეთოდოლოგიით განსაზღვრულ სხვა ცვლილებებს.

საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის კომპილაციისათვის გამოიყენება საგადასახდელ ბალანსისათვის საჭირო იდენტური საინფორმაციო წყაროები.

1.3 საგარეო ვალის მეთოდოლოგიური სტანდარტები

საქართველოს საგარეო ვალის შედგენა წარმოებს საერთაშორისო სავალუტო ფონდის სახელმძღვანელოს („საგარეო ვალის სტატისტიკა: სახელმძღვანელო შემდგენელთა და მომხმარებელთათვის“, სსფ 2013 წ.) რეკომენდაციის შესაბამისად.

საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი წარმოადგენს დროის გარკვეული მომენტისათვის არსებულ ნაშთს ყველა იმ მიმდინარე, და უპირობო ვალდებულებაზე, რომელიც დებეტორს ავალდებულებს ძირითადი თანხის და/ან საპროცენტო განაკვეთის გადახდას მომავალში, დროის გარკვეულ მომენტში და წარმოადგენს რეზიდენტის უპირობო ვალდებულებას არარეზიდენტის მიმართ.

საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი მოიცავს ვალდებულებებს არარეზიდენტების მიმართ, რომელიც კლასიფიცირებულია ინსტიტუციური სექტორების მიხედვით, ვადიანობისა და სავალო ინსტრუმენტებს ტიპების მიხედვით.

საგარეო ვალი შედგება შემდეგი კომპონენტებისაგან:

- ნაღდი ფული და დეპოზიტები;
- სავალო ფასიანი ქაღალდები;

- სესხები;
- სავაჭრო კრედიტები და ავანსები;
- სხვა სასესხო ვალდებულებები;
- განაწილებული ნასესხობის სპეციალური უფლებები (ნსუ);
- პირდაპირი ინვესტიციები: კომპანი-ათაშორისი სესხები.

სავალო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს საქართველოს რეზიდენტების მიერ გამოშვებულ სავალო ფასიან ქაღალდებს, რომელთაც ფლობენ არარეზიდენტები. სავალო ვალდებულებები კლასიფიცირდება სექტორების (გამომშვების სექტორი) და ფინანსური ინსტრუმენტების მიხედვით.

სავალო ფასიანი ქაღალდების ნაშთი დროის გარკვეული მომენტისათვის არის: არარეზიდენტების საკუთრებაში არსებული და საქართველოს რეზიდენტების მიერ გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ჯამს პლუს საანგარიშო პერიოდში დარიცხული და გადაუხდელი პროცენტი.

სესხების სტრუქტურაში შედის:

- საერთაშორისო სავალუტო ფონდის სესხები – საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ მიღებული სესხები საერთაშორისო სავალუტო ფონდიდან;
- სახელმწიფო სესხები – სახელმწიფოს მიერ მიღებული საგარეო სესხები;
- სესხები სახელმწიფო გარანტიით – კერძო სექტორის მიერ მიღებული საგარეო სესხები, რომელთა გარანტი არის მთავრობა;
- კერძო სესხები – კერძო სექტორის მიერ მიღებული საგარეო სესხები (გარდა პირდაპირი ინვესტორისგან მიღებული სესხებისა);

სესხებზე ნაშთი დროის გარკვეული მომენტისათვის, შედგება საქართველოს რეზიდენტების მიერ მიღებული საგარეო სესხების ჯამს მინუს საანგარიშო პერიოდში გრაფიკით განსაზღვრული ძირითადი თანხის გადახდები და მინუს ფაქტიურად განხორციელებული წინასწარი გადახდები.

სავაჭრო კრედიტები და ავანსები შედგება იმ ვალდებულებებისაგან, რომლებიც წარმოიშვება საქონლისა და მომსახურების უშუალოდ მიწოდების დროს:

- ეკონომიკური აგენტის მიერ მიღებული წინასწარი გადახდა;
- იმპორტირებულ საქონელსა ან მომსახურებასთან დაკავშირებული ვალდებულებები, რომელთა დაფარვაც არ მოხდა ვადაში.

ნაღდი ფული და დეპოზიტები მოიცავს საქართველოს საბანკო სისტემაში არსებულ არარეზიდენტების დეპოზიტებს.

სხვა ვალდებულებები მოიცავს სავაჭრო კრედიტებისა და ავანსებისაგან და სხვა ინსტრუმენტებისაგან განსხვავებულ სხვადასხვა ვალდებულებებს.

პირდაპირი ინვესტიციების კომპანიათაშორისი სესხები მოიცავს:

- სესხებს, მიღებულს არარეზიდენტი პირდაპირი ინვესტორისაგან ან საზღვარგარეთ არსებული ფილიალებისა და წარმომადგენლობებისაგან;
- ვადაგადაცილებებს ამ სესხებზე, ძირითადი თანხისა და საპროცენტო განაკვეთის მიხედვით.

კომპანიათაშორის სესხებზე არსებული დავალიანება შედგება დროის გარკვეული მომენტისათვის არსებული იმ საგარეო სესხების წარჩენი დავალიანებისაგან, რომელიც საქართველოს საწარმოებმა ან პირდაპირმა ინვესტორებმა მიიღეს, შესაბამისად, არარეზიდენტი პირდაპირი ინვესტორის ან შვილობილი კომ-

პანიებისაგან, მინუს საანგარიშო პერიოდში გრაფიკით განსაზღვრული ძირითადი თანხის გადახდები, მინუს ფაქტიურად განხორციელებული წინასწარი გადახდები.

საგარეო ვალი, საგადასახდელო ბალანსის მსგავსად, კლასიფიცირდება ინსტიტუციური სექტორების მიხედვით: სამთავრობო სექტორი, ეროვნული ბანკი, დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა და სხვა სექტორები. ამასთან, ცალკე გამოიყოფა კომპანიათაშორისი ვალდებულებები. გარანტიის ქვეშ მყოფი საგარეო ვალდებულებები კი კლასიფიცირდება მსესხებლის სექტორის შესაბამისად. გარანტორის მიხედვით რეკლასიფიკაცია ხდება მხოლოდ გარანტიის ამოქმედების შემთხვევაში.

ანალიზის მიზნებიდან გამომდინარე, საგარეო ვალი კლასიფიცირდება ვადიანობის მიხედვით – მოკლევადიანად და გრძელვადიანად, საწყისი ვადიანობიდან გამომდინარე.

გრძელვადიანია საგარეო ვალი, რომლის დაფარვის ვადა ერთ წელზე მეტია.

მოკლევადიან საგარეო ვალს მიეკუთვნება ის ვალი, რომელიც გადასახდელია მოთხოვნისთანავე ან რომლის თავდაპირველი დაფარვის ვადა არ აღემატება ერთ წელს (ერთი წელი და ნაკლებია). საგარეო ვალის კომპილაციისთვის გამოიყენება საგადასახდელო ბალანსისა და საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის იდენტური საინფორმაციო წყარო.

2. საქართველოს საგადასახდელო ბალანსი

2.1 ზოგადი მიმოხილვა

2023 წლის მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტს მნიშვნელოვანწილად საქონლით ვაჭრობა და პირველადი შემოსავლები, კერძოდ კი, საინვესტიციო შემოსავლები განსაზღვრავდა. მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი 2023 წელს, წინა წელთან შედარებით 54.7 პროცენტით გაიზარდა და 1.7 მლრდ აშშ დოლარს გაუტოლდა. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ საქონლით ვაჭრობის დეფიციტი წლიურად 19.2 პროცენტით გაიზარდა და 6.1 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა. სავაჭრო დეფიციტის ზრდა გამოწვეული იყო საქონლის ექსპორტთან შედარებით იმპორტის მაღალი ზრდის ტემპით.

2023 წელს ექსპორტირებულ საქონელში რეექსპორტი კვლავ მნიშვნელოვანი იყო. ექსპორტში წამყვან პოზიციებზეა მსუბუქი ავტომობილები, სპილენძის მადნები და ღვინო. შემდეგ მოდის სპირტიანი სასმელები და ფეროშენადნობები. ექსპორტი ძირითადი ეკონომიკური კატეგორიების ჭრილში შემდეგნაირად გამოიყურება: ყველაზე დიდი წილი, 63.9 პროცენტი, უჭირავს სამომხმარებლო საქონელს, 31.2 პროცენტი - შუალედური მოხმარების საქონელს, ხოლო საინვესტიციო საქონლის ექსპორტის მაჩვენებელი მხოლოდ 4.9 პროცენტია. 2023 წელს, წინა წლის მაჩვენებელთან შედარებით, ექსპორტში შემცირდა შუა-

ლედური მოხმარების საქონლის წილი (19.7 პროცენტული პუნქტით), ხოლო საინვესტიციო და სამომხმარებლო საქონლის წილი გაიზარდა (0.6 და 19.1 პროცენტული პუნქტით შესაბამისად).

2023 წელს უმსხვილესი საიმპორტო საქონელი იყო მსუბუქი ავტომობილები (ნაწილობრივ რეექსპორტისთვის განკუთვნილი) და ნავთობი და ნავთობპროდუქტები, შემდეგ მოდის სამკურნალო საშუალებები. ამ წელს იმპორტის 56.1 პროცენტი სამომხმარებლო საქონელს უჭირავს, 32.2 პროცენტი - შუალედური მოხმარების საქონელს, ხოლო 11.7 პროცენტი საინვესტიციო საქონელზე მოდის.

რაც შეეხება მომსახურების ანგარიშის სალდოს, ის წლების განმავლობაში დადებითი იყო და ნაწილობრივ აბალანსებდა მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტს. მომსახურების ანგარიში 2023 წელს, წინა წელთან შედარებით, 28.4 პროცენტით გაიზარდა. აღნიშნულ პერიოდში, მომსახურების ექსპორტი 23.7 პროცენტით გაიზარდა, ხოლო იმპორტი - 19.5 პროცენტით. მომსახურების ექსპორტში ყველაზე დიდი წვლილი მოგზაურობას შეაქვს, რომელიც 2023 წელს 17.3 პროცენტით გაიზარდა და 4.1 მლრდ აშშ დოლარს გადააჭარბა.

ცხრილი 2.1.1 ძირითადი მაკროეკონომიკური ინდიკატორები, 2019-2023 წლები

ეკონომიკური მაჩვენებელი	ზომის ერთეული	2019	2020	2021	2022	2023
მშპ მიმდინარე ფასებში	მლრდ ლარი	49.7	49.8	60.7	72.9	80.2
მშპ მიმდინარე ფასებში	მლრდ აშშ დოლარი	17.6	16.0	18.9	25.0	30.5
რეალური მშპ-ს ზრდა	%	5.4	-6.3	10.6	11.0	7.5
საშუალო წლიური გაცვლითი კურსი	დოლარი/ლარი	2.8192	3.1097	3.2209	2.9156	2.6279
საშუალო წლიური გაცვლითი კურსი	ევრო/ლარი	3.1553	3.5519	3.8140	3.0792	2.8416
მიმდინარე ანგარიში/მშპ	%	-6.0	-12.4	-10.3	-4.4	-5.6
საქონლისა და მომსახურების ბალანსი/მშპ	%	-9.2	-19.0	-16.3	-9.7	-8.7

ეკონომიკური მაჩვენებელი	ზომის ერთეული	2019	2020	2021	2022	2023
საქონლისა და მომსახურების ექსპორტი/მშპ	%	54.1	37.0	42.9	53.0	49.7
საქონლისა და მომსახურების იმპორტი/მშპ	%	63.3	56.0	59.1	62.7	58.3
საქონლისა და მომსახურების ექსპორტი/ საქონლისა და მომსახურების იმპორტთან	%	85.5	66.1	72.5	84.5	85.2
მეორადი შემოსავალი წმინდა/ მშპ	%	7.8	11.3	12.2	12.2	10.9
საერთაშორისო რეზერვები	მლნ აშშ დოლარი	3,506	3,911	4,273	4,902	5,010
საერთაშორისო რეზერვები/ საქონლისა და მომსახურების იმპორტთან	თვე	3.8	5.2	4.6	3.8	3.4
სახელმწიფო საგარეო ვალი ¹ /მშპ	%	44.8	61.0	56.5	42.3	36.8

2023 წელს პირველადი შემოსავლების უარყოფითი სალდო 38.2 პროცენტით გაიზარდა და 2.4 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა. აღნიშნულ პერიოდში კრედიტი გაიზარდა 27.4 პროცენტით, ხოლო დებეტი 33.2 პროცენტით. 2023 წელს შრომის ანაზღაურების ზრდამ 10.7 პროცენტი შეადგინა, ხოლო საინვესტიციო შემოსავლის უარყოფითი სალდო 30.5 პროცენტით გაიზარდა.

2023 წელს მეორადი შემოსავლის დადებითი სალდო 9.0 პროცენტით გაიზარდა და 3.3 მლრდ აშშ დოლარს გაუტოლდა, რაც საქონლის დეფიციტის 54.8 პროცენტს ფარავდა.

ამავე პერიოდში, კაპიტალის ანგარიშის სალდო, 5.2 პროცენტით შემცირების შედეგად, 38.8 მლნ აშშ დოლარს გაუტოლდა. 2023 წელს ფინანსური ანგარიშის სალდომ -1.7 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა ნაცვლად წინა წლის -1.0 მლრდ აშშ დოლარისა.

რაც შეეხება ქვეყნის მთლიან საგარეო ვალს, რომელიც ერთ-ერთი მსხვილი კომპონენტია საგარეო სექტორის სტატის-

ტიკაში, 2023 წლის ბოლოსათვის 24.5 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა. აღნიშნულ პერიოდში მთლიანი საგარეო ვალი, წინა წელთან შედარებით, 2.2 პროცენტით გაიზარდა. საგარეო ვალი სამთავრობო სექტორში 7.5 პროცენტით (605.1 მლნ აშშ დოლარით), ხოლო დეპოზიტურ კორპორაციებში 11.3 პროცენტით (737.6 მლნ აშშ დოლარით) გაიზარდა; ამავე დროს შემცირდა ეროვნული ბანკის საგარეო ვალი 2.5 პროცენტით (22.0 მლნ აშშ დოლარით), კომპანიათაშორისი დავალიანება - 18.4 პროცენტით (680.8 მლნ აშშ დოლარით), ხოლო სხვა სექტორების საგარეო ვალი 2.5 პროცენტით (118.2 მლნ აშშ დოლარით).

საერთაშორისო რეზერვები 2023 წელს ოპერაციულად 46.8 მლნ აშშ დოლარით გაიზარდა და 31 დეკემბრის მდგომარეობით 5.0 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც 3.4 თვის საქონლისა და მომსახურების იმპორტს უზრუნველყოფს.

ცხრილში 2.1.2 წარმოდგენილია 2019-2023 წლების საქართველოს საგადასახდელო ბალანსის შემოკლებული ვერსია ძირითადი კომპონენტების მიხედვით.

ცხრილი 2.1.2 საქართველოს საგადასახდელო ბალანსი, 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2019	2020	2021	2022	2023
მიმდინარე ანგარიში	-1,057.2	-1,990.7	-1,942.7	-1,104.5	-1,708.5
კრედიტი	12,458.9	8,795.2	11,544.5	17,953.8	20,582.0
დებეტი	13,516.1	10,785.9	13,487.3	19,058.3	22,290.4

1 მოიცავს ასევე სახელმწიფო კომპანიების ვალს.

	2019	2020	2021	2022	2023
საქონელი და მომსახურება	-1,615.8	-3,040.8	-3,065.0	-2,425.6	-2,643.0
კრედიტი	9,546.1	5,926.6	8,086.2	13,239.5	15,172.8
დებეტი	11,161.9	8,967.4	11,151.2	15,665.1	17,815.8
საქონელი	-3,791.7	-3,165.0	-3,789.6	-5,100.0	-6,077.8
კრედიტი	4,945.6	4,346.5	5,539.3	7,536.3	8,119.1
დებეტი	8,737.3	7,511.5	9,328.9	12,636.3	14,196.9
მომსახურება	2,175.8	124.2	724.6	2,674.4	3,434.8
კრედიტი	4,600.5	1,580.1	2,546.8	5,703.3	7,053.8
დებეტი	2,424.7	1,455.9	1,822.3	3,028.9	3,618.9
პირველადი შემოსავალი	-817.6	-759.6	-1,181.5	-1,732.1	-2,394.3
კრედიტი	1,372.6	961.8	1,048.7	1,481.7	1,887.8
დებეტი	2,190.2	1,721.4	2,230.1	3,213.8	4,282.2
მეორადი შემოსავალი	1,376.2	1,809.7	2,303.7	3,053.2	3,328.8
კრედიტი	1,540.2	1,906.8	2,409.7	3,232.6	3,521.3
დებეტი	164.0	97.1	106.0	179.4	192.5
კაპიტალის ანგარიში	47.1	41.1	40.1	40.9	38.8
კრედიტი	47.1	41.1	40.1	40.9	38.8
დებეტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
წმინდა დაკრედიტება(+)/ წმინდა სესხება(-) (მიმდინარე ანგარიშის და კაპიტალის ანგარიშის ბალანსი)	-1,010.1	-1,949.7	-1,902.6	-1,063.6	-1,669.7
ფინანსური ანგარიში	-1,082.8	-2,026.8	-1,902.9	-1,047.1	-1,680.5
პირდაპირი ინვესტიციები	-1,086.3	-560.2	-923.9	-1,921.7	-1,613.2
აქტივები	311.6	-16.1	347.3	365.2	472.5
ვალდებულებები	1,397.9	544.1	1,271.3	2,286.9	2,085.7
პორტფელის ინვესტიციები	-829.2	-74.6	311.1	1,607.9	731.3
აქტივები	28.5	47.0	37.0	1,152.3	327.6
ვალდებულებები	857.7	121.6	-274.2	-455.5	-403.7
ფინანსური წარმოებულები და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	-3.7	-27.2	-0.8	-3.2	48.4
აქტივები	-28.7	-48.4	-18.9	-112.0	-115.0
ვალდებულებები	-25.0	-21.3	-18.2	-108.8	-163.4
სხვა ინვესტიციები	634.0	-1,670.3	-1,741.9	-1,495.2	-893.8
აქტივები	510.8	-95.2	-39.0	906.1	483.8
ვალდებულებები	-123.2	1,575.1	1,702.9	2,401.3	1,377.6
სარეზერვო აქტივები	202.3	305.5	452.6	765.3	46.8
წმინდა შეცდომები და გამოტოვებები	-72.7	-77.1	-0.3	16.6	-10.7

2.2 მიმდინარე ანგარიში

2.2.1 საქონელი

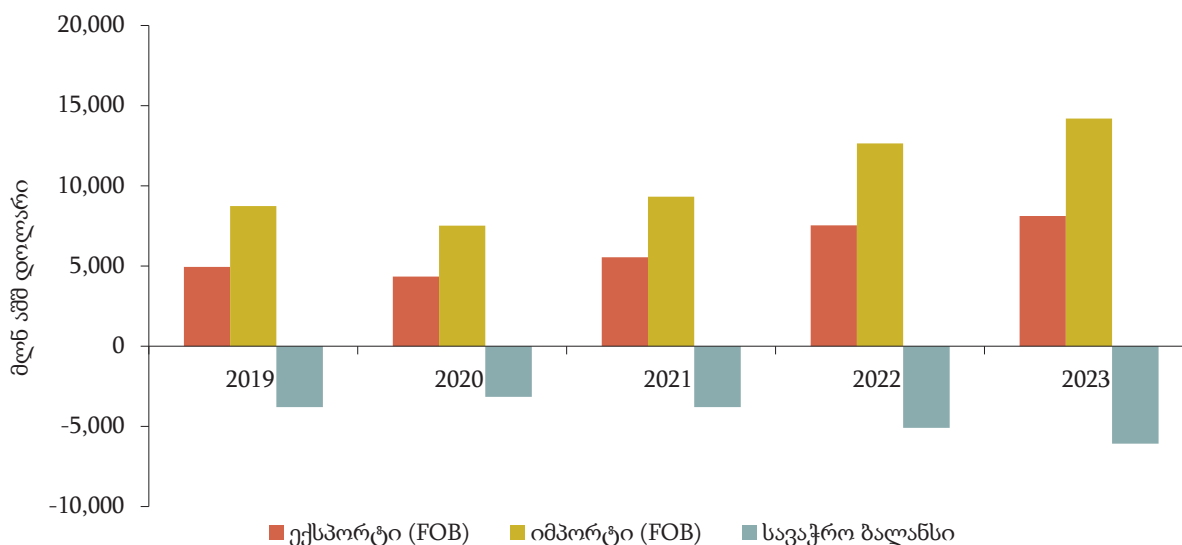
2023 წელს საგადასახდელო ბალანსში, საქონლის უარყოფითი სალდო წინა წელთან შედარებით 19.2 პროცენტით გაიზარდა და 6.1 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც ბოლო ხუთი წლის მანძილზე ყველაზე მაღალი მაჩვენებელია.

ცხრილი 2.2.1 საქონლის ბალანსი, 2019-2023 წლები

	ზომის ერთეული	2019	2020	2021	2022	2023
ექსპორტი (FOB)	მლნ აშშ დოლარი	4,945.6	4,346.5	5,539.3	7,536.3	8,119.1
იმპორტი (FOB)	მლნ აშშ დოლარი	8,737.3	7,511.5	9,328.9	12,636.3	14,196.9
სავაჭრო ბალანსი	მლნ აშშ დოლარი	-3,791.7	-3,165.0	-3,789.6	-5,100.0	-6,077.8
დეფიციტის წლიური ზრდა	%	-7.9	-16.5	19.7	34.6	19.2
ექსპორტის წლიური ზრდა	%	12.2	-12.1	27.4	36.0	7.7
იმპორტის წლიური ზრდა	%	2.5	-14.0	24.2	35.5	12.4

2023 წელს საქონლის ექსპორტმა 8.1 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც წინა წლის მაჩვენებელზე 7.7 პროცენტით მეტია, ხოლო იმპორტმა - 14.2 მლრდ აშშ დოლარი, რაც 2022 წლის მაჩვენებელზე 12.4 პროცენტით მეტია, სწორედ იმპორტის მაღალი ტემპით ზრდამ, ექსპორტთან შედარებით გამოიწვია საქონლის უარყოფითი ბალანსის მატება.

დიაგრამა 1.1. საქონლის ანგარიში, 2019-2023 წლები

2023 წელს საქონლის ექსპორტმა 8.1 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც წინა წლის მაჩვენებელზე 7.7 პროცენტით მეტია, ხოლო იმპორტმა - 14.2 მლრდ აშშ დოლარი, რაც 2022 წლის მაჩვენებელზე

12.4 პროცენტით მეტია, სწორედ იმპორტის მაღალი ტემპით ზრდამ, ექსპორტთან შედარებით გამოიწვია საქონლის უარყოფითი ბალანსის მატება.

ცხრილი 2.2.2 მიმდინარე ანგარიში, საქონელი, 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2019	2020	2021	2022	2023
საქონელი	-3,791.7	-3,165.0	-3,789.6	-5,100.0	-6,077.8
ექსპორტი	4,945.6	4,346.5	5,539.3	7,536.3	8,119.1
იმპორტი	8,737.3	7,511.5	9,328.9	12,636.3	14,196.9
ზოგადი ვაჭრობა	-3,864.5	-3,262.6	-3,853.8	-5,181.5	-6,166.5
ექსპორტი	4,872.7	4,249.0	5,475.1	7,454.8	8,030.3
იმპორტი	8,737.3	7,511.5	9,328.9	12,636.3	14,196.8
მათ შორის რეექსპორტი (კრედიტი)	1,026.2	1,024.2	1,115.2	1,888.6	3,299.2
არამონეტარული ოქრო	72.8	97.6	64.2	81.5	88.7
ექსპორტი	72.8	97.6	64.2	81.5	88.8
იმპორტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1

2023 წელს დეკლარირებული ექსპორტი, ისევე როგორც იმპორტი, წინა წელთან შედარებით მნიშვნელოვნად გაიზარდა.

ექსპორტის წლიური ზრდა 9.0 პროცენტია, ხოლო იმპორტის - 15.2 პროცენტი.

ცხრილი 2.2.3 საგარეო ვაჭრობა, საქონელი, 2019-2023 წლები

	ზომის ერთეული	2019	2020	2021	2022	2023
ექსპორტი (FOB)	მლნ აშშ დოლარი	3,797.0	3,340.7	4,242.5	5,582.4	6,086.4
იმპორტი (CIF)	მლნ აშშ დოლარი	9,518.0	8,048.7	10,098.6	13,548.4	15,603.6
სავაჭრო ბალანსი	მლნ აშშ დოლარი	-5,720.9	-4,708.0	-5,856.1	-7,965.9	-9,517.2
სავაჭრო ბრუნვა	მლნ აშშ დოლარი	13,315.0	11,389.4	14,341.0	19,130.8	21,690.0
ექსპორტის ცვლილება წინა წელთან	%	12.3	-12.0	27.0	31.6	9.0
იმპორტის ცვლილება წინა წელთან	%	1.7	-15.4	25.5	34.2	15.2
ექსპორტით იმპორტის გადაფარვა	%	39.9	41.5	42.0	41.2	39.0

მონაცემთა წყარო: საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (საქსტატი), არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

ექსპორტ-იმპორტის განაწილება ქვეყანათა ჯგუფების მიხედვით მოცემულია 2.2.4 და 2.2.5 ცხრილში. 2023 წელს, ყველაზე მაღალი, 64.2 პროცენტიანი წილით ექსპორტში გამოირჩევა დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის ქვეყნები, რაც განაპირობა უმსხვილეს პარტნიორ ქვეყნებში - აზერბაიჯანში, სომხეთში, ყაზა-

ხეთში, ყირგიზეთსა და რუსეთში განხორციელებულმა ექსპორტმა. ქვეყანათა ამ ხუთეულზე აღნიშნული ჯგუფის ექსპორტის 94.9 პროცენტი და 2023 წლის მთლიანი ექსპორტის ნახევარზე მეტი მოდის (60.9 პროცენტი). ექსპორტში მეორე ადგილზეა შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ქვეყნები, 51.3 პროცენტული

წილით მთლიან ექსპორტში. ამ ჯგუფის ექსპორტის უდიდესი წილი - 73.9 პროცენტი, იგივე სამ უმსხვილეს საექპორტო ქვეყანაზე: აზერბაიჯანზე, სომხეთსა და რუსეთზე მოდის. ხოლო ქვეყანათა ამ სამეულის ჯამური ექსპორტი 2023 წლის მთლიანი ექსპორტის 37.9 პროცენტს შეადგენს.

იმპორტში 58.4 პროცენტული წილით ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ქვეყნები ლიდერობს (OECD), ამ ჯგუფის იმპორტის 50.7 პროცენტი ორ ქვეყანაზე, თურქეთსა და აშშ-ზე

მოდის. ამასთან, ამ ორი ქვეყნის ჯამური წილი 2023 წლის მთლიან იმპორტში 29.6 პროცენტს შეადგენს. იმპორტში, ისევე როგორც ექსპორტში, მეორე ადგილზე, 39.1 პროცენტული წილით არის შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ქვეყნები, ამ ჯგუფის იმპორტის 70.7 პროცენტი უმსხვილეს სამ სავაჭრო პარტნიორ ქვეყანაზე: რუსეთზე, თურქეთსა და აზერბაიჯანზე მოდის. ამავე დროს, 2023 წლის მთლიანი იმპორტის 31.9 პროცენტი ქვეყანათა ამ სამეულიდან განხორციელდა.

ცხრილი 2.2.4 საქონლის ექსპორტი (FOB) ქვეყნების ჯგუფების მიხედვით, 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

ქვეყანათა ჯგუფი	2019	2020	2021	2022	2023	წლიური ზრდა (%), 2023	2023 წლის სტრუქტურა (%)
ევროკავშირის ქვეყნები (EU)	805.4	697.5	717.1	862.5	704.5	-18.3	11.6
დსთ-ს ქვეყნები (CIS)	1,733.0	1,275.1	1,702.1	2,434.3	3,906.1	60.5	64.2
შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ქვეყნები (BSEC)	2,383.2	1,825.3	2,345.7	3,033.9	3,120.4	2.9	51.3
ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის ქვეყნები (OECD)	817.3	826.1	1,129.1	1,284.1	1,084.7	-15.5	17.8

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

ცხრილი 2.2.5 საქონლის იმპორტი (CIF) ქვეყნების ჯგუფების მიხედვით, 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

ქვეყანათა ჯგუფი	2019	2020	2021	2022	2023	წლიური ზრდა (%), 2023	2023 წლის სტრუქტურა (%)
ევროკავშირის ქვეყნები (EU)	2,303.3	1,846.1	2,307.9	3,060.1	3,828.0	25.1	24.5
დსთ-ს ქვეყნები (CIS)	1,914.6	1,949.5	2,158.0	3,269.4	2,945.9	-9.9	18.9
შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ქვეყნები (BSEC)	4,259.9	3,915.7	4,781.1	6,418.4	6,106.8	-4.9	39.1
ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის ქვეყნები (OECD)	4,990.7	4,061.5	5,023.4	6,749.3	9,119.3	35.1	58.4

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

2023 წელს დეკლარირებული საგარეო ვაჭრობის დეფიციტი, წინა წელთან შედარებით, 19.5 პროცენტით გაიზარდა და 9.5 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, ხოლო საგარეო სავაჭრო ბრუნვა წლიურად 13.4 პროცენტით გაიზარდა და 21.7 მლრდ აშშ დოლარია. უნდა აღინიშნოს, რომ 2023 წელს, წინა წლების მსგავსად, საგარეო

სავაჭრო ბრუნვის ნახევარზე მეტი (59.2 პროცენტი) შვიდ უმსხვილეს სავაჭრო პარტნიორზე (თურქეთი, რუსეთი, აშშ, ჩინეთი, აზერბაიჯანი, სომხეთი და გერმანია) მოდის, რომელთანაც საგარეო სავაჭრო ბრუნვამ 12.8 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა.

ცხრილი 2.2.6 სავაჭრო ბრუნვა 2023 წლის ძირითადი პარტნიორი ქვეყნების მიხედვით (ექსპორტი FOB, იმპორტი CIF) (მლნ აშშ დოლარი)

ქვეყანა	2019	2020	2021	2022	2023	წილი ბრუნვაში (%), 2023
საგარეო სავაჭრო ბრუნვა, სულ	13,315.0	11,389.4	14,341.0	19,130.8	21,690.0	100.0
მათ შორის:						
თურქეთი	1,819.5	1,598.3	2,151.3	2,808.7	2,984.5	13.8
რუსეთი	1,474.1	1,329.1	1,633.2	2,477.9	2,401.7	11.1
აშშ	811.1	636.4	842.9	1,278.5	2,147.9	9.9
ჩინეთი	1,066.2	1,186.2	1,480.7	1,863.1	1,640.3	7.6
აზერბაიჯანი	1,067.7	951.5	1,130.1	1,313.1	1,516.7	7.0
სომხეთი	700.2	609.9	674.5	1,198.0	1,123.7	5.2
გერმანია	555.6	466.2	549.2	732.0	1,031.1	4.8
ყაზახეთი	96.5	82.2	116.3	274.5	736.1	3.4
ყირგიზეთი	79.4	20.5	33.1	97.9	700.5	3.2
იაპონია	269.6	177.8	205.7	316.5	624.5	2.9
დანარჩენი ქვეყნები	5,375.1	4,331.4	5,523.9	6,770.7	6,783.0	31.3

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

ცხრილი 2.2.7 სავაჭრო ბალანსი 2023 წლის ძირითადი პარტნიორი ქვეყნების მიხედვით (ექსპორტი FOB, იმპორტი CIF) (მლნ აშშ დოლარი)

ქვეყანა	2019	2020	2021	2022	2023	წილი ბალანსში (%), 2023
ბალანსი, სულ	-5,720.9	-4,708.0	-5,856.1	-7,965.9	-9,517.2	100.0
მათ შორის:						
თურქეთი	-1,414.8	-1,217.1	-1,505.8	-1,939.5	-2,165.6	22.8
აშშ	-546.6	-476.3	-453.5	-748.4	-1,953.9	20.5
რუსეთი	-480.2	-447.8	-413.1	-1,193.0	-1,087.6	11.4
ჩინეთი	-651.2	-231.7	-249.4	-389.6	-1,018.6	10.7
გერმანია	-447.1	-341.5	-413.6	-596.7	-917.1	9.6
იაპონია	-245.0	-144.3	-167.8	-286.5	-607.0	6.4
იტალია	-188.1	-148.7	-190.1	-226.7	-336.7	3.5
არაბთა გაერთიანებული საამიროები	-97.7	-78.3	-122.0	-252.0	-330.4	3.5
ნიდერლანდები	-150.9	-133.1	-122.8	-183.3	-261.3	2.7
საფრანგეთი	-137.1	-119.8	-161.2	-175.2	-229.7	2.4
დანარჩენი ქვეყნები	-1,362.3	-1,369.4	-2,056.8	-1,975.2	-609.4	6.4

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

ცხრილი 2.2.8 ექსპორტი (FOB) 2023 წლის ძირითადი საექსპორტო პარტნიორი ქვეყნების მიხედვით (მლნ აშშ დოლარი)

ქვეყანა	2019	2020	2021	2022	2023	წილი ექსპორტში (%), 2023
ექსპორტი, სულ	3,797.0	3,340.7	4,242.5	5,582.4	6,086.4	100.0
მათ შორის:						
აზერბაიჯანი	508.7	438.3	531.7	672.7	862.0	14.2
სომხეთი	432.6	187.5	256.1	584.2	787.2	12.9
ყაზახეთი	67.0	47.6	96.2	238.1	703.2	11.6
ყირგიზეთი	76.3	18.2	30.7	93.8	695.7	11.4
რუსეთი	497.0	440.6	610.1	642.4	657.0	10.8
თურქეთი	202.3	190.6	322.7	434.6	409.4	6.7
ჩინეთი	207.5	477.3	615.7	736.8	310.9	5.1
ბულგარეთი	299.7	312.7	253.9	423.6	250.0	4.1
უზბეკეთი	89.2	73.2	85.6	111.1	115.5	1.9
უკრაინა	250.9	217.5	307.4	232.8	101.2	1.7
დანარჩენი ქვეყნები	1,165.9	937.1	1,132.2	1,412.3	1,194.5	19.6

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

ცხრილი 2.2.9 იმპორტი (CIF) 2023 წლის ძირითადი საიმპორტო პარტნიორი ქვეყნების მიხედვით (მლნ აშშ დოლარი)

ქვეყანა	2019	2020	2021	2022	2023	წილი იმპორტში (%), 2023
იმპორტი, სულ	9,518.0	8,048.7	10,098.6	13,548.4	15,603.6	100.0
მათ შორის:						
თურქეთი	1,617.2	1,407.7	1,828.5	2,374.1	2,575.0	16.5
აშშ	678.8	556.3	648.2	1,013.4	2,050.9	13.1
რუსეთი	977.1	888.5	1,023.1	1,835.5	1,744.6	11.2
ჩინეთი	858.7	709.0	865.0	1,126.3	1,329.5	8.5
გერმანია	501.4	403.9	481.4	664.3	974.1	6.2
აზერბაიჯანი	559.0	513.2	598.4	640.4	654.7	4.2
იაპონია	257.3	161.0	186.8	301.5	615.7	3.9
არაბთა გაერთიანებული საამიროები	163.1	108.8	142.6	283.1	384.3	2.5
იტალია	228.6	183.3	248.4	288.1	373.9	2.4
სომხეთი	267.7	422.4	418.4	613.7	336.5	2.2
დანარჩენი ქვეყნები	3,409.2	2,694.7	3,657.6	4,407.9	4,564.4	29.3

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

2019-2023 წლებში საქართველოდან ექსპორტირებულ უმსხვილეს პროდუქციასთან ათეული ძირითადად უცვლელია და ასე გამოიყურება: მსუბუქი ავტომობილები, სპილენძის მადნები და კონცენტრატები, ყურძნის ღვინო, სპირტიანი სასმელები, ფეროშენადნობები, აზოტოვანი სასუქები, მინერალური წყლები, სამკურნალო

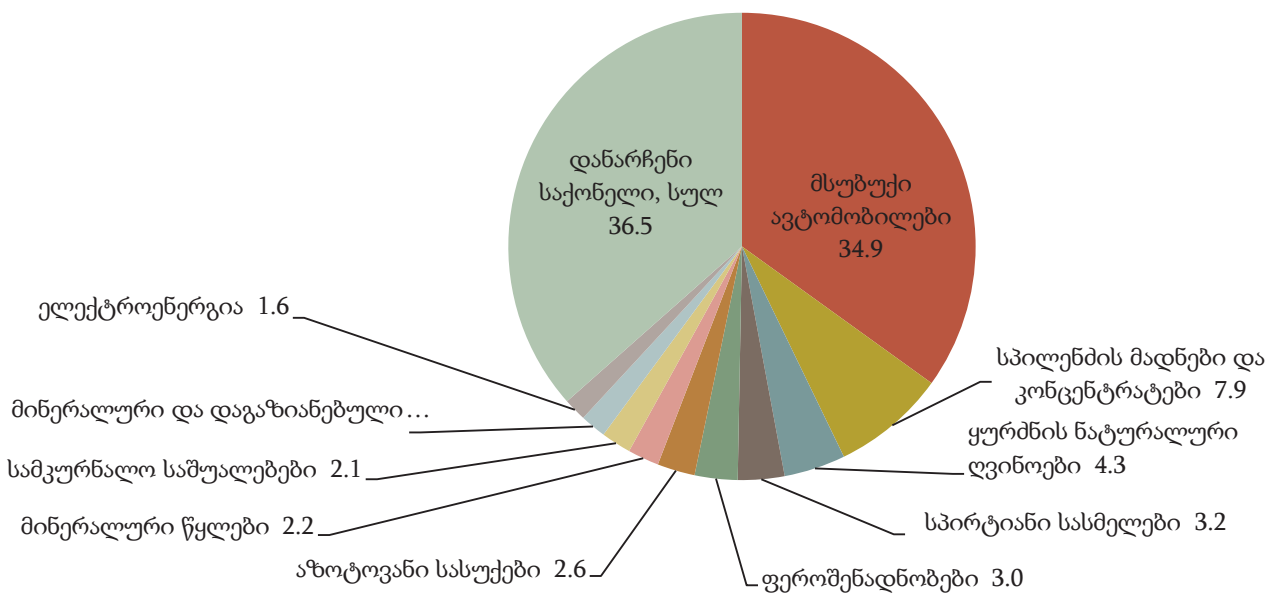
საშუალებები, ტკბილი წყლები, ელექტრო- ექსპორტის 63.5 პროცენტს შეადგენს (3.9 ენერჯია. უმსხვილესი საექსპორტო პრო- მლრდ აშშ დოლარი). დუქციათა ათეული 2023 წლის მთლიანი

ცხრილი 2.2.10 ძირითადი საექსპორტო სასაქონლო ჯგუფები 2023 წელს (მლნ აშშ დოლარი)

საქ. კოდი		2019	2020	2021	2022	2023	წილი ექსპორტში (%), 2023
	ექსპორტი, სულ	3,797.0	3,340.7	4,242.5	5,582.4	6,086.4	100.0
	მათ შორის:						
8703	მსუბუქი ავტომობილები	732.8	400.5	456.6	905.7	2,126.6	34.9
2603	მადნები და კონცენტრატები სპილენძის	633.6	780.9	815.5	1,024.2	479.3	7.9
2204	ყურძნის ნატურალური ღვინოები	222.8	210.3	239.2	252.5	259.0	4.3
2208	ეთილის სპირტი, სპირტიანი სასმელები	127.4	132.3	155.7	138.5	196.0	3.2
7202	ფეროშენადნობები	303.4	247.3	477.4	459.8	180.7	3.0
3102	სასუქები აზოტოვანი	94.8	72.3	119.5	281.4	158.4	2.6
2201	მინერალური წყლები	133.5	116.6	141.8	112.5	131.5	2.2
3004	სამკურნალო საშუალებები	172.5	99.0	99.1	109.5	126.5	2.1
2202	მინერალური და დაგაზიანებული წყლები შაქრის შემცველობით	27.5	31.6	58.4	82.8	109.1	1.8
2716	ელექტროენერჯია	7.8	5.8	15.7	84.3	95.7	1.6
	დანარჩენი პროდუქცია, სულ	1,340.8	1,244.0	1,663.4	2,131.1	2,223.5	36.5

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

დიაგრამა 1.2 ძირითადი საექსპორტო სასაქონლო ჯგუფები 2023 წელს (%)

2023 წლის უმსხვილეს საიმპორტო ათეულში, პირველი სამეული მნიშვნელოვანი უპირატესობით გამოირჩევა, ესენია: მსუბუქი ავტომობილები, ნავთობი და ნავთობპროდუქტები, სამკურნალო საშუალებები. ეს სამი უმსხვილესი პროდუქტი 2023 წლის მთლიანი იმპორტის 32.3 პროცენტს შეადგენს (5.0 მლრდ აშშ დოლარი). შემდეგ პოზიციებზეა: ნავთობის აირები, აპარატები ელექტრონული სატელეფონო ან სატელეგრაფო სადენიანი

კავშირისთვის, სპილენძის მადნები და კონცენტრატები, სატვირთო ავტომობილები, გამომთვლელი მანქანები და მათი ბლოკები, სიგარები და სიგარეტები, წნელები ნახშირბადიანი ფოლადისგან (არმატურა). პროდუქციათა ამ ათეულს 2023 წლის მთლიანი იმპორტის 43.0 პროცენტი ანუ 6.7 მილიარდი აშშ დოლარი უკავია.

ქვემოთმოყვანილცხრილში მოცემულია 2023 წლის მიხედვით ძირითადი საიმპორტო სასაქონლო ჯგუფები.

ცხრილი 2.2.11 ძირითადი საიმპორტო სასაქონლო ჯგუფები 2023 წელს (მლნ აშშ დოლარი)

საქ. კოდი		2019	2020	2021	2022	2023	წილი იმპორტში (%), 2023
	იმპორტი, სულ	9,518.0	8,048.7	10,098.6	13,548.4	15,603.6	100.0
	მათ შორის:						
8703	მსუბუქი ავტომობილები	1,108.2	778.5	935.5	1,714.9	3,323.6	21.3
2710	ნავთობი და ნავთობპროდუქტები	758.4	498.6	822.6	1,335.0	1,166.0	7.5
3004	სამკურნალო საშუალებები	355.2	327.1	382.2	404.1	543.1	3.5
2711	ნავთობის აირები და აირისებრი ნახშირწყალბადები	328.0	315.0	342.4	457.8	445.0	2.9
8517	აპარატები ელექტრონული სატელეფონო ან სატელეგრაფო სადენიანი კავშირისთვის	212.0	164.7	226.0	323.7	375.2	2.4
2603	სპილენძის მადნები და კონცენტრატები	603.7	579.4	734.4	775.3	236.7	1.5
8704	სატვირთო ავტომობილები	72.3	71.7	105.4	103.5	172.8	1.1
8471	გამომთვლელი მანქანები და მათი ბლოკები	75.9	64.8	147.7	184.2	159.4	1.0
2402	სიგარები და სიგარეტები	105.0	88.9	101.8	130.5	159.3	1.0
7214	წნელები ნახშირბადიანი ფოლადისგან	57.3	50.4	74.3	118.9	136.1	0.9
	დანარჩენი პროდუქცია, სულ	5,842.0	5,109.5	6,226.4	8,000.4	8,886.3	57.0

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

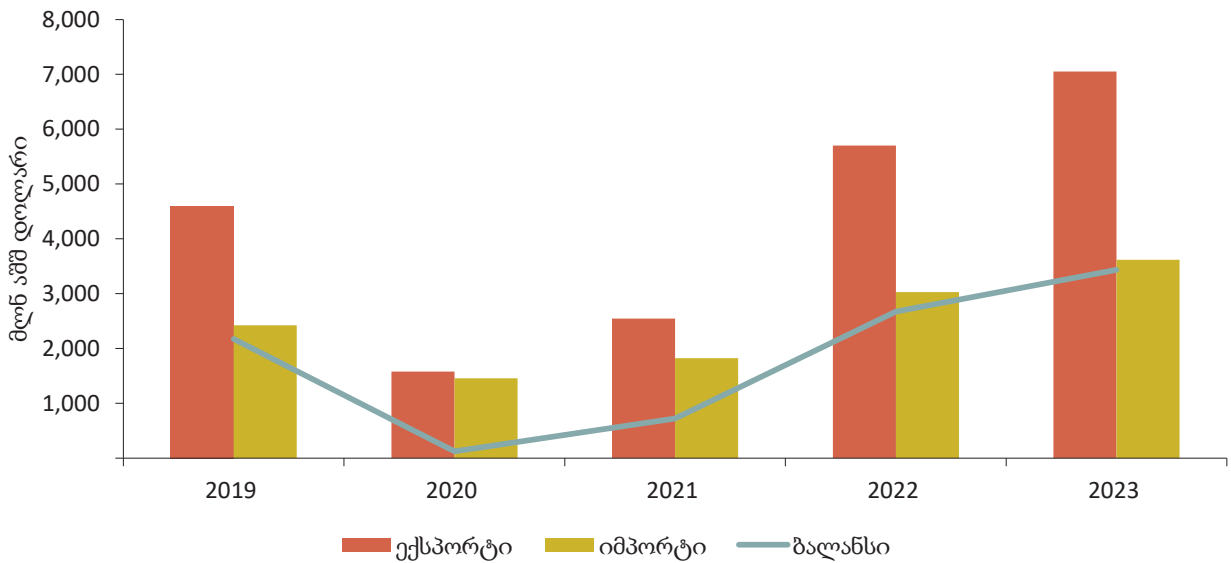
2.2.2 მომსახურება

მომსახურებით საგარეო ვაჭრობის ბალანსი 2019–2023 წლებში დადებითი იყო. 2023 წელს, წინა წელთან შედარებით, მომსახურების ექსპორტი გაიზარდა 23.7 პროცენტით, ხოლო იმპორტი - 19.5 პრო-

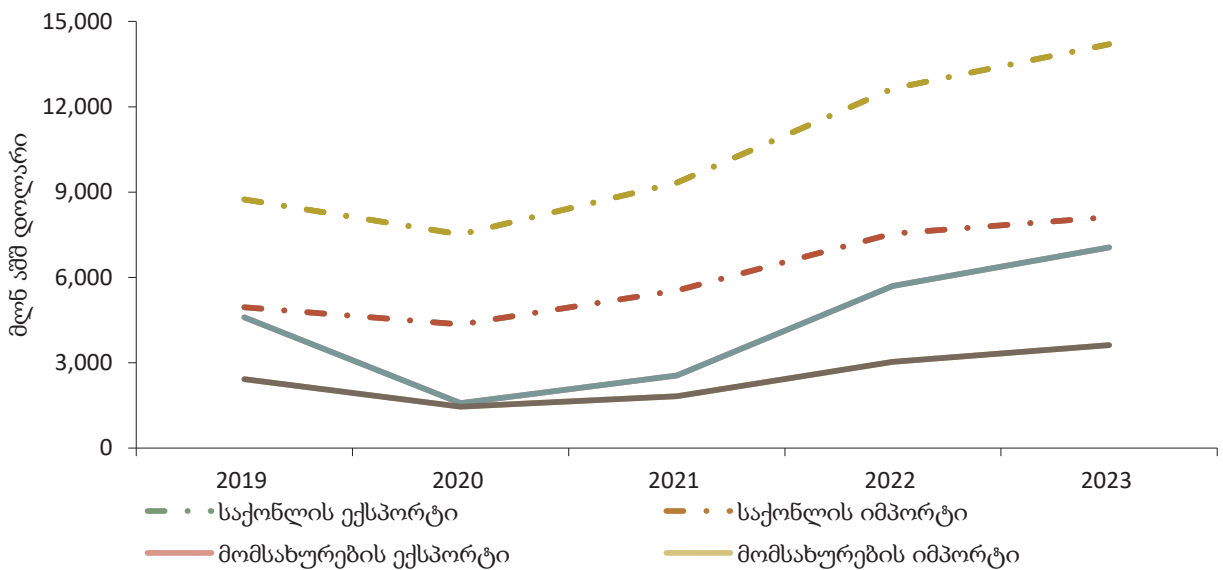
ცენტით. რის შედეგად, მომსახურების ბალანსი 2023 წელს, 2022 წელთან შედარებით, 28.4 პროცენტით გაიზარდა და 3.4 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც მშპ-ის 11.2 პროცენტია.

დიაგრამა 2.1 მომსახურება, 2019-2023 წლები

დიაგრამა 2.2 პროდუქციით ვაჭრობა, 2019-2023 წლები

მომსახურებით საგარეო ვაჭრობა მჭიდროდაა დაკავშირებული საქონლით ვაჭრობასთან.

2023 წელს მომსახურების ექსპორტმა 7.1 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც საქონლის ექსპორტის 86.9 პროცენტია, ხოლო მომსახურების იმპორტმა - 3.6 მლრდ აშშ დოლარი, რაც ამავე წლის საქონლის

იმპორტის 25.5 პროცენტია.

დადებითი სალდოთი გამოირჩევა მოგზაურობა, რომლის ბალანსი 2023 წელს 3.6 მლრდ აშშ დოლარს შეადგენს და 2022 წელთან შედარებით 16.5 პროცენტით არის გაზრდილი, ხოლო უარყოფითი სალდოთი გამოირჩეოდა - ტრანსპორტი (755.7 მლნ აშშ დოლარი).

ცხრილი 2.2.21 მომსახურების ბალანსი 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2019	2020	2021	2022	2023
მომსახურების ბალანსი, სულ	2,175.8	124.2	724.6	2,674.4	3,434.8
მათ შორის:					
მანუფაქტურული მომსახურება	13.0	1.7	6.6	3.2	5.5
საქონლის რემონტი და სხვა ტექნიკური მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი	-5.8	-6.4	-7.8	-10.1	-23.7
ტრანსპორტი	-269.7	-111.8	-263.8	-690.1	-755.7
მოგზაურობა	2,611.5	361.2	1,060.2	3,108.0	3,621.6
მშენებლობა	-2.1	-5.5	-6.5	-5.8	-7.7
სადაზღვევო და საპენსიო მომსახურება	-105.2	-84.4	-106.1	-129.3	-130.8
ფინანსური მომსახურება	0.2	-7.6	-3.2	-2.5	114.7
ინტელექტუალური საკუთრებით სარგებლობის ხარჯები	-39.7	-53.9	-55.5	-74.7	-90.4
სატელეკომუნიკაციო, კომპიუტერული და საინფორმაციო მომსახურება	28.7	33.8	120.4	468.2	715.9
სხვა საქმიანი მომსახურება	-81.9	-41.6	-58.3	-53.5	-59.9
პერსონალური, კულტურული და რეკრეაციული მომსახურება	0.6	10.7	14.2	27.0	9.0
სამთავრობო საქონელი და მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი	26.4	28.0	24.4	34.2	36.3

ცხრილი 2.2.22 მომსახურების ექსპორტი 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2019	2020	2021	2022	2023	წლიური მრდა (%) 2023	2023 წლის სტრუქტურა (%)
მომსახურების ექსპორტი, სულ	4,600.5	1,580.1	2,546.8	5,703.3	7,053.8	23.7	100.0
მათ შორის:							
მანუფაქტურული მომსახურება	14.1	2.8	7.8	4.5	7.5	66.8	0.1
საქონლის რემონტი და სხვა ტექნიკური მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი	0.1	0.0	0.5	1.1	1.6	53.3	0.0
ტრანსპორტი	1,006.7	698.0	822.6	1,201.7	1,476.3	22.9	20.9
მოგზაურობა	3,268.7	541.7	1,244.9	3,516.6	4,125.3	17.3	58.5
მშენებლობა	5.1	7.2	8.8	2.3	3.4	50.2	0.0
სადაზღვევო და საპენსიო მომსახურება	12.0	12.6	13.2	19.4	21.7	12.0	0.3
ფინანსური მომსახურება	23.5	19.3	21.9	83.6	209.0	2.5-ჯერ	3.0
ინტელექტუალური საკუთრებით სარგებლობის ხარჯები	0.9	1.0	6.1	7.4	15.9	2.2-ჯერ	0.2
სატელეკომუნიკაციო, კომპიუტერული და საინფორმაციო მომსახურება	113.8	113.8	215.9	597.2	892.0	49.3	12.6

	2019	2020	2021	2022	2023	წლიური ზრდა (%), 2023	2023 წლის სტრუქტურა (%)
სხვა საქმიანი მომსახურება	49.9	82.3	99.3	147.3	172.1	16.8	2.4
პერსონალური, კულტურული და რეკრეაციული მომსახურება	14.9	19.0	23.2	35.8	30.4	-15.0	0.4
სამთავრობო საქონელი და მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი	90.8	82.4	82.7	86.4	98.4	13.9	1.4

ცხრილი 2.2.23 მომსახურების იმპორტი 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2019	2020	2021	2022	2023	წლიური ზრდა (%), 2023	2023 წლის სტრუქტურა (%)
მომსახურების იმპორტი, სულ	2,424.7	1,455.9	1,822.3	3,028.9	3,618.9	19.5	100.0
მათ შორის:							
მანუფაქტურული მომსახურება	1.1	1.0	1.1	1.3	1.9	51.7	0.1
საქონლის რემონტი და სხვა ტექნიკური მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი	5.9	6.4	8.3	11.2	25.3	2.3-ჯერ	0.7
ტრანსპორტი	1,276.4	809.8	1,086.4	1,891.8	2,232.0	18.0	61.7
მოგზაურობა	657.2	180.5	184.7	408.6	503.7	23.3	13.9
მშენებლობა	7.1	12.7	15.3	8.1	11.1	37.3	0.3
სადაზღვეო და საპენსიო მომსახურება	117.3	97.0	119.3	148.7	152.6	2.6	4.2
ფინანსური მომსახურება	23.4	26.9	25.1	86.1	94.3	9.6	2.6
ინტელექტუალური საკუთრებით სარგებლობის ხარჯები	40.7	54.9	61.6	82.0	106.3	29.5	2.9
სატელეკომუნიკაციო, კომპიუტერული და საინფორმაციო მომსახურება	85.1	80.1	95.5	129.1	176.1	36.4	4.9
სხვა საქმიანი მომსახურება	131.8	123.9	157.6	200.8	232.0	15.5	6.4
პერსონალური, კულტურული და რეკრეაციული მომსახურება	14.3	8.3	9.0	8.8	21.5	2.4-ჯერ	0.6
სამთავრობო საქონელი და მომსახურება სხვაგან დაუსახელებელი	64.4	54.4	58.3	52.2	62.1	18.9	1.7

მოგზაურობა საქართველოში მომსახურების უმსხვილესი დარგია და სწორედ ის განაპირობებდა 2019-2023 წლებში მომსახურების ბალანსის სიდიდეს, რომელიც 2020 წლამდე ზრდის ტენდენციით ხასიათდებოდა. მოგზაურობის ექსპორტი 2023 წელს, წინა წელთან შედარებით, 17.3 პროცენტით გაიზარდა, მისი წილი მომსახურების ექსპორტის 58.5 პრო-

ცენტია. 2023 წელს, წინა წელთან შედარებით, მოგზაურობის იმპორტი 23.3 პროცენტით გაიზარდა და წილი მომსახურების იმპორტში 13.9 პროცენტით განისაზღვრა. 2023 წელს მოგზაურობის ბალანსში პირადი მოგზაურობის წილი (80.7 პროცენტი) მნიშვნელოვნად ჭარბობს საქმიანი მოგზაურობის წილს.

ცხრილი 2.2.24 მოგზაურობა 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2019	2020	2021	2022	2023	წლიური ზრდა (%), 2023	2023 წლის სტრუქ- ტურა (%)
ექსპორტი	3,268.7	541.7	1,244.9	3,516.6	4,125.3	17.3	100.0
საქმიანი	891.7	154.7	297.1	819.4	963.4	17.6	23.4
პირადი	2,377.0	387.0	947.8	2,697.3	3,161.9	17.2	76.6
იმპორტი	657.2	180.5	184.7	408.6	503.7	23.3	100.0
საქმიანი	433.2	95.8	97.3	196.1	265.8	35.6	52.8
პირადი	224.0	84.7	87.4	212.6	238.0	11.9	47.2
ბალანსი	2,611.5	361.2	1,060.2	3,108.0	3,621.6	16.5	100.0
საქმიანი	458.5	59.0	199.8	623.3	697.6	11.9	19.3
პირადი	2,153.0	302.3	860.4	2,484.7	2,924.0	17.7	80.7

ტრანსპორტი, მომსახურების აგრეთვე მნიშვნელოვანი დარგია, რომელსაც 2023 წელს მომსახურების ექსპორტის 20.9 პროცენტი და იმპორტის ნახევარზე მეტი (61.7 პროცენტი) ეკავა. ტრანსპორტის ექსპორ-

ტი 2023 წელს 1.5 მლრდ აშშ დოლარს (2022 წელთან შედარებით 22.9 პროცენტით გაიზარდა), ხოლო იმპორტი – 2.2 მლრდ აშშ დოლარს (გაიზარდა 18.0 პროცენტით) შეადგენდა.

ცხრილი 2.2.25 ტრანსპორტი სატრანსპორტო საშუალებების სახეების მიხედვით 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2019	2020	2021	2022	2023	წლიური ზრდა (%), 2023	2023 წლის სტრუქ- ტურა (%)
ექსპორტი	1,006.7	698.0	822.6	1,201.7	1,476.3	22.9	100.0
საზღვაო ტრანსპორტი	121.4	107.3	106.9	198.4	268.5	35.3	18.2
საჰაერო ტრანსპორტი	283.2	56.4	144.6	311.9	435.1	39.5	29.5
სარკინიგზო ტრანსპორტი	72.6	68.6	78.3	93.3	94.7	1.6	6.4
საგზაო ტრანსპორტი	206.0	134.3	139.8	230.4	299.6	30.0	20.3
მილსადენები და ელექტროსადენები	317.5	325.5	348.0	362.5	372.4	2.7	25.2
საფოსტო და საკურიერო მომსახურება	6.1	5.9	5.1	5.2	6.0	15.3	0.4
იმპორტი	1,276.4	809.8	1,086.4	1,891.8	2,232.0	18.0	100.0
საზღვაო ტრანსპორტი	321.2	274.4	344.5	485.1	652.2	34.5	29.2
საჰაერო ტრანსპორტი	352.3	109.7	199.7	347.4	480.0	38.2	21.5
სარკინიგზო ტრანსპორტი	102.1	100.0	130.6	284.0	273.0	-3.9	12.2
საგზაო ტრანსპორტი	498.9	323.7	409.6	772.5	824.5	6.7	36.9
მილსადენები და ელექტროსადენები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
საფოსტო და საკურიერო მომსახურება	1.9	2.0	2.0	2.8	2.2	-21.0	0.1

2019-2023 წლებში საქართველოს სატრანსპორტო მომსახურების ექსპორტში ყველაზე მაღალი იყო საჰაერო ტრანსპორ-

ტის წილი, რომელიც 2023 წელს (29.5 პროცენტი), წინა წელთან შედარებით, 123.2 მლნ აშშ დოლარით (39.5 პროცენტით)

გაიზარდა. მილსადენებით მიღებული შემოსავალი 2023 წელს, წინა წელთან შედარებით, 2.7 პროცენტით გაიზარდა და სატრანსპორტო შემოსავლების 25.2 პროცენტი უზრუნველყო. 2023 წელს ტრანსპორტის ექსპორტში მოცულობით მესამე ადგილზე საგზაო ტრანსპორტი იყო, რომელიც 2022 წელთან შედარებით 30.0 პროცენტით გაიზარდა და 299.6 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

ტრანსპორტის იმპორტში 2023 წელს

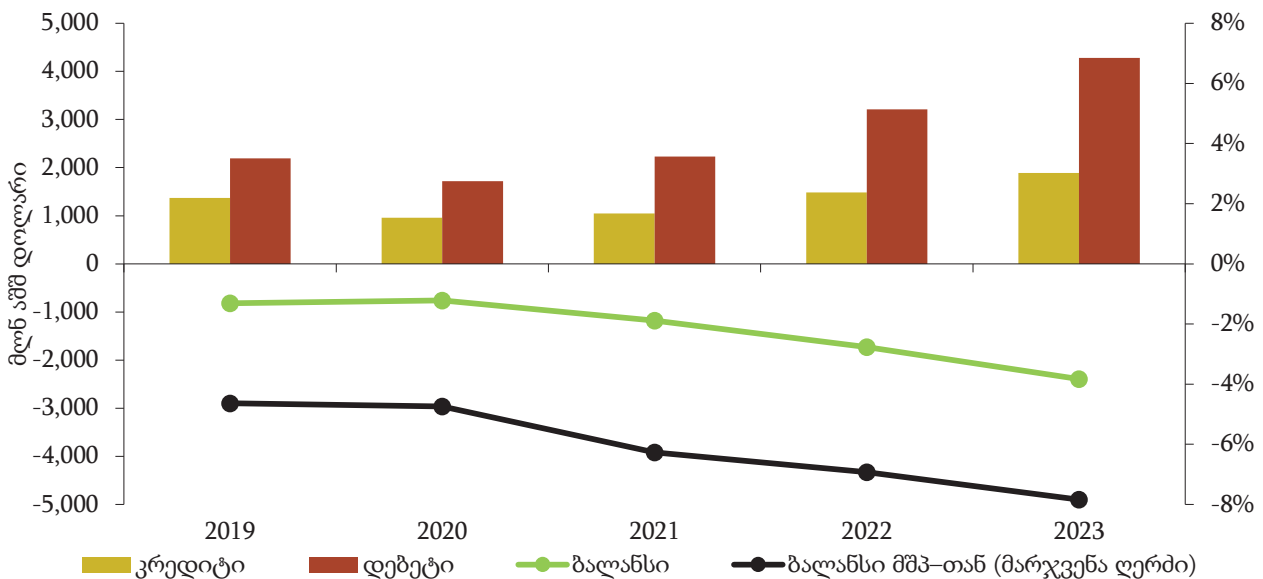
ყველაზე მაღალი ხვედრითი წილი (36.9 პროცენტი) ჰქონდა საგზაო ტრანსპორტს, რომელიც წინა წელთან შედარებით 6.7 პროცენტით გაიზარდა. მოცულობით შემდეგ მოდის საზღვაო ტრანსპორტით მომსახურების იმპორტი (29.2 პროცენტული ხვედრითი წილით), საჰაერო ტრანსპორტითა (ხვედრითი წილი 21.5 პროცენტი) და სარკინიგზო ტრანსპორტით მომსახურების იმპორტი (ხვედრითი წილი 12.2 პროცენტი).

2.2.3 პირველადი შემოსავალი

2023 წლის განმავლობაში პირველადი შემოსავლის ბალანსმა -2.4 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც მშპ-ს -7.8 პროცენტია. შრომის ანაზღაურების დადებითი ბალანსი ჩამოუვარდებოდა საინვესტიციო შემოსავლის უარყოფით ბალანსს, რაც პირველადი შემოსავლის ანგარიშის

უარყოფითი სალდოს მიზეზი იყო. წლიურად გამრდილია შრომის ანაზღაურების ბალანსი. ამავდროულად, გაუარესებულია წმინდა საინვესტიციო შემოსავალი (ძირითადად, დებეტის ზრდის გამო). ჯამურად, გაიზარდა პირველადი შემოსავლის ანგარიშის დეფიციტი.

დიაგრამა 2.3 პირველადი შემოსავალი, 2019-2023 წლები

2023 წლის განმავლობაში 27.4 პროცენტით გაიზარდა პირველადი შემოსავლის კრედიტი და 1.9 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა. მიღებული შემოსავლის ძირითად წყაროს მუშაკთა შრომის ანაზღაურება წარმოადგენდა. 2023 წელს მუშაკთა შრომის ანაზღაურების კრედიტი 1.1 მლრდ აშშ დოლარი იყო, რაც მიღებული პირველადი შემოსავლის 56.0 პრო-

ცენტია. წინა წლის მაჩვენებელთან შედარებით, შრომის ანაზღაურების კრედიტი 11.7 პროცენტით გაიზარდა. 55.3 პროცენტით გაიზარდა საზღვარგარეთ განხორციელებული ინვესტიციებიდან მიღებული შემოსავალი და 830.1 მლნ აშშ დოლარს გაუტოლდა, რაც მიღებული პირველადი შემოსავლების 44.0 პროცენტია.

ცხრილი 2.2.31 პირველადი შემოსავლის კრედიტის მოცულობა და სტრუქტურა, 2019-2023 წლები

	მოცულობა (მლნ აშშ დოლარი)					სტრუქტურა (%)					წლიური ზრდა (%), 2023
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023	
სულ	1,372.6	961.8	1,048.7	1,481.7	1,887.8	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	27.4
მუშაკთა შრომის ანაზღაურება	970.8	562.3	562.0	947.1	1,057.7	70.7	58.5	53.6	63.9	56.0	11.7
საინვესტიციო შემოსავალი	401.8	399.5	486.7	534.5	830.1	29.3	41.5	46.4	36.1	44.0	55.3
პირდაპირი ინვესტიციები	252.2	273.6	385.3	380.1	447.1	18.4	28.4	36.7	25.7	23.7	17.6
პორტფელის ინვესტიციები	31.4	26.9	31.2	58.3	110.7	2.3	2.8	3.0	3.9	5.9	89.9
სხვა ინვესტიციები	38.2	45.1	44.9	51.0	115.4	2.8	4.7	4.3	3.4	6.1	2.3-ჯერ

პირველადი შემოსავლების დებეტი 2023 წელს 4.3 მლრდ აშშ დოლარი იყო, რაც წინა წელს დაფიქსირებულ მაჩვენებელზე 33.2 პროცენტით მეტია. შემოსავლის გადინება ძირითადად საინვესტიციო შემოსავლის ხარჯზე მოდის. საქართველოში განხორციელებულ ინვესტიციებზე დარიცხულმა შემოსავალმა, 2023 წელს 4.0 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც წინა წლის შესაბამის მაჩვენებელს 35.0 პროცენტით აღემატება. საინვესტიციო შემოსავლის დებეტის მნიშვნელოვანი ნაწილი პირდაპირი ინვესტიციებისათვის გადახდილი დივიდენდებისა და რეინვესტირებული შე-

მოსავლებისგან შედგება (3.0 მლრდ აშშ დოლარი). საქართველოში განხორციელებულ პორტფელის ინვესტიციებზე დარიცხულმა შემოსავლებმა 2023 წელს 143.4 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. დანარჩენი, 825.8 მლნ აშშ დოლარი კი, სხვა ინვესტიციებზე მოდის. პირველადი შემოსავლის დებეტში, კრედიტის ანალოგიურ მუხლთან შედარებით, მცირეა არარეზიდენტებისათვის გადახდილი შრომის ანაზღაურება. 2023 წელს შრომის ანაზღაურების დებეტი გაიზარდა 14.0 პროცენტით და 314.8 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

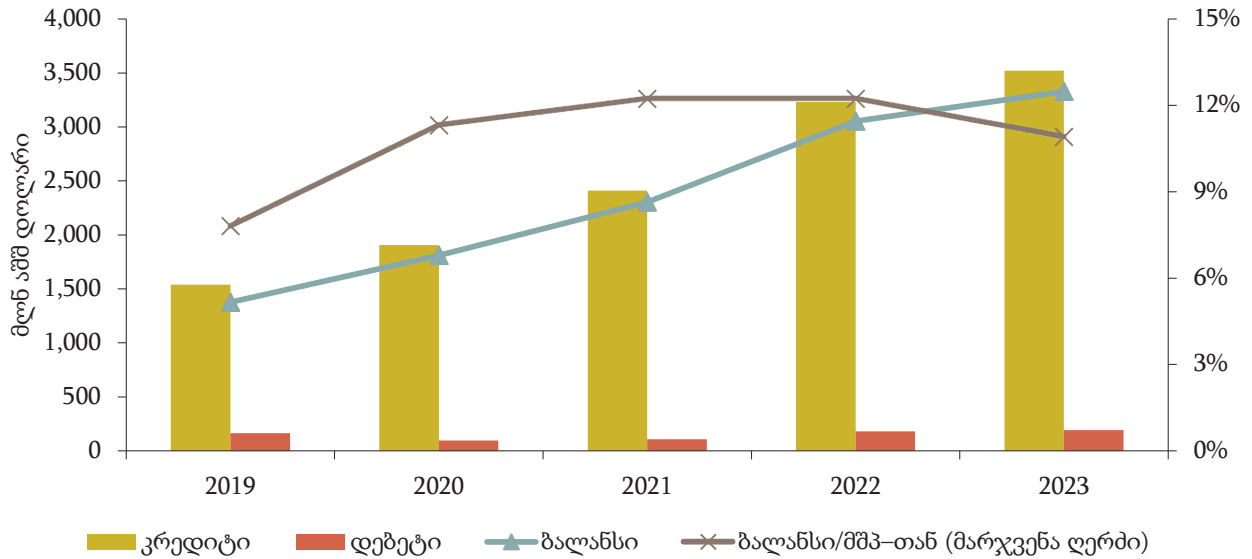
ცხრილი 2.2.32 პირველადი შემოსავლის დებეტის მოცულობა და სტრუქტურა, 2019-2023 წლები

	მოცულობა (მლნ აშშ დოლარი)					სტრუქტურა (%)					წლიური ზრდა (%), 2023
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023	
სულ	2,190.2	1,721.4	2,230.1	3,213.8	4,282.2	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	33.2
მუშაკთა შრომის ანაზღაურება	164.2	74.1	99.4	276.1	314.8	7.5	4.3	4.5	8.6	7.4	14.0
საინვესტიციო შემოსავალი	2,026.0	1,647.3	2,130.7	2,937.7	3,967.3	92.5	95.7	95.5	91.4	92.6	35.0
პირდაპირი ინვესტიციები	1411.7	1055.7	1580.3	2312.1	2998.1	64.5	61.3	70.9	71.9	70.0	29.7
პორტფელის ინვესტიციები	204.6	232.6	200.0	176.0	143.4	9.3	13.5	9.0	5.5	3.3	-18.5
სხვა ინვესტიციები	409.8	359.0	350.5	449.6	825.8	18.7	20.9	15.7	14.0	19.3	83.7

2.2.4 მეორადი შემოსავალი

მეორადი შემოსავლის ბალანსი 2023 წელს 3.3 მლრდ აშშ დოლარი იყო, რაც 275.6 მლნ აშშ დოლარით მეტია წინა წლის შესაბამის მაჩვენებელზე. 2023 წელს მეორადი შემოსავლის ბალანსის შეფარდება მშპ-თან 10.9 პროცენტი შეადგინა.

დიაგრამა 2.4 მეორადი შემოსავალი, 2019–2023 წლები

მეორადი შემოსავლის კრედიტი 2023 წელს 3.5 მლრდ აშშ დოლარი იყო, რაც წინა წლის მაჩვენებელს 8.9 პროცენტით აღემატება. კრედიტის დიდი წილი სხვა სექტორებზე მოდის. მათ შორის, პერსონალურმა ტრანსფერებმა 3.1 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, საიდანაც მუშაკთა ფულადი გზავნილები 2.4 მლრდ აშშ დოლარია. სხვა მიმდინარე ტრანსფერების კრედიტი 173.9 მლნ აშშ დოლარი იყო. 10.2 პროცენტით გაიზარდა სამთავრობო სექტორის მეორადი შემოსავლის კრედიტი. მთლიანად, სამთავრო-

ბათაშორისო გრანტებისა და სხვადასხვა სახის ტექნიკური თუ ჰუმანიტარული დახმარებების სახით საქართველოს მთავრობამ 2023 წელს 203.8 მლნ აშშ დოლარის ტრანსფერი მიიღო. კვლავ, შედარებით მცირე იყო მეორადი შემოსავლის დებეტი და წლიურად 192.5 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. ეს თანხა, ძირითადად, საქართველოს რეზიდენტების მიერ სხვა ქვეყნებისათვის გადახდილი გადასახადებისაგან შედგება, რაც ჯამში 160.6 მლნ აშშ დოლარია.

ცხრილი 2.2.41 მეორადი შემოსავლის მოცულობა და სტრუქტურა, 2019-2023 წლები

	მოცულობა (მლნ აშშ დოლარი)					სტრუქტურა (%)					წლიური ზრდა (%), 2023
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023	
მეორადი შემოსავლის კრედიტი	1,540.2	1,906.8	2,409.7	3,232.6	3,521.3	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	8.9
სამთავრობო სექტორი	137.9	258.9	201.4	185.0	203.8	9.0	13.6	8.4	5.7	5.8	10.2

	მოცულობა (მლნ აშშ დოლარი)					სტრუქტურა (%)					წლიური ზრდა (%), 2023
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023	
საფინანსო კორპორაციები, არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	1,402.3	1,647.9	2,208.3	3,047.6	3,317.4	91.0	86.4	91.6	94.3	94.2	8.9
პერსონალური ტრანსფერები (მიმდინარე ტრანსფერები რეზიდენტ და არარეზიდენტ შინამეურნეობებს შორის)	1,287.4	1,547.3	2,081.9	2,906.6	3,143.6	83.6	81.1	86.4	89.9	89.3	8.2
მათ შორის მუშაკთა გზავნილები	916.3	1,168.1	1,608.7	2,336.4	2,438.3	59.5	61.3	66.8	72.3	69.2	4.4
სხვა მიმდინარე ტრანსფერები	114.9	100.6	126.3	141.0	173.9	7.5	5.3	5.2	4.4	4.9	23.3
მეორადი შემოსავლის დებეტი	164.0	97.1	106.0	179.4	192.5	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	7.3
სამთავრობო სექტორი	3.7	2.6	1.4	1.6	2.5	2.2	2.7	1.3	0.9	1.3	56.9
საფინანსო კორპორაციები, არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	160.3	94.5	104.6	177.8	189.9	97.8	97.3	98.7	99.1	98.7	6.8
პერსონალური ტრანსფერები (მიმდინარე ტრანსფერები რეზიდენტ და არარეზიდენტ შინამეურნეობებს შორის)	5.7	2.8	6.9	14.2	9.6	3.5	2.8	6.5	7.9	5.0	-32.5
სხვა მიმდინარე ტრანსფერები	154.6	91.8	97.7	163.5	180.3	94.3	94.5	92.2	91.2	93.7	10.3

პირველადი და მეორადი შემოსავლის ანალიზის კუთხით საინტერესოა, აგრეთვე, საქართველოში სწრაფი ფულადი გზავნილების დინამიკა. ეს კატეგორია მოიცავს მუშაკთა ფულად გზავნილებს, მუშაკთა შრომის ანაზღაურებას, ასევე, ოპერაციებს არარეზიდენტებს შორის. სწრაფი ფულადი გზავნილებით საქართველოში ფულის ჩარიცხვა 2023 წელს, წინა წელთან შედარებით,

5.2 პროცენტით ნაკლები იყო და 4.1 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა.

შედარებით მცირე მოცულობის იყო საქართველოდან სწრაფი ფულადი გზავნილებით თანხის გადარიცხვები. 2023 წელს ეს მაჩვენებელი 356.5 მლნ აშშ დოლარი იყო, რაც 3.8 პროცენტით მეტია წინა წლის მაჩვენებელთან შედარებით.

ცხრილი 2.2.42 სწრაფი ფულადი გზავნილების მოცულობა და სტრუქტურა, 2019-2023 წლები

	მოცულობა (მლნ აშშ დოლარი)					სტრუქტურა (%)					წლიური ზრდა (%), 2023
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023	
ჩარიცხვა სულ	1,733.3	1,886.0	2,349.6	4,372.4	4,146.6	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	-5.2
რუსეთის ფედერაცია	428.9	363.9	411.4	2,067.8	1,528.4	24.7	19.3	17.5	47.3	36.9	-26.1
იტალია	239.2	297.6	385.7	431.6	523.1	13.8	15.8	16.4	9.9	12.6	21.2
აშშ	178.4	218.4	284.3	327.0	460.4	10.3	11.6	12.1	7.5	11.1	40.8
საბერძნეთი	192.5	219.1	240.1	223.9	245.9	11.1	11.6	10.2	5.1	5.9	9.8
გერმანია	49.8	74.2	113.3	164.3	232.3	2.9	3.9	4.8	3.8	5.6	41.4
ისრაელი	162.5	156.8	186.7	199.0	215.2	9.4	8.3	7.9	4.6	5.2	8.1
ყაზახეთი	26.6	19.7	61.8	150.1	199.0	1.5	1.0	2.6	3.4	4.8	32.5
თურქეთი	94.8	106.7	104.5	101.0	114.1	5.5	5.7	4.4	2.3	2.8	13.0
ესპანეთი	47.3	47.9	55.2	57.0	62.3	2.7	2.5	2.4	1.3	1.5	9.3
საფრანგეთი	26.4	28.1	37.7	45.2	54.1	1.5	1.5	1.6	1.0	1.3	19.8
დანარჩენი ქვეყნები	286.8	353.5	468.8	605.4	511.9	16.5	18.7	20.0	13.8	12.3	-15.4
გადარიცხვა სულ	237.4	246.9	316.9	343.5	356.5	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	3.8
თურქეთი	34.1	47.8	71.3	72.9	76.9	14.4	19.4	22.5	21.2	21.6	5.5
რუსეთის ფედერაცია	78.6	78.9	90.5	41.2	42.0	33.1	32.0	28.5	12.0	11.8	1.9
აზერბაიჯანი	14.5	16.2	20.2	25.1	37.0	6.1	6.6	6.4	7.3	10.4	47.1
უკრაინა	26.5	24.1	29.4	45.8	33.6	11.2	9.8	9.3	13.3	9.4	-26.7
საბერძნეთი	10.0	10.5	14.3	18.9	18.5	4.2	4.3	4.5	5.5	5.2	-2.4
აშშ	4.9	3.4	4.0	14.8	17.5	2.0	1.4	1.2	4.3	4.9	18.1
პოლონეთი	2.5	3.1	9.0	14.5	12.9	1.1	1.3	2.9	4.2	3.6	-11.0
ყაზახეთი	6.7	5.7	7.4	13.2	12.4	2.8	2.3	2.3	3.9	3.5	-6.2
გერმანია	4.0	4.4	5.5	9.6	11.1	1.7	1.8	1.7	2.8	3.1	15.6
იტალია	4.1	4.2	6.3	8.6	11.0	1.7	1.7	2.0	2.5	3.1	28.0
დანარჩენი ქვეყნები	51.5	48.5	59.2	78.7	83.7	21.7	19.7	18.7	22.9	23.5	6.3

2.3 კაპიტალის ანგარიში

2023 წელს კაპიტალის ანგარიში წინა წელთან შედარებით 5.2 პროცენტით შემცირდა და 38.8 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. 2023 წელს წმინდა კაპიტალური ტრანსფერების კლება გამოწვეული იყო მიღებული ტრანსფერების, ანუ კრედიტის, კლებით. გასული წლების მსგავსად, გაცემულ ტრანსფერებს ადგილი არ ჰქონია. ცხრილში 2.3.11 მოცემულია უკანასკნელი ხუთი წლის განმავლობაში კაპიტალური ტრანსფერების დინამიკა.

2023 წელს, ბოლო წლების მსგავსად, კაპიტალური ტრანსფერების კრედიტის დიდი ნაწილი (75.0 პროცენტი) სამთავრობო სექტორში განხორციელდა. 2023 წელს „საფინანსო კორპორაციები, არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპს-ების“ სექტორში ადგილი ჰქონდა 6.4 მლნ აშშ დოლარი მოცულობის სხვა კაპიტალურ ტრანსფერებს და 3.3 მლნ აშშ დოლარი მოცულობის ვალის პატიებას.

ცხრილი 2.3.11 კაპიტალური ტრანსფერების განაწილება სექტორებს შორის, 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2019	2020	2021	2022	2023	წლიური ზრდა (%), 2023
კაპიტალური ტრანსფერი, წმინდა	47.1	41.1	40.1	40.9	38.8	-5.2
კრედიტი	47.1	41.1	40.1	40.9	38.8	-5.2
დებეტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	42.2	28.1	27.3	22.4	29.1	29.6
კრედიტი	42.2	28.1	27.3	22.4	29.1	29.6
დებეტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
საფინანსო კორპორაციები, არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	4.8	12.9	12.8	18.5	9.7	-47.5
კრედიტი	4.8	12.9	12.8	18.5	9.7	-47.5
დებეტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

კაპიტალის ანგარიშის მეორე კომპონენტის, „არანარმოებული არაფინანსური აქტივების შექენა-გაყიდვა“, ოპერაციებს 2019-2023 წლებში ადგილი პრაქტიკულად არ ჰქონია.

2023 წელს, წინა წლების მსგავსად,

უარყოფითი იყო მიმდინარე ანგარიშისა და კაპიტალის ანგარიშის ჯამური ბალანსი, რაც შეესაბამება საქართველოს ეკონომიკის წმინდა სესხებას დანარჩენი მსოფლიოსგან. საანგარიშო წელს ქვეყნის წმინდა სესხება 57.0 პროცენტით გაიზარდა და 1.7 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა.

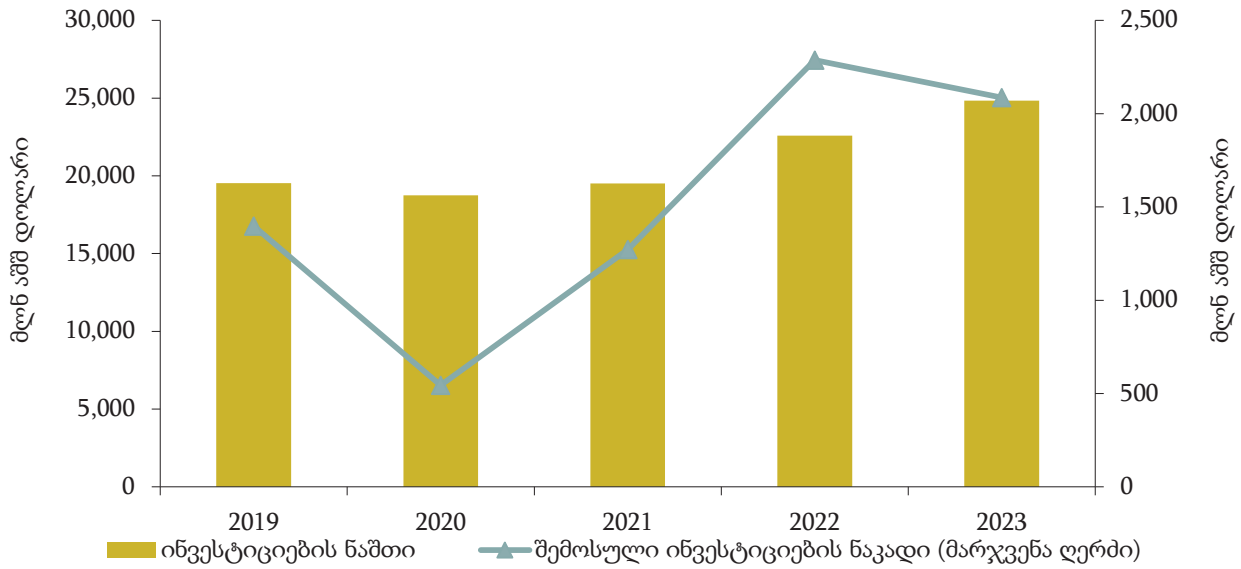
2.4 ფინანსური ანგარიში

2.4.1 პირდაპირი ინვესტიციები

საქართველოში შემოსულმა პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ნაშთმა 2023

წლის ბოლოსათვის 24.8 მილიარდი აშშ დოლარი შეადგინა, რაც ერთ სულზე განგარიშებით დაახლოებით 6,649 აშშ დოლარია.

დიაგრამა 2.5 პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები საქართველოში, 2019-2023 წლები

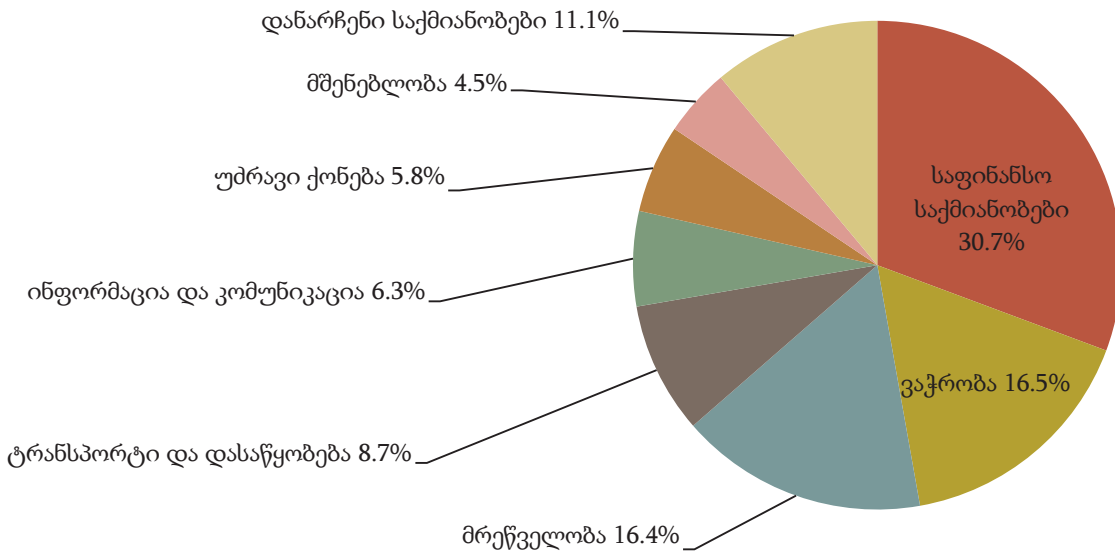
ცხრილი 2.4.1 პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების განაწილება (ნაკადი), 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2019	2020	2021	2022	2023
ფინანსური აქტივების შექმნა, წმინდა	311.6	-16.1	347.3	365.2	472.5
ფინანსური ვალდებულებების აღება, წმინდა	1,397.9	544.1	1,271.3	2,286.9	2,085.7
სააქციო კაპიტალი	588.4	45.9	234.4	596.7	1,211.2
რეინვესტირებული შემოსავლები	636.6	500.4	771.4	1,378.3	1,591.6
სავალ ინსტრუმენტები	172.9	-2.2	265.4	311.9	-717.1

2023 წელს, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების შემოდინება 2.1 მლრდ აშშ დოლარს გაუტოლდა, რაც 8.8 პროცენტით ნაკლებია წინა წლის მაჩვენებელზე. ბოლო ხუთი წლის მანძილზე ინვესტიციების ყველაზე მაღალი შემოდინება 2022 წელს დაფიქსირდა. 2023 წლის პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები შემდეგნაირად განა-

წილდა: სააქციო კაპიტალმა შეადგინა 1.2 მლრდ აშშ დოლარი, რეინვესტირებულმა შემოსავლებმა - 1.6 მლრდ აშშ დოლარი, ხოლო სავალ ინსტრუმენტები შემცირდა 717.1 მლნ აშშ დოლარით, რაც ძირითადად განაპირობა ვალის სააქციო კაპიტალში გადატანამ.

დიაგრამა 2.6 პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები საქმიანობის სახეების მიხედვით, 2023 წელი

2023 წელს ინვესტიციების ყველაზე მაღალი წილი (30.7 პროცენტი) საფინანსო სექტორზე მოდიოდა, რაც ძირითადად რეინვესტიციას მოიცავდა. ვაჭრობის სექტორში მოზიდული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები მთლიანი ინვესტიციების

16.5 პროცენტს შეადგენდა; მრეწველობაში შემოსული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების წილმა 16.4 პროცენტი შეადგინა; სატრანსპორტო სექტორზე მოდიოდა 8.7 პროცენტი.

2.4.2 პორტფელის ინვესტიციები

2023 წელს პორტფელის ინვესტიციების წმინდა ოპერაციამ 731.3 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. აქტივები გაიზარდა 327.6 მლნ აშშ დოლარით, საიდანაც 396.0 მლნ აშშ დოლარით გაიზარდა სხვა სექტორების აქტივები უცხოურ სააქციო კაპიტალსა და საინვესტიციო ფონდების აქციებში. აღნიშნული აქტივების შესყიდვა, თავის მხრივ, განახორციელა როგორც საპენსიო ფონდმა, ასევე საბროკერო კომპანიებმა. ამავდროულად, შემცირდა აქტივები სავალ ფასიანი ქაღალდების სახით.

რაც შეეხება ვალდებულებებს, 2023 წლის განმავლობაში 403.7 მლნ აშშ დოლარით შემცირდა, სავალ ფასიანი ქაღალდების ვალდებულებების შემცირების გამო. აღნიშნულ პერიოდში ყველა სექტორის სავალ ფასიანი ქაღალდების ოპერაციული ცვლილება უარყოფითი იყო. ყველაზე დიდი ოპერაციული ცვლილება, 306.3 მლნ აშშ დოლარი, გამოწვეულია კერძო კომპანიების ვალდებულების დაფარვით.

ცხრილი 2.4.2 პორტფელის ინვესტიციები, 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2019	2020	2021	2022	2023
პორტფელის ინვესტიციები	-829.2	-74.6	311.1	1,607.9	731.3
ფინანსური აქტივების შესყიდვა, წმინდა	28.5	47.0	37.0	1,152.3	327.6
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	44.5	16.5	0.1	59.3	432.7
სავალ ფასიანი ქაღალდები	-15.9	30.5	36.8	1,093.0	-105.1
ფინანსური ვალდებულებების აღება, წმინდა	857.7	121.6	-274.2	-455.5	-403.7

	2019	2020	2021	2022	2023
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	-6.0	1.1	1.9	2.3	2.5
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	-6.0	1.1	1.9	2.3	2.2
სავალო ფასიანი ქაღალდები	863.7	120.6	-276.1	-457.8	-406.2
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	535.9	-225.8	74.9	-219.0	-65.4
სამთავრობო სექტორი	122.0	87.0	-47.7	-70.0	-34.5
სხვა სექტორები	205.9	259.4	-303.3	-168.8	-306.3

2.4.3 ფინანსური წარმომადგენლები და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე

ფინანსური წარმომადგენლები, როგორც ფინანსური ანგარიშის დამოუკიდებელი კომპონენტი, არც თუ ისე დიდი ხანია რაც არსებობს. ადრე ის შედიოდა პორტფელის ინვესტიციებში. ფინანსური ბაზრების განვითარების შედეგად, ფინანსური წარმომადგენლების როლი ფინანსურ ოპერაციებში მნიშვნელოვნად გაიზარდა და ამიტომ, მიზანშეწონილად ჩაითვალა მათი დამოუკიდებლად ჩვენება მთელ რიგ სტატისტიკურ ანგარიშებში. ფინანსური ბაზარი საქართველოში ჯერ ჩამოყალიბების სტადიაშია, ამიტომ ისეთი რთული ფი-

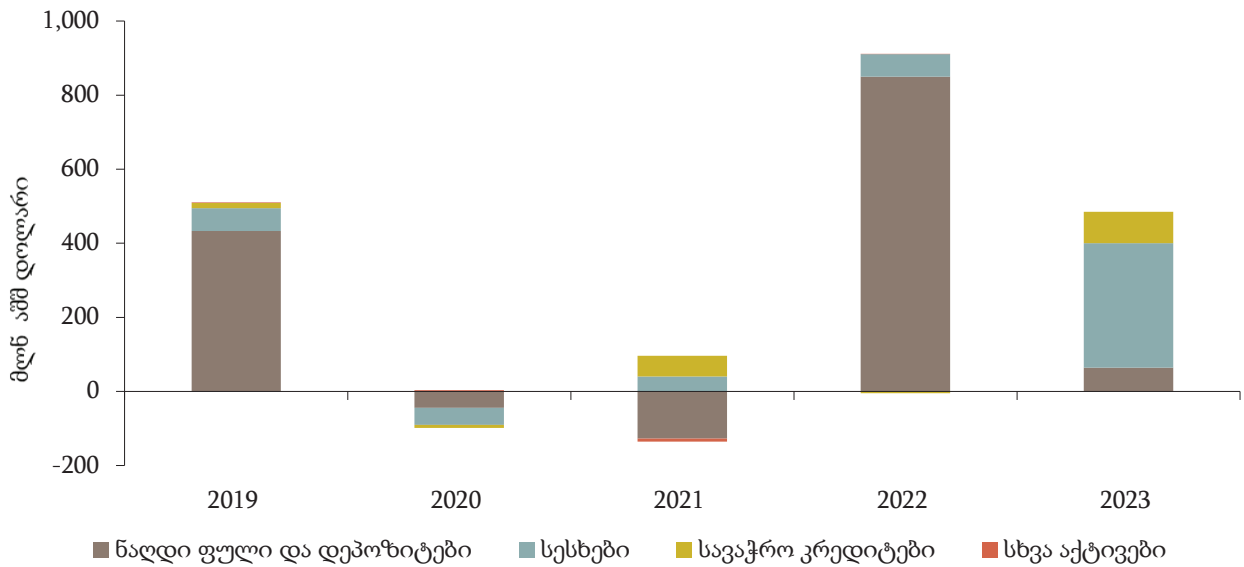
ნანსური ინსტრუმენტებით, როგორცაა ფინანსური წარმომადგენლები, ოპერაციები უმნიშვნელოა და ამ ეტაპზე მხოლოდ რამდენიმე ბანკის მიერ ხორციელდება. მაგრამ შეიმჩნევა აღნიშნული ბაზრის განვითარების ტენდენცია. საწყის ეტაპზე გამოიყენებოდა მხოლოდ ერთი სახის ფინანსური წარმომადგენელი - სავალუტო სვოპი. 2017 წელს ფინანსური წარმომადგენლების ინსტრუმენტებს დაემატა საპროცენტო განაკვეთის სვოპები. 2023 წელს ფინანსური წარმომადგენლების ანგარიშის სალდომ 48.4 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

2.4.4 სხვა ინვესტიციები

სხვა ინვესტიციების ანგარიშზე 2023 წელს დაფიქსირდა წმინდა უცხოური ინვესტიციების შემოდინება 893.8 მლნ აშშ დოლარის ოდენობით. აქედან, რეზიდენტების

უცხოური აქტივების ოპერაციული ბრუნვა 483.8 მლნ აშშ დოლარს შეადგენდა, ხოლო უცხოური ვალდებულებები 1.4 მლრდ აშშ დოლარით გაიზარდა.

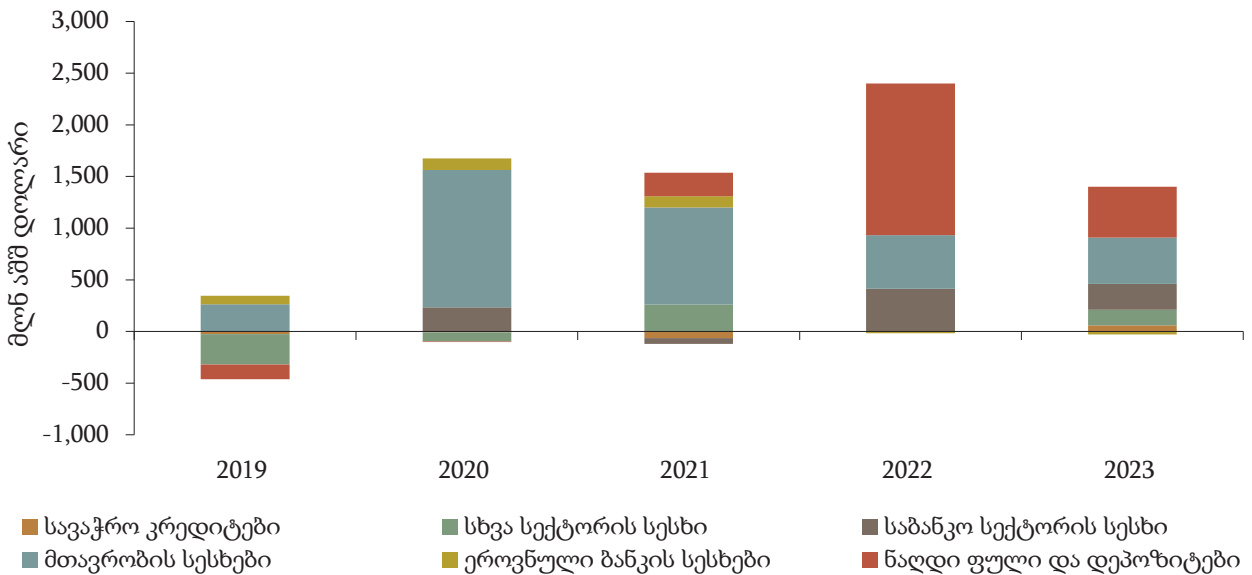
დიაგრამა 2.7 სხვა ინვესტიციები - აქტივები, 2019-2023 წლები

აქტივების ზრდაში მთავარი წვლილი სესხების ზრდამ შეიტანა (336.2 მლნ აშშ დოლარი). ნაღდი ფული და დეპოზიტები გაიზარდა 63.9 მლნ აშშ დოლარით,

ხოლო სავაჭრო კრედიტები - 84.6 მლნ აშშ დოლარით. უმნიშვნელოდ შემცირდა დანარჩენი დებიტორული დავალიანება.

დიაგრამა 2.8 სხვა ინვესტიციები - ვალდებულებები, 2019-2023 წლები

სხვა ინვესტიციების ვალდებულებების ანგარიშზე ყველაზე მეტი სახსრების შემოღინება სესხების (817.4 მლნ აშშ დოლარი) სახით მოხდა. აქედან, სამთავრობო სესხები 447.7 მლნ აშშ დოლარით გაიზარდა. დეპოზიტური კორპორაციების სესხები 249.7 მლნ აშშ დოლარით და სხვა

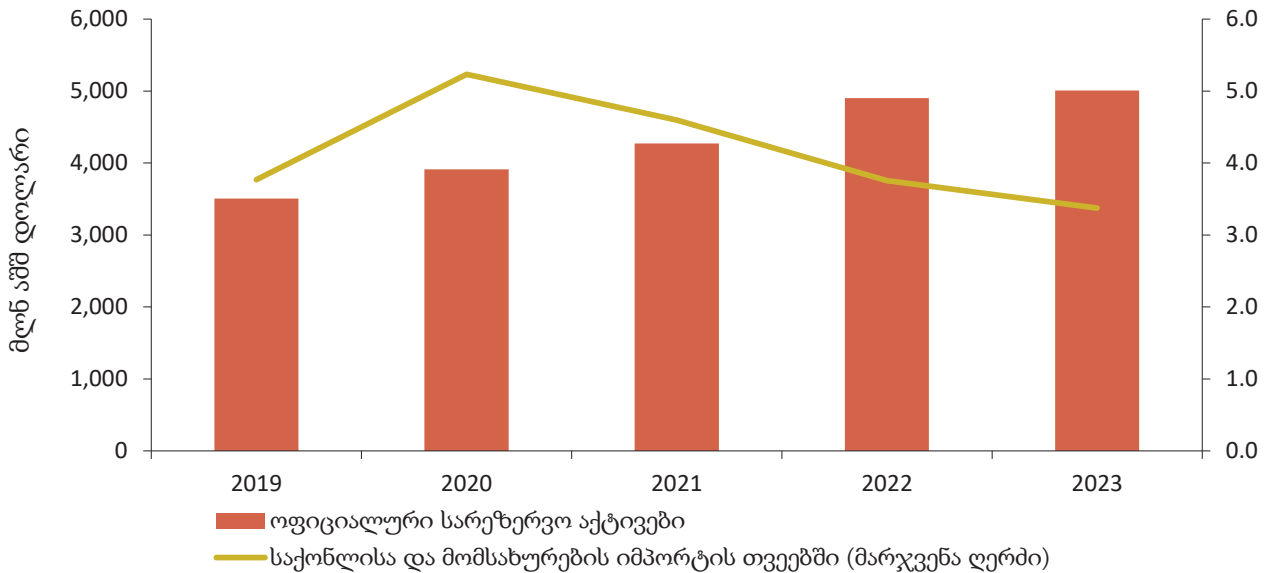
სექტორების სესხები 149.1 მლნ აშშ დოლარით. ამავდროულად, ეროვნული ბანკის სესხი 29.1 მლნ აშშ დოლარით შემცირდა. ნაღდი ფული და დეპოზიტების ვალდებულებები გაზრდილია 493.0 მლნ აშშ დოლარით.

2.4.5 საერთაშორისო რეზერვები

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ქვეყნის ოფიციალურმა სარეზერვო აქტივებმა 5.0 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის ანალოგიურ მაჩვენებელზე 108.0 მლნ აშშ დოლარით, 2.2

პროცენტით მეტია. აქედან, ოპერაციული ცვლილება 46.8 მლნ აშშ დოლარი იყო, ფასის ცვლილება 41.5 მლნ აშშ დოლარი ხოლო საკურსო ცვლილება 19.7 მლნ აშშ დოლარი.

დიაგრამა 2.9 ოფიციალური რეზერვები, 2019-2023 წლები

საქართველოს ეროვნული ბანკის საერთაშორისო რეზერვების დინამიკაზე 2023 წელსაც, ტრადიციულად, რამდენიმე ძირითადი ფაქტორი მოქმედებდა: საქართველოს ეროვნული ბანკის სავალუტო ინტერვენციები, საქართველოს მთავრობის ვალის მომსახურება და სავალუტო ხარჯები, საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან მიღებული კრედიტები და გრანტები, სარეზერვო ანგარიშებზე ნაშთების ცვლილება. 2023 წელს ეროვნული ბანკი სავალუტო ბაზარზე ნეტო მყიდველი იყო - წმინდა ყიდვები სავალუტო აუქციონებისა და Bloomberg-ის Bmatch პლატფორმის მეშვეობით 1.3 მლრდ აშშ დოლარს გაუტოლდა. 2023 წლის განმავლობაში საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციებიდან და დონორი სახელმწიფოებიდან სხვადასხვა პროგრამების და პროექტების დასაფინანსებლად სახელმწიფოს მიერ უცხოური ვალუტით ეროვნულ ბანკში მიღებული გრანტებისა და სესხების ოდენობა დაახლოებით 468.5 მლნ აშშ დოლარი იყო. საანგარიშო წელს, საერთაშორისო სავალუტო რეზერვების შემცირება, კომერციული ბანკების სა-

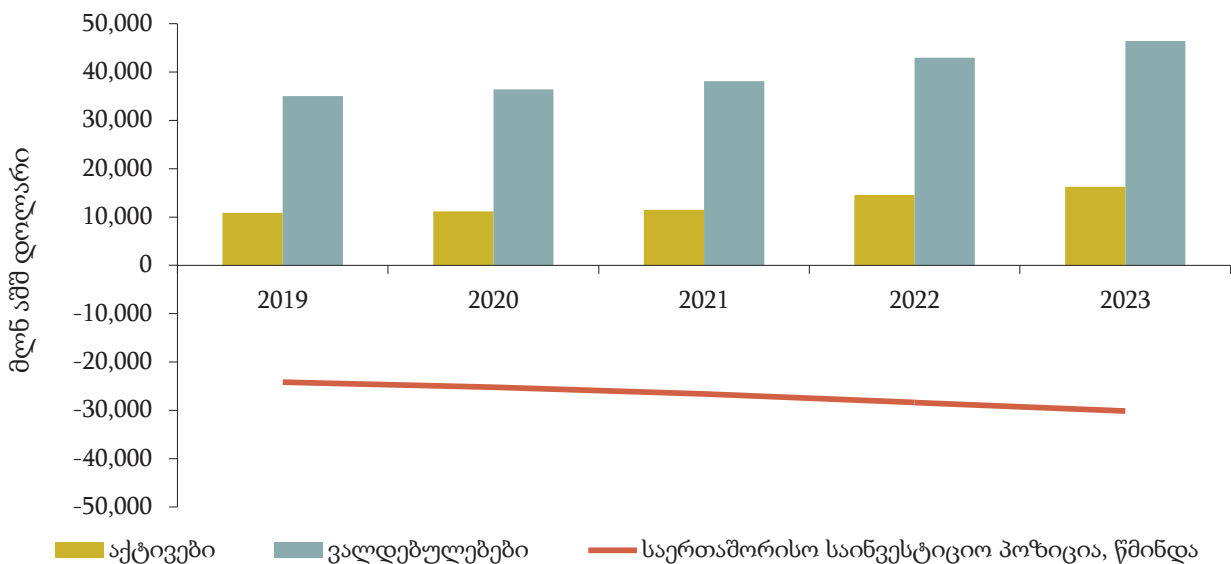
რეზერვო ანგარიშებზე ნაშთების კლებაამაც განაპირობა. კერძოდ, 2023 წელს დეპოზიტების დოლარიზაცია მნიშვნელოვნად მცირდებოდა. იქიდან გამომდინარე, რომ სავალდებულო სარეზერვო ნორმების დაცვა დეპოზიტების დოლარიზაციაზეა დამოკიდებული, ბანკების მიერ მინიმალური სავალდებულო რეზერვებით დასაცავი თანხის მოცულობა შემცირდა, რამაც, თავის მხრივ, სარეზერვო ანგარიშებზე ნაშთების კლება გამოიწვია და საერთაშორისო სავალუტო რეზერვები შეამცირა. გარდა ამისა, 2023 წლის დეკემბრიდან უცხოური ვალუტის მოკლევადიან ვალდებულებებზე სარეზერვო ნორმის ზედა ზღვარი 25 პროცენტიდან 20 პროცენტამდე შემცირდა, რამაც დამატებით სავალუტო რეზერვები უფრო შეამცირა. აღნიშნული ორივე ფაქტორის გათვალისწინებით საქართველოს ეროვნული ბანკის რეზერვები 2023 წელს 573 მლნ აშშ დოლარით შემცირდა. ამავდროულად, სახელმწიფო საგარეო ვალის მომსახურებამ და სავალუტო ხარჯებმა დაახლოებით 1,354.1 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

3. საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია

საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია უარყოფითია და 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით -30.1 მლრდ აშშ დოლარს შეადგენს (მშპ-ს -98.7 პროცენტი). 2023 წელს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია 6.2 პროცენტით ანუ 1.8 მლრდ აშშ დოლარით გაუარესდა.

ოპერაციით გამოწვეულმა ცვლილებამ -1.7 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, საკურსომ - 815.1 ათასი აშშ დოლარი, ფასის ცვლილებამ -235.1 მლნ აშშ დოლარი, ხოლო სხვა ცვლილებამ - 164.0 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

დიაგრამა 3.1 საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, 2019-2023 წლები

2023 წლის ბოლოს მთლიანი საგარეო აქტივები 16.3 მლრდ აშშ დოლარი იყო, რაც 1.7 მლრდ აშშ დოლარით (11.8 პროცენტით) არის გაზრდილი წინა წლის ბოლოსთან შედარებით. საგარეო აქტივების მნიშვნელოვან ნაწილს (5.0 მლრდ აშშ დოლარი) ეროვნული ბანკის საერთაშორისო რეზერვები შეადგენს. ასევე, დიდი წილი აქვს სხვა ინვესტიციებს - 4.8 მლრდ აშშ დოლარი; აქ ძირითადად წარმოდგენილია ნაღდი ფული და დეპოზიტები, სესხები და სავაჭრო კრედიტე-

ბი და ავანსები. ეროვნული ბანკის სარეზერვო აქტივებს საქართველოს მთლიანი უცხოური აქტივების - 30.8 პროცენტი, ხოლო სხვა ინვესტიციებს - 29.4 პროცენტი უჭირავს. წლის განმავლობაში საქართველოს ეროვნული ბანკის სარეზერვო აქტივები გაიზარდა 108.0 მლნ აშშ დოლარით; პირდაპირი ინვესტიციები - 485.6 მლნ აშშ დოლარით, პორტფელის ინვესტიციები - 633.6 მლრდ აშშ დოლარით, ხოლო სხვა ინვესტიციები - 484.3 მლნ აშშ დოლარით გაიზარდა.

ცხრილი 3.1 საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/19	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23
საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, წმინდა	-24,172.2	-25,216.3	-26,629.0	-28,392.6	-30,145.0
აქტივები	10,848.0	11,165.1	11,481.9	14,541.0	16,262.9
პირდაპირი ინვესტიციები	2,939.5	2,993.5	3,005.2	3,316.4	3,802.1
პორტფელის ინვესტიციები	610.9	584.8	651.0	2,013.1	2,646.6
ფინანსური წარმომადგენლები (რეზერვების გარდა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	24.9	19.8	35.0	8.3	18.81
სხვა ინვესტიციები	3,766.8	3,656.3	3,518.2	4,301.6	4,785.8
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	2,999.8	2,931.9	2,703.3	3,436.2	3,495.3
სესხები	387.4	344.7	382.3	446.3	787.3
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	360.9	359.8	421.0	405.6	490.7
სხვა მოთხოვნები (დებიტორული დავალიანება)	18.8	19.9	11.7	13.4	12.5
სარეზერვო აქტივები	3,506.0	3,910.8	4,272.5	4,901.6	5,009.6
ვალდებულებები	35,020.2	36,381.5	38,110.9	42,933.5	46,407.9
პირდაპირი ინვესტიციები	19,528.9	18,754.9	19,510.0	22,580.8	24,842.8
პორტფელის ინვესტიციები	3,250.2	3,278.4	3,064.6	2,398.7	2,079.9
ფინანსური წარმომადგენლები (რეზერვების გარდა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	3.5	76.3	2.1	12.5	15.6
სხვა ინვესტიციები	12,237.7	14,271.8	15,534.3	17,941.6	19,469.7
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	1,295.7	1,298.0	1,515.8	3,006.4	3,522.8
სესხები	9,935.5	11,982.5	12,798.5	13,718.5	14,639.4
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	802.5	777.5	728.2	732.0	814.6
სხვა ვალდებულებები - სხვა (კრედიტორული დავალიანება)	4.7	6.4	8.0	22.6	25.9
ნასესხობის სპეციალური უფლებები (წმინდა ვალდებულებების აღება)	199.3	207.4	483.8	462.1	466.9

2023 წლის განმავლობაში მთლიანი საგარეო ვალდებულებები 8.1 პროცენტით (3.5 მლრდ აშშ დოლარით) გაიზარდა და წლის ბოლოს 46.4 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საგარეო ვალდებულებების დიდი წილი (53.5 პროცენტი) პირდაპირ ინვესტიციებზე მოდის, - 24.8 მლრდ აშშ დოლარი. პორტფელის ინვესტიციების წილი ქვეყნის საგარეო ვალდებულებებში 4.5 პროცენტია და 2.1 მლრდ აშშ დოლარს შეადგენს. მნიშვნელოვანი წილი აქვს სხვა ინვესტიციებს - 42.0 პროცენტი (19.5 მლრდ

აშშ დოლარი), რომლის უდიდეს ნაწილს არარეზიდენტებისგან აღებული სესხები წარმოადგენს.

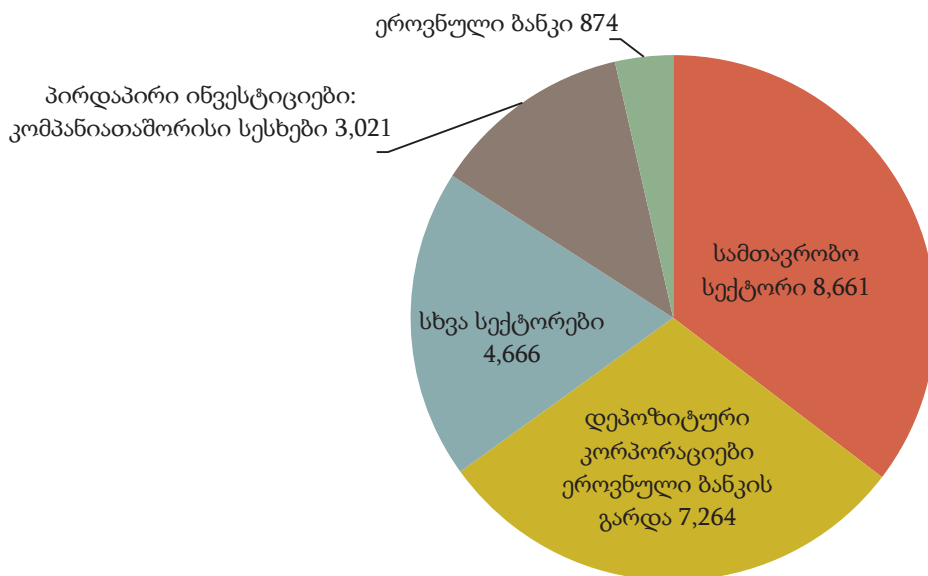
ვალდებულებების ზრდა, ძირითადად, ოპერაციების ხარჯზე მოხდა (2.9 მლრდ აშშ დოლარი), რომლის 47.6 პროცენტი სხვა ინვესტიციებზე მოდის. საკურსო ცვლილებით გამოწვეული საგარეო ვალდებულებების ზრდა 2023 წელს 196.2 მლნ აშშ დოლარით მოხდა. ფასის ცვლილებამ 304.5 მლნ აშშ დოლარით, ხოლო სხვა ცვლილებებმა 77.4 მლნ აშშ დოლარით საგარეო ვალდებულებების მატება გამოიწვია.

4. საგარეო ვალი

მთლიანი საგარეო ვალის სტატისტიკა ჰარმონიზებულია საგადასახდლო ბალანსის სტატისტიკასთან. აქაც გამოიყოფა ოთხი ინსტიტუციური სექტორი: სამთავრობო სექტორი, ეროვნული ბანკი, დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული

ბანკის გარდა და სხვა სექტორები. გარდა ამისა, ცალკე აისახება კომპანიათაშორისი სესხები. სხვა სექტორები იყოფა ორ ქვესექტორად: სხვა საფინანსო კორპორაციები და არასაფინანსო კორპორაციები.

დიაგრამა 4.1 საგარეო ვალი ინსტიტუციური სექტორების მიხედვით, 2023 წელი (მლნ აშშ დოლარი)

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი 24.5 მლრდ აშშ დოლარი (მშპ-ს 80.2 პროცენტი) იყო. აქედან სამთავრობო სექტორის ვალი შეადგენდა 8.7 მლრდ აშშ დოლარს (მშპ-ს 28.4 პროცენტს), ეროვნული ბანკის ვალი - 874.1 მლნ აშშ დოლარს (მშპ-ს 2.9 პროცენტს), დეპოზიტური კორპორაციების ვალი - 7.3 მლრდ აშშ დოლარს, სხვა სექტორების ვალი - 4.7 მლრდ აშშ დოლარს და კომპანიათაშორისი სესხები - 3.0 მლრდ აშშ დოლარს.

საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალის 35.4 პროცენტი სამთავრობო სექტორის საგარეო ვალზე მოდის. მთლიანი საგარეო ვალის 29.7 პროცენტი დეპოზიტური კორპორაციების სასესხო ვალდებულებებს უჭირავს. სხვა სექტორების საგარეო ვალი მთლიანი საგარეო ვალის 19.1 პროცენტია. პირდაპირი ინვეს-

ტორების მიერ თავიანთი შვილობილი კომპანიებისათვის მიცემულ სესხები, ანუ კომპანიათაშორისი სესხები 12.3 პროცენტია. სხვა სექტორების საგარეო ვალდებულებების ძირითად ნაწილს, 97.0 პროცენტს, არასაფინანსო კორპორაციების ვალდებულებები შეადგენს. ეს მაჩვენებელი მთლიანი საგარეო ვალის 18.5 პროცენტია და 4.5 მლრდ აშშ დოლარს აღწევს. საგარეო ვალის აღნიშნულ კომპონენტებთან შედარებით კვლავ მცირეა ეროვნული ბანკის ვალდებულებები, რომელიც მთლიანი საგარეო ვალის 3.6 პროცენტს შეადგენს.

ზოგად წარმოდგენას, საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალის შესახებ 2023 წლის ბოლოსათვის, გვაძლევს ცხრილი 4.1. ცხრილში შემოკლებული ფორმით არის წარმოდგენილი საგარეო ვალის განაწილება ინსტიტუციური სექტორებისა და ვალიანობის მიხედვით.

ცხრილი 4.1 საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი, 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/19	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23	2023 წლის სტრუქტურა (%)
სამთავრობო სექტორი	5,725.9	7,428.1	7,956.4	8,056.3	8,661.5	35.4
მოკლევადიანი	43.8	43.8	32.2	8.7	10.9	0.0
გრძელვადიანი	5,682.1	7,384.2	7,924.2	8,047.7	8,650.6	35.3
ეროვნული ბანკი	449.7	583.2	954.1	896.2	874.1	3.6
მოკლევადიანი	0.8	2.3	1.3	3.1	1.8	0.0
გრძელვადიანი	448.9	580.9	952.8	893.1	872.3	3.6
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	4,631.8	4,537.3	4,797.0	6,526.2	7,263.7	29.7
მოკლევადიანი	1,278.6	1,355.9	1,449.3	2,935.4	3,219.6	13.1
გრძელვადიანი	3,353.1	3,181.4	3,347.7	3,590.8	4,044.1	16.5
სხვა სექტორები	4,647.7	4,968.6	4,831.7	4,784.0	4,665.9	19.1
მოკლევადიანი	827.5	794.4	739.4	742.5	826.3	3.4
გრძელვადიანი	3,820.3	4,174.3	4,092.3	4,041.5	3,839.6	15.7
სხვა საფინანსო კორპორაციები	113.9	115.9	130.1	140.7	141.6	0.6
მოკლევადიანი	7.4	3.8	2.7	2.8	2.6	0.0
გრძელვადიანი	106.5	112.1	127.4	138.0	139.0	0.6
არასაფინანსო კორპორაციები	4,533.8	4,852.7	4,701.7	4,643.3	4,524.3	18.5
მოკლევადიანი	820.1	790.6	736.8	739.8	823.7	3.4
გრძელვადიანი	3,713.7	4,062.2	3,964.9	3,903.6	3,700.6	15.1
პირდაპირი ინვესტიციები: კომპანიათაშორისი სესხები	3,545.0	3,480.7	3,578.0	3,701.8	3,020.9	12.3
მთლიანი საგარეო ვალი	19,000.0	20,998.0	22,117.3	23,964.5	24,486.1	100.0

2023 წლის ბოლოს საქართველოს წილს გრძელვადიანი ვალი (მთლიანი ვა- მთლიანი საგარეო ვალის ძირითად ნა- ლის 82.9 პროცენტს) შეადგენს.

ცხრილი 4.2 საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი ვადიანობის მიხედვით, 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/19	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23	2023 წლის სტრუქტურა (%)
მოკლევადიანი	2,316.6	2,310.0	2,330.5	3,802.5	4,181.2	17.1
გრძელვადიანი	16,683.4	18,688.0	19,786.8	20,162.0	20,304.9	82.9
სულ	19,000.0	20,998.0	22,117.3	23,964.5	24,486.1	100.0

საქართველოს მთლიანი საგარეო ვა- ლის 88.6 პროცენტი უცხოურ ვალუტაშია დენომინირებული, რაც 21.7 მლრდ აშშ დოლარს შეადგენს. ხოლო დანარჩენი

11.4 პროცენტი ანუ 2.8 მლრდ აშშ დო- ლარი, ეროვნულ ვალუტაში აღებულ ვალ- დებულებებს წარმოადგენს.

ცხრილი 4.3 საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი ეროვნულ და უცხოურ ვალუტაში, 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/19	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23	2023 წლის სტრუქტურა (%)
ვალი უცხოურ ვალუტაში	17,022.4	19,381.4	20,081.5	21,444.7	21,693.0	88.6
მოკლევადიანი	1,648.4	1,809.3	1,790.1	3,128.6	3,144.1	12.8
გრძელვადიანი	15,374.0	17,572.1	18,291.4	18,316.1	18,548.9	75.8
ვალი ეროვნულ ვალუტაში	1,977.6	1,616.6	2,035.8	2,519.7	2,793.1	11.4
მოკლევადიანი	668.3	500.7	540.4	673.9	1,037.1	4.2
გრძელვადიანი	1,309.4	1,115.9	1,495.4	1,845.9	1,756.0	7.2
მთლიანი საგარეო ვალი	19,000.0	20,998.0	22,117.3	23,964.5	24,486.1	100.0

ცხრილი 4.4 საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი, 2023 წელი (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/22	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/23
		საოპერაციო	ფასის	საკურსო	სხვა	
სამთავრობო სექტორი	8,056.3	413.1	15.8	176.2	0.0	8,661.5
მოკლევადიანი	8.7	2.6	0.0	-0.4	0.0	10.9
გრძელვადიანი	8,047.7	410.5	15.8	176.6	0.0	8,650.6
ეროვნული ბანკი	896.2	-29.3	0.0	7.3	0.0	874.1
მოკლევადიანი	3.1	-1.3	0.0	0.1	0.0	1.8
გრძელვადიანი	893.1	-28.0	0.0	7.2	0.0	872.3
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	6,526.2	684.1	8.3	45.1	0.0	7,263.7
მოკლევადიანი	2,935.4	264.2	-2.6	22.6	0.0	3,219.6
გრძელვადიანი	3,590.8	419.9	10.9	22.5	0.0	4,044.1
სხვა სექტორები	4,784.0	-96.5	53.4	12.6	-87.7	4,665.9
მოკლევადიანი	742.5	62.6	0.0	2.9	18.3	826.3
გრძელვადიანი	4,041.5	-159.1	53.4	9.7	-106.0	3,839.6
სხვა საფინანსო კორპორაციები	140.7	0.5	0.0	0.3	0.0	141.6
მოკლევადიანი	2.8	-0.2	0.0	0.1	0.0	2.6
გრძელვადიანი	138.0	0.7	0.0	0.2	0.0	139.0
არასაფინანსო კორპორაციები	4,643.3	-97.1	53.4	12.3	-87.7	4,524.3
მოკლევადიანი	739.8	62.8	0.0	2.9	18.3	823.7
გრძელვადიანი	3,903.6	-159.9	53.4	9.5	-106.0	3,700.6
პირდაპირი ინვესტიციები: კომპანიათაშორისი სესხები	3,701.8	-717.1	0.0	35.0	1.3	3,020.9
მთლიანი საგარეო ვალი	23,964.5	254.3	77.6	276.2	-86.4	24,486.1

2023 წლის განმავლობაში საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი გაიზარდა 521.7 მლნ აშშ დოლარით. აქედან დეპოზიტური კორპორაციების საგარეო ვალი

გაიზარდა 737.6 მლნ აშშ დოლარით, სამთავრობო სექტორის კი - 605.1 მლნ აშშ დოლარით. ამავე პერიოდში შემცირდა კომპანიათაშორისი სესხები - 680.8 მლნ აშშ დოლარით, სხვა სექტორების ვალდებულებები - 118.2 მლნ აშშ დოლარით და ეროვნული ბანკის ვალი - 22.0 მლნ აშშ დოლარით.

წლის განმავლობაში გაიზარდა როგორც უცხოურ ვალუტაში აღებული ვალი (248.3 მლნ აშშ დოლარით), ასევე ეროვნულ ვალუტაში დენომინირებული ვალდებულებები (273.4 მლნ აშშ დოლარით).

სამთავრობო სექტორის საგარეო ვალის ზრდაში მნიშვნელოვანი იყო გრძელვადიანი სესხების მატება. დეპოზიტური კორპორაციების საგარეო ვალში გაიზარდა ნაღდი ფული და დეპოზიტები და გრძელვადიანი სესხები. ამასთან,

შემცირდა მოკლევადიანი სესხები და გრძელვადიანი სავალო ფასიანი ქაღალდები. 2023 წლის განმავლობაში სხვა სექტორების საგარეო ვალში შემცირდა გრძელვადიანი სავალო ფასიანი ქაღალდები. საპირისპიროდ კი, გაიზარდა გრძელვადიანი სესხები და მოკლევადიანი სავაჭრო კრედიტები. საერთაშორისო სავალუტო ფონდისგან აღებული სესხის გადახდა იყო წლის განმავლობაში ეროვნულ ბანკის ვალის კლების მიზეზი.

2023 წლის განმავლობაში საგარეო ვალის მთლიანი ცვლილებებიდან 276.2 მლნ აშშ დოლარი საკურსო ცვლილება იყო, ხოლო ოპერაცია და ფასის ცვლილებები, შესაბამისად, 254.3 მლნ აშშ დოლარი და 77.6 მლნ აშშ დოლარი. უარყოფითი იყო სხვა ცვლილებები იმავე პერიოდში და ჯამურად -86.4 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

5. მონაცემთა წყაროს აღწერა

საქართველოს ეროვნული ბანკის მაკროეკონომიკისა და სტატისტიკის დეპარტამენტის საგადასახდელო ბალანსის სტატისტიკის განყოფილება საგადასახდელო ბალანსის, საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციისა და მთლიანი საგარეო ვალის სტატისტიკის წარმოებისათვის იყენებს სხვადასხვა დაწესებულებიდან და ორგანიზაციიდან მიღებულ მონაცემებს. კერძოდ:

საქართველოს ეროვნული ბანკის საინფორმაციო წყაროები

ფორმის ნომერი	ფორმის დასახელება	პერიოდულობა	ინფორმაციის მომწოდებელი
	საერთაშორისო ტრანზაქციების ანგარიშგების სისტემა (ITRS)	ყოველთვიური	კომერციული ბანკები
F9-4	კომერციული ბანკების აქტივები და ვალდებულებები ფინანსური წარმომადგენლების სახით	კვარტალური	კომერციული ბანკები
F9-5	კომერციული ბანკების საგარეო ვალდებულების მომსახურების გრაფიკი	კვარტალური	კომერციული ბანკები
	მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების საგარეო ვალდებულებები	კვარტალური	მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები
	სადაზღვეო კომპანიების უცხოური აქტივების, ვალდებულებების და მომსახურების შესახებ	კვარტალური	სადაზღვეო კომპანიები
	საქართველოს ეროვნული ბანკის სავალუტო ბალანსი	ყოველთვიური	საქართველოს ეროვნული ბანკი - სებ
	ანგარიშგება საერთაშორისო ფინანსური მომსახურების შესახებ	ყოველთვიური	სებ, ერთიანი ინფორმაციული სისტემა - სებსტატი
	ანგარიშგება ფიზიკური პირების მიერ საზღვარგარეთ ფულადი გზავნილების შესახებ	ყოველთვიური	სებ, ერთიანი ინფორმაციული სისტემა - სებსტატი
	ინფორმაცია უცხოურ აქტივებზე დარიცხული შემოსავლის შესახებ	ყოველთვიური	სებ, ფინანსური ბაზრების დეპარტამენტი
	მონაცემები საერთაშორისო სავალუტო ფონდის კრედიტების გამოყენებისა და მომსახურების შესახებ	ყოველთვიური	სებ, ფინანსური ბაზრების დეპარტამენტი
	ეროვნული ბანკის სავალუტო პოზიცია	ყოველთვიური	სებ, ფინანსური ბაზრების დეპარტამენტი
	კომერციული ბანკების შემოსავლების ბალანსი	ყოველთვიური	სებ, საბანკო მუდამხედველობის დეპარტამენტი
	მონაცემები ბანკების საწესდებო კაპიტალში უცხოური კაპიტალის წილის შესახებ	ყოველთვიური	სებ, საბანკო მუდამხედველობის დეპარტამენტი
	კომერციული ბანკების აქციონერთა სია	ყოველთვიური	სებ, საბანკო მუდამხედველობის დეპარტამენტი
	ანგარიში კომერციული ბანკების საწესდებო კაპიტალში ინვესტიციების შესახებ	ყოველთვიური	სებ, საბანკო მუდამხედველობის დეპარტამენტი

ფორმის ნომერი	ფორმის დასახელება	პერიოდულობა	ინფორმაციის მომწოდებელი
	მონაცემები კომერციული ბანკების ნასესხები სახსრების შესახებ	ყოველთვიური	სებ, საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
	მონაცემები კომერციული ბანკების სუბორდინირებული ვალდებულებების შესახებ	ყოველთვიური	სებ, საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
	ანგარიში კომერციული ბანკების მიერ გაცემული სესხების შესახებ	ყოველთვიური	სებ, საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
	ანგარიში კომერციული ბანკების სავალო ფასიანი ქაღალდების შესახებ	ყოველთვიური	სებ, საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
	ანგარიში კომერციული ბანკების ნაღდი ფულისა და დეპოზიტების შესახებ	ყოველთვიური	სებ, საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი
	კომერციული ბანკების ანგარიში დეპოზიტების შესახებ	ყოველთვიური	სებ, საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტი

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის საინფორმაციო წყაროები

ფორმის ნომერი	ფორმის დასახელება	პერიოდულობა	ინფორმაციის მომწოდებელი
	ელექტროენერჯისა და სხვა ენერგომატარებლების ექსპორტი, იმპორტი და ტრანზიტი	ყოველთვიური	სს "საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა", მპს "საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია"
	ინფორმაცია ელექტროენერჯისა და ბუნებრივი გაზის ფასების შესახებ	ყოველთვიური	სს "ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი; სს "საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია"
10.2.2.1	მომსახურებით საერთაშორისო ვაჭრობა	წლიური	საქსტატი
10.2.2.3	მომსახურებით საერთაშორისო ვაჭრობა	კვარტალური	საქსტატი
	მონაცემები საქართველოს პორტებში არარეზიდენტი მოძრავი შემადგენლობისათვის განეული მომსახურების შესახებ	კვარტალური	საქართველოს საზღვაო პორტები და აეროპორტები
	საქონლით საგარეო ვაჭრობის მონაცემთა ბაზა	ყოველთვიური	საქსტატი
	ანგარიში რკინიგზის საერთაშორისო სატრანსპორტო მომსახურების და საგარეო დავალიანების შესახებ	კვარტალური	სს „საქართველოს რკინიგზა“
	მონაცემები საერთაშორისო საჰაერო და საზღვაო სატრანსპორტო მომსახურების შესახებ	კვარტალური	საქართველოს საზღვაო-სანაოსნო და ავიაკომპანიები
	ანგარიში საერთაშორისო საკომუნიკაციო მომსახურების შესახებ	კვარტალური	მპს "საქართველოს ფოსტა"
07.1.5.3	შინამეურნეობებზე დაკვირვება - ტრანსფერტები და ქონებიდან შემოსავლები, დანაზოგები	კვარტალური	საქსტატი
10.2.1.3	მონაცემები საგარეო ეკონომიკური საქმიანობის შესახებ	კვარტალური	საქსტატი

ფორმის ნომერი	ფორმის დასახელება	პერიოდულობა	ინფორმაციის მომწოდებელი
10.2.1.1	მონაცემები საგარეო ეკონომიკური საქმიანობის შესახებ	წლიური	საქსტატი

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საინფორმაციო წყაროები

ფორმის ნომერი	ფორმის დასახელება	პერიოდულობა	ინფორმაციის მომწოდებელი
	საგარეო სახელმწიფო და სახელმწიფო გარანტიით აღებული სესხები და მისი მომსახურება	კვარტალური	ფინანსთა სამინისტრო
	საზღვარგარეთიდან მიღებული გრანტები, ტექნიკური და ჰუმანიტარული დახმარება	კვარტალური	ფინანსთა სამინისტრო
	სახელმწიფო ინსტიტუტების საზღვარ-გარეთ საბანკო ანგარიშებზე არსებული თანხის ნაშთები	კვარტალური	ფინანსთა სამინისტრო
	საგარეო სახელმწიფო და სახელმწიფო გარანტიით აღებული ვალის მდგომარეობა	კვარტალური	ფინანსთა სამინისტრო
	სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციების მონაცემთა ბაზა	ყოველთვიური	ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური

სხვადასხვა სამინისტროდან და უწყებიდან მიღებული ინფორმაცია

ფორმის ნომერი	ფორმის დასახელება	პერიოდულობა	ინფორმაციის მომწოდებელი
	საქართველოს საელჩოებისა და საკონ-სულო-ების საზღვარგარეთ არსებულ საბანკო ანგარიშებზე სახსრების მოძრაობის შესახებ	კვარტალური	საგარეო საქმეთა სამინისტრო
	საერთაშორისო ორგანიზაციებში გადახდილი შენატანების შესახებ	კვარტალური	საგარეო საქმეთა სამინისტრო
	ადმინისტრაციულ მონაცემთა ბაზა ფიზიკური პირების მიერ სახელმწიფო საზღვრის გადაკვეთის შესახებ	კვარტალური	შინაგან საქმეთა სამინისტრო
	ადმინისტრაციულ მონაცემთა ბაზა სატრანსპორტო საშუალებების მიერ სახელმწიფო საზღვრის გადაკვეთის შესახებ	კვარტალური	შინაგან საქმეთა სამინისტრო
	ადმინისტრაციულ მონაცემთა ბაზა სატრანსპორტო საშუალებების მიერ სახელმწიფო საზღვრის გადაკვეთის შესახებ	კვარტალური	შინაგან საქმეთა სამინისტრო
	ინფორმაცია საზღვარგარეთ სტაჟირების, კურსებში, სემინარებში მონაწილეობისა და სხვა მივლინების შესახებ	კვარტალური	სამინისტროები, დეპარტამენტები და სხვა სახელმწიფო ინსტიტუციური ერთეულები
	გაეროს სტატისტიკის დეპარტამენტის გლობალური ვაჭრობის მონაცემთა ბაზა	ყოველთვიური	https://comtradeplus.un.org/

6. დანართები

დანართი 1. საქართველოს საგადასახდლო ბალანსი, ანალიტიკური წარმოდგენა, 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)²

	2019	2020	2021	2022	2023
A. მიმდინარე ანგარიში	-1,111.2	-2,170.8	-2,040.7	-1,175.1	-1,774.3
საქონელი: ექსპორტი f.o.b	4,945.6	4,346.5	5,539.3	7,536.3	8,119.1
საქონელი: იმპორტი f.o.b	8,737.3	7,511.5	9,328.9	12,636.3	14,196.9
მომსახურება: კრედიტი	4,600.5	1,580.1	2,546.8	5,703.3	7,053.8
მომსახურება: დებეტი	2,424.7	1,455.9	1,822.3	3,028.9	3,618.9
საქონლისა და მომსახურების ბალანსი	-1,615.8	-3,040.8	-3,065.0	-2,425.6	-2,643.0
პირველადი შემოსავალი: კრედიტი	1,372.6	961.8	1,048.7	1,481.7	1,887.8
პირველადი შემოსავალი: დებეტი	2,190.2	1,721.4	2,230.1	3,213.8	4,282.2
საქონლის, მომსახურებისა და პირველადი შემოსავლის ბალანსი	-2,433.4	-3,800.4	-4,246.4	-4,157.7	-5,037.3
მეორადი შემოსავალი: კრედიტი	1,486.3	1,726.7	2,311.7	3,162.0	3,455.5
მეორადი შემოსავალი: დებეტი	164.0	97.1	106.0	179.4	192.5
B. კაპიტალის ანგარიში	47.1	41.1	40.1	40.9	38.8
კაპიტალის ანგარიში: კრედიტი	47.1	41.1	40.1	40.9	38.8
კაპიტალის ანგარიში: დებეტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
წმინდა დაკრედიტება(+)/წმინდა სესხება(-) (მიმდინარე და კაპიტალის ანგარიშის ბალანსი)	-1,064.1	-2,129.8	-2,000.6	-1,134.2	-1,735.5
C. ფინანსური ანგარიში	-1,243.8	-2,010.8	-2,243.1	-1,817.4	-1,736.7
პირდაპირი ინვესტიციები: აქტივები	311.6	-16.1	347.3	365.2	472.5
პირდაპირი ინვესტიციები: ვალდებულებები	1,397.9	544.1	1,271.3	2,286.9	2,085.7
პორტფელის ინვესტიციები: აქტივები	28.5	47.0	37.0	1,152.3	327.6
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	44.5	16.5	0.1	59.3	432.7
სავალო ფასიანი ქაღალდები	-15.9	30.5	36.8	1,093.0	-105.1
პორტფელის ინვესტიციები: ვალდებულებები	857.7	121.6	-274.2	-455.5	-403.7
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	-6.0	1.1	1.9	2.3	2.5
სავალო ფასიანი ქაღალდები	863.7	120.6	-276.1	-457.8	-406.2
ფინანსური წარმომებულები (გარდა რეზერვებისა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე: წმინდა	-3.7	-27.2	-0.8	-3.2	48.4

² განსხვავება ანალიტიკური წარმოდგენის ანგარიშებსა და სტანდარტული წარმოდგენის შესაბამის ანგარიშებს შორის გამოწვეულია იმით, რომ ანალიტიკურ წარმოდგენაში განსაკუთრებული დაფინანსების მუხლები ამოღებულია შესაბამისი ანგარიშებიდან და გადატანილია საბჭვემოთა მუხლში - განსაკუთრებული დაფინანსება.

	2019	2020	2021	2022	2023
ფინანსური წარმოებულები (გარდა რეზერვებისა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე: აქტივები	-28.7	-48.4	-18.9	-112.0	-115.0
ფინანსური წარმოებულები (გარდა რეზერვებისა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე: ვალდებულებები	-25.0	-21.3	-18.2	-108.8	-163.4
სხვა ინვესტიციები: აქტივები	510.8	-95.2	-39.0	906.1	483.8
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სავალ ინსტრუმენტი	510.8	-95.2	-39.0	906.1	483.8
ეროვნული ბანკი	0.1	0.2	-0.3	0.2	0.3
დეპოზიტური კორპორაციები (ეროვნული ბანკის გარდა)	212.0	126.2	-120.9	987.2	558.6
სამთავრობო სექტორი	-0.1	-0.6	0.4	0.6	0.2
სხვა სექტორები	298.8	-221.0	81.8	-81.9	-75.3
სხვა საფინანსო კორპორაციები	-0.1	3.2	-0.6	6.5	0.2
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოები	298.9	-224.2	82.3	-88.4	-75.6
სხვა ინვესტიციები: ვალდებულებები	-164.6	1,253.6	1,590.5	2,406.4	1,387.0
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
განაწილებული SDR	-0.1	-0.2	286.1	2.1	1.0
სხვა სავალ ინსტრუმენტი	-164.5	1,253.8	1,304.4	2,404.3	1,386.0
ეროვნული ბანკი	0.2	1.6	-0.9	1.7	-1.3
დეპოზიტური კორპორაციები (ეროვნული ბანკის გარდა)	-150.8	226.8	172.5	1,896.1	749.5
სამთავრობო სექტორი	304.2	1,121.8	935.5	507.4	428.1
სხვა სექტორები	-318.1	-96.3	197.3	-0.8	209.8
სხვა საფინანსო კორპორაციები	-29.9	6.8	13.5	5.3	0.7
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოები	-288.2	-103.1	183.8	-6.1	209.1
D. წმინდა შეცდომები და გამოტოვებები	-72.7	-77.1	-0.3	16.6	-10.7
E. საერთო ბალანსი	-107.0	196.1	-242.3	-699.7	9.5
F. რეზერვები და მასთან დაკავშირებული პუნქტები	107.0	-196.1	242.3	699.7	-9.5
სარეზერვო აქტივები	202.3	305.5	452.6	765.3	46.8
ფონდის კრედიტების გამოყენება და სესხები	34.7	314.6	108.0	-14.1	-28.5
განსაკუთრებული დაფინანსება	60.6	186.9	102.4	79.7	84.9

დანართი 2. საქართველოს საგადასახდლო ბალანსი, კვარტალური, ანალიტიკური წარმოდგენა, 2023 წელი (მლნ აშშ დოლარი)

	I კვ.	II კვ.	III კვ.	IV კვ.	სულ
A. მიმდინარე ანგარიში	-482.8	-591.0	-26.4	-674.0	-1,774.3
საქონელი: ექსპორტი f.o.b	1,935.3	2,124.3	2,071.5	1,988.1	8,119.1
საქონელი: იმპორტი f.o.b	3,354.8	3,545.8	3,685.2	3,611.1	14,196.9
მომსახურება: კრედიტი	1,508.9	1,700.4	2,232.0	1,612.4	7,053.8
მომსახურება: დებეტი	815.6	887.8	983.1	932.4	3,618.9
საქონლისა და მომსახურების ბალანსი	-726.2	-608.9	-364.8	-943.0	-2,643.0
პირველადი შემოსავალი: კრედიტი	470.6	440.5	514.3	462.4	1,887.8
პირველადი შემოსავალი: დებეტი	944.1	1,189.0	1,092.7	1,056.3	4,282.2
საქონლის, მომსახურებისა და პირველადი შემოსავლის ბალანსი	-1,199.7	-1,357.5	-943.2	-1,536.9	-5,037.3
მეორადი შემოსავალ: კრედიტი	770.9	811.7	965.4	907.5	3,455.5
მეორადი შემოსავალი: დებეტი	54.0	45.2	48.6	44.6	192.5
B. კაპიტალის ანგარიში	6.9	9.7	9.6	12.6	38.8
კაპიტალის ანგარიში: კრედიტი	6.9	9.7	9.6	12.6	38.8
კაპიტალის ანგარიში: დებეტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
წმინდა დაკრედიტება(+)/წმინდა სესხება(-) (მიმდინარე და კაპიტალის ანგარიშის ბალანსი)	-476.0	-581.3	-16.8	-661.5	-1,735.5
C. ფინანსური ანგარიში	-545.2	-656.6	-225.8	-309.2	-1,736.7
პირდაპირი ინვესტიციები: აქტივები	143.5	34.4	141.4	153.2	472.5
პირდაპირი ინვესტიციები: ვალდებულებები	678.9	522.0	493.1	391.6	2,085.7
პორტფელის ინვესტიციები: აქტივები	203.8	-29.8	151.1	2.4	327.6
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	190.7	99.9	78.8	63.3	432.7
სავალო ფასიანი ქაღალდები	13.1	-129.7	72.3	-60.9	-105.1
პორტფელის ინვესტიციები: ვალდებულებები	3.2	13.5	-370.0	-50.5	-403.7
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	0.0	1.8	0.0	0.7	2.5
სავალო ფასიანი ქაღალდები	3.2	11.7	-369.9	-51.2	-406.2
ფინანსური წარმოებულები (გარდა რეზერვებისა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე: წმინდა	6.7	3.4	7.6	30.7	48.4
ფინანსური წარმოებულები (გარდა რეზერვებისა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე: აქტივები	-25.6	-25.3	-29.3	-34.8	-115.0
ფინანსური წარმოებულები (გარდა რეზერვებისა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე: ვალდებულებები	-32.2	-28.7	-36.8	-65.6	-163.4
სხვა ინვესტიციები: აქტივები	-106.1	202.6	-100.1	487.4	483.8
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სავალო ინსტრუმენტი	-106.1	202.6	-100.1	487.4	483.8
ეროვნული ბანკი	-0.1	0.3	0.0	0.0	0.3

	I კვ.	II კვ.	III კვ.	IV კვ.	სულ
დეპოზიტური კორპორაციები (ეროვნული ბანკის გარდა)	-296.3	155.7	164.2	535.0	558.6
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	-0.1	0.3	0.2
სხვა სექტორები	190.2	46.6	-264.3	-47.9	-75.3
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.3	0.0	-2.9	2.9	0.2
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოები	190.0	46.6	-261.4	-50.8	-75.6
სხვა ინვესტიციები: ვალდებულებები	110.9	331.8	302.6	641.8	1,387.0
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
განაწილებული SDR	0.4	0.4	0.2	0.1	1.0
სხვა სავალო ინსტრუმენტი	110.5	331.4	302.4	641.7	1,386.0
ეროვნული ბანკი	2.1	-3.3	-0.3	0.1	-1.3
დეპოზიტური კორპორაციები (ეროვნული ბანკის გარდა)	-130.1	302.2	248.7	328.7	749.5
სამთავრობო სექტორი	27.4	77.6	89.7	233.3	428.1
სხვა სექტორები	211.1	-45.2	-35.8	79.6	209.8
სხვა საფინანსო კორპორაციები	-11.8	10.2	-0.6	2.9	0.7
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოები	222.9	-55.4	-35.1	76.8	209.1
D. წმინდა შეცდომები და გამოტოვებები	-26.5	41.5	5.7	-31.3	-10.7
E. საერთო ბალანსი	-42.7	-116.7	-214.7	383.6	9.5
F. რეზერვები და მასთან დაკავშირებული პუნქტები	42.7	116.7	214.7	-383.6	-9.5
სარეზერვო აქტივები	55.5	117.3	235.4	-361.4	46.8
ფონდის კრედიტების გამოყენება და სესხები	0.6	-12.8	0.2	-16.6	-28.5
განსაკუთრებული დაფინანსება	12.2	13.3	20.5	38.8	84.9

დანართი 3. საქართველოს საგადასახდლო ბალანსი, კვარტალური, სტანდარტული წარმოდგენა, შემოკლებული, 2023 წელი (მლნ აშშ დოლარი)

	I კვ.	II კვ.	III კვ.	IV კვ.	სულ
მიმდინარე ანგარიში	-471.6	-581.4	-15.8	-639.8	-1708.5
კრედიტი	4697.0	5086.5	5793.8	5004.6	20582.0
დებეტი	5168.6	5667.9	5809.6	5644.4	22290.4
საქონელი და მომსახურება	-726.2	-608.9	-364.8	-943.0	-2643.0
კრედიტი	3444.2	3824.7	4303.5	3600.5	15172.8
დებეტი	4170.4	4433.6	4668.3	4543.5	17815.8
საქონელი	-1419.5	-1421.5	-1613.7	-1623.1	-6077.8
კრედიტი	1935.3	2124.3	2071.5	1988.1	8119.1
დებეტი	3354.8	3545.8	3685.2	3611.1	14196.9
მომსახურება	693.3	812.6	1248.9	680.1	3434.8
კრედიტი	1508.9	1700.4	2232.0	1612.4	7053.8
დებეტი	815.6	887.8	983.1	932.4	3618.9
პირველადი შემოსავალი	-473.5	-748.5	-578.4	-593.9	-2394.3
კრედიტი	470.6	440.5	514.3	462.4	1887.8
დებეტი	944.1	1189.0	1092.7	1056.3	4282.2
მეორადი შემოსავალი	728.2	776.1	927.4	897.1	3328.8
კრედიტი	782.2	821.3	976.0	941.7	3521.3
დებეტი	54.0	45.2	48.6	44.6	192.5
კაპიტალის ანგარიში	6.9	9.7	9.6	12.6	38.8
კრედიტი	6.9	9.7	9.6	12.6	38.8
დებეტი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
წმინდა დაკრედიტება(+)/ წმინდა სესხება(-) (მიმდინარე ანგარიშის და კაპიტალის ანგარიშის ბალანსი)	-464.7	-571.7	-6.2	-627.2	-1669.7
ფინანსური ანგარიში	-491.2	-530.2	-0.5	-658.5	-1680.5
პირდაპირი ინვესტიციები	-535.4	-487.5	-351.8	-238.4	-1613.2
აქტივები	143.5	34.4	141.4	153.2	472.5
ვალდებულებები	678.9	522.0	493.1	391.6	2085.7
პორტფელის ინვესტიციები	200.6	-43.3	521.1	52.9	731.3
აქტივები	203.8	-29.8	151.1	2.4	327.6
ვალდებულებები	3.2	13.5	-370.0	-50.5	-403.7
ფინანსური წარმოებულები და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	6.7	3.4	7.6	30.7	48.4
აქტივები	-25.6	-25.3	-29.3	-34.8	-115.0
ვალდებულებები	-32.2	-28.7	-36.8	-65.6	-163.4
სხვა ინვესტიციები	-218.6	-120.1	-412.8	-142.3	-893.8
აქტივები	-106.1	202.6	-100.1	487.4	483.8
ვალდებულებები	112.4	322.7	312.7	629.8	1377.6
სარეზერვო აქტივები	55.5	117.3	235.4	-361.4	46.8
წმინდა შეცდომები და გამოტოვებები	-26.5	41.5	5.7	-31.3	-10.7

დანართი 4. საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/19	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23
წმინდა საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია	-24,172.2	-25,216.3	-26,629.0	-28,392.6	-30,145.0
აქტივები	10,848.0	11,165.1	11,481.9	14,541.0	16,262.9
პირდაპირი ინვესტიციები	2,939.5	2,993.5	3,005.2	3,316.4	3,802.1
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	2,661.9	2,746.8	2,710.4	2,962.3	3,236.5
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	2,661.9	2,746.8	2,710.4	2,962.3	3,236.5
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალ ინსტრუმენტები	277.6	246.7	294.8	354.1	565.6
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	215.8	227.3	247.3	270.4	292.1
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	61.7	19.4	47.5	83.7	273.4
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
პორტფელის ინვესტიციები	610.9	584.8	651.0	2,013.1	2,646.6
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	114.9	119.9	125.0	278.1	952.9
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	89.9	96.9	99.4	117.8	154.2
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	25.1	23.0	25.6	160.3	798.6
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	86.4	310.9
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	25.1	23.0	25.6	73.9	487.7
სააქციო კაპიტალი საინვესტიციო ფონდების აქციების გარდა	114.9	119.9	125.0	273.3	825.3
კოტირებული	89.9	96.9	99.4	257.2	705.5
არაკოტირებული	25.1	23.0	25.6	16.1	119.8
საინვესტიციო ფონდების აქციები	0.0	0.0	0.0	4.8	127.5
სავალ ფასიანი ქაღალდები	496.0	464.9	526.0	1,735.0	1,693.8
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	485.0	453.9	517.3	1,556.3	1,498.2
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	99.8
გრძელვადიანი	485.0	453.9	517.3	1,556.3	1,398.4
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	11.0	11.0	8.7	178.7	195.6
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	136.7	53.9
გრძელვადიანი	11.0	11.0	8.7	41.9	141.6
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	115.0	0.1

	31/12/19	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	115.0	0.1
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოები	11.0	11.0	8.7	63.7	195.5
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	21.7	53.9
გრძელვადიანი	11.0	11.0	8.7	41.9	141.6
ფინანსური წარმომებულები (რეზერვების გარდა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	24.9	19.8	35.0	8.3	18.8
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	24.9	19.8	35.0	8.3	18.8
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფინანსური წარმომებულები (რეზერვების გარდა)	24.9	19.8	35.0	8.3	18.8
ოფციონები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფორვარდული ტიპის კონტრაქტები	24.9	19.8	35.0	8.3	18.8
თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა ინვესტიციები	3,766.8	3,656.3	3,518.2	4,301.6	4,785.8
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	2,999.8	2,931.9	2,703.3	3,436.2	3,495.3
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	952.1	1,132.1	962.5	1,889.4	2,122.4
მოკლევადიანი	952.1	1,132.1	962.5	1,889.4	2,122.4
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.3	0.3	0.7	1.2	1.5
მოკლევადიანი	0.3	0.3	0.7	1.2	1.5
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	2,047.3	1,799.5	1,740.1	1,545.6	1,371.5
მოკლევადიანი	2,047.3	1,799.5	1,740.1	1,545.6	1,371.5
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	10.7	14.2	13.1	19.3	19.8
მოკლევადიანი	10.7	14.2	13.1	19.3	19.8
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოები	2,036.5	1,785.3	1,726.9	1,526.3	1,351.7
მოკლევადიანი	2,036.5	1,785.3	1,726.9	1,526.3	1,351.7

	31/12/19	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	387.4	344.7	382.3	446.3	787.3
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სსფ-ის სესხები და კრედიტები (რეზერვების გარდა)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	309.1	265.1	301.4	361.0	697.1
მოკლევადიანი	66.0	21.4	33.6	52.4	49.1
გრძელვადიანი	243.1	243.7	267.8	308.6	648.1
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სსფ-ის სესხები და კრედიტები (რეზერვების გარდა)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	78.3	79.6	80.9	85.4	90.2
მოკლევადიანი	8.2	5.9	4.1	5.6	4.3
გრძელვადიანი	70.0	73.6	76.8	79.8	85.9
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	78.3	79.6	80.9	85.4	90.2
მოკლევადიანი	8.2	5.9	4.1	5.6	4.3
გრძელვადიანი	70.0	73.6	76.8	79.8	85.9
სადაზღვევო, საპენსიო პროგრამები და სტანდარტული საგარანტიო სქემები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	360.9	359.8	421.0	405.6	490.7
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	32.4	32.4	32.4	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	32.4	32.4	32.4	0.0	0.0
სხვა სექტორები	328.5	327.5	388.6	405.6	490.7
მოკლევადიანი	328.5	327.5	388.6	405.6	490.7
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	328.5	327.5	388.6	405.6	490.7

	31/12/19	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23
მოკლევადიანი	328.5	327.5	388.6	405.6	490.7
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა მოთხოვნები (დებიტორული დავალიანება)	18.8	19.9	11.7	13.4	12.5
ეროვნული ბანკი	0.1	0.3	0.0	0.2	0.5
მოკლევადიანი	0.1	0.3	0.0	0.2	0.5
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	13.3	15.1	7.7	9.6	11.9
მოკლევადიანი	13.3	15.1	7.7	9.6	11.9
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	4.9	4.5	4.0	3.6	0.1
მოკლევადიანი	4.9	4.5	4.0	3.6	0.1
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპს-ები	4.9	4.5	4.0	3.6	0.1
მოკლევადიანი	4.9	4.5	4.0	3.6	0.1
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სარეზერვო აქტივები	3,506.0	3,910.8	4,272.5	4,901.6	5,009.6
მონეტარული ოქრო	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ოქროს ზოდები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ოქროს ანგარიშები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნასესხობის სპეციალური უფლება	199.5	212.8	486.5	462.3	451.7
სავალუტო პოზიცია სსფ-ში	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სარეზერვო აქტივები	3,306.4	3,697.9	3,786.0	4,439.2	4,557.9
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	652.7	1,160.3	1,280.0	1,535.9	892.5
მოთხოვნები მონეტარული ხელისუფლებისადმი	592.6	1,037.1	1,152.0	1,191.7	509.7
მოთხოვნები სხვა ინსტიტუციალური ერთეულებისადმი	60.0	123.2	128.0	344.2	382.7
ფასიანი ქაღალდები	2,653.8	2,540.1	2,505.0	2,890.2	3,661.3
სავალ ფასიანი ქაღალდები	2,653.8	2,540.1	2,505.0	2,890.2	3,661.3
მოკლევადიანი	61.9	27.4	37.0	187.3	56.1
გრძელვადიანი	2,591.9	2,512.7	2,468.0	2,702.9	3,605.2
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფინანსური წარმოებულები	-0.1	-2.6	1.0	13.1	4.2

	31/12/19	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23
სხვა მოთხოვნები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ვალდებულებები	35,020.2	36,381.5	38,110.9	42,933.5	46,407.9
პირდაპირი ინვესტიციები	19,528.9	18,754.9	19,510.0	22,580.8	24,842.8
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	15,983.9	15,274.2	15,932.0	18,879.0	21,821.8
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების სანარმოში	15,983.9	15,274.2	15,932.0	18,879.0	21,821.8
პირდაპირი ინვესტირების სანარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე სანარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ინსტრუმენტები	3,545.0	3,480.7	3,578.0	3,701.8	3,020.9
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების სანარმოში	3,545.0	3,480.7	3,578.0	3,701.8	3,020.9
პირდაპირი ინვესტირების სანარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე სანარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მათ შორის: სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების სანარმოში	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
პირდაპირი ინვესტირების სანარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე სანარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
პორტფელის ინვესტიციები	3,250.2	3,278.4	3,064.6	2,398.7	2,079.9
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	32.7	33.0	59.5	77.5	84.3
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	15.4	15.2	37.6	49.2	52.8
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	17.3	17.8	21.9	28.3	31.6
სხვა საფინანსო კორპორაციები	2.6	4.9	5.8	7.6	9.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	14.7	13.0	16.1	20.8	22.6
სააქციო კაპიტალი საინვესტიციო ფონდების აქციების გარდა	32.7	33.0	59.5	77.5	84.3
კოტირებული	0.5	0.4	0.6	0.8	1.3
არაკოტირებული	32.2	32.6	58.9	76.7	83.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	3,217.4	3,245.4	3,005.1	2,321.2	1,995.5
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	1,175.2	929.4	1,023.6	726.2	671.9
მოკლევადიანი	58.8	0.0	0.2	0.0	4.0
გრძელვადიანი	1,116.4	929.4	1,023.4	726.2	667.8

	31/12/19	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23
სამთავრობო სექტორი	678.1	716.7	671.2	568.8	550.3
მოკლევადიანი	43.8	43.8	32.2	8.7	10.9
გრძელვადიანი	634.3	673.0	639.0	560.1	539.4
სხვა სექტორები	1,364.1	1,599.3	1,310.3	1,026.2	773.4
მოკლევადიანი	0.4	0.6	0.6	0.2	0.1
გრძელვადიანი	1,363.7	1,598.7	1,309.7	1,026.0	773.3
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.4	0.6	0.6	0.2	0.1
მოკლევადიანი	0.4	0.6	0.6	0.2	0.1
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	1,363.7	1,598.7	1,309.7	1,026.0	773.3
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	1,363.7	1,598.7	1,309.7	1,026.0	773.3
ფინანსური წარმომადგენლები (რეზერვების გარდა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	3.5	76.3	2.1	12.5	15.6
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	3.5	76.3	2.1	12.5	15.6
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფინანსური წარმომადგენლები (რეზერვების გარდა)	3.5	76.3	2.1	12.5	15.6
ოფციონები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფორვარდული ტიპის კონტრაქტები	3.5	76.3	2.1	12.5	15.6
თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა ინვესტიციები	12,237.7	14,271.8	15,534.3	17,941.6	19,469.7
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	1,295.7	1,298.0	1,515.8	3,006.4	3,522.8
ეროვნული ბანკი	0.3	0.4	0.2	1.3	0.5
მოკლევადიანი	0.3	0.4	0.2	1.3	0.4
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	1,295.3	1,297.6	1,515.6	3,005.1	3,522.4
მოკლევადიანი	1,100.6	1,110.1	1,316.3	2,778.1	3,141.0
გრძელვადიანი	194.8	187.5	199.3	227.0	381.4
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	9,935.5	11,982.5	12,798.5	13,718.5	14,639.4

	31/12/19	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23
ეროვნული ბანკი	249.5	373.5	469.1	431.0	405.4
სსფ-ის სესხები და კრედიტები	249.5	373.5	469.1	431.0	405.4
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	2,157.0	2,305.8	2,251.0	2,774.1	3,044.9
მოკლევადიანი	115.0	241.3	125.9	136.4	50.0
გრძელვადიანი	2,042.0	2,064.5	2,125.1	2,637.7	2,994.9
სამთავრობო სექტორი	5,047.8	6,711.3	7,285.2	7,487.5	8,111.2
სსფ-ის სესხები და კრედიტები	0.0	212.1	206.1	196.8	198.9
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	5,047.8	6,499.2	7,079.1	7,290.8	7,912.2
სხვა სექტორები	2,481.2	2,591.8	2,793.2	3,025.8	3,078.0
მოკლევადიანი	24.6	16.3	10.6	10.3	11.7
გრძელვადიანი	2,456.6	2,575.6	2,782.6	3,015.5	3,066.3
სხვა საფინანსო კორპორაციები	113.5	115.3	129.4	140.5	141.5
მოკლევადიანი	7.0	3.2	2.0	2.5	2.6
გრძელვადიანი	106.5	112.1	127.4	138.0	139.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	2,367.6	2,476.6	2,663.8	2,885.3	2,936.4
მოკლევადიანი	17.6	13.1	8.6	7.7	9.1
გრძელვადიანი	2,350.0	2,463.5	2,655.2	2,877.6	2,927.3
სადაზღვევო, საპენსიო პროგრამები და სტანდარტული საგარანტიო სქემები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავაჭრო კრედიტები	802.5	777.5	728.2	732.0	814.6
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	802.5	777.5	728.2	732.0	814.6
მოკლევადიანი	802.5	777.5	728.2	732.0	814.6
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	802.5	777.5	728.2	732.0	814.6
მოკლევადიანი	802.5	777.5	728.2	732.0	814.6
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა ვალდებულებები - სხვა (კრედიტორული დავალიანება)	4.7	6.4	8.0	22.6	25.9
ეროვნული ბანკი	0.4	1.9	1.1	1.8	1.4
მოკლევადიანი	0.4	1.9	1.1	1.8	1.4
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

	31/12/19	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	4.2	4.5	6.9	20.8	24.6
მოკლევადიანი	4.2	4.5	6.9	20.8	24.6
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნასესხობის სპეციალური უფლებები (ნმინდა ვალდებულებების აღება)	199.3	207.4	483.8	462.1	466.9

დანართი 5. საქართველოს საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია, ინტეგრირებული, 2023 წელი (მლნ აშშ დოლარი)

	31/12/22	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/23
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
ნმინდა საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიცია	-28,392.6	-1,680.5	-0.8	-235.1	164.0	-30,145.0
აქტივები	14,541.0	1,215.8	195.4	69.3	241.5	16,262.9
პირდაპირი ინვესტიციები	3,316.4	472.5	32.9	0.0	-19.8	3,802.1
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	2,962.3	272.4	21.6	0.0	-19.8	3,236.5
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	2,962.3	272.4	21.6	0.0	-19.8	3,236.5
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალ ინსტრუმენტები	354.1	200.1	11.3	0.0	0.0	565.6
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	270.4	16.6	5.1	0.0	0.0	292.1
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	83.7	183.5	6.2	0.0	0.0	273.4
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
პორტფელის ინვესტიციები	2,013.1	327.6	-0.9	27.8	279.0	2,646.6
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	278.1	432.7	0.3	28.3	213.5	952.9
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	117.8	36.7	-0.3	0.0	0.0	154.2
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

	31/12/22	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/23
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
სხვა სექტორები	160.3	396.0	0.5	28.3	213.5	798.6
სხვა საფინანსო კორპორაციები	86.4	196.2	0.0	28.3	0.0	310.9
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	73.9	199.8	0.5	0.0	213.5	487.7
სააქციო კაპიტალი საინვესტიციო ფონდების აქციების გარდა	273.3	352.8	0.3	28.3	170.6	825.3
კოტირებული	257.2	348.8	-0.3	28.3	71.5	705.5
არაკოტირებული	16.1	4.0	0.5	0.0	99.2	119.8
საინვესტიციო ფონდების აქციები	4.8	79.9	0.0	0.0	42.8	127.5
სავალ ფასიანი ქაღალდები	1,735.0	-105.1	-1.1	-0.5	65.5	1,693.8
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	1,556.3	-56.5	-1.1	-0.5	0.0	1,498.2
მოკლევადიანი	0.0	99.8	0.0	0.0	0.0	99.8
გრძელვადიანი	1,556.3	-156.3	-1.1	-0.5	0.0	1,398.4
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	178.7	-48.6	0.0	0.0	65.5	195.6
მოკლევადიანი	136.7	-121.1	0.0	0.0	38.3	53.9
გრძელვადიანი	41.9	72.5	0.0	0.0	27.2	141.6
სხვა საფინანსო კორპორაციები	115.0	-114.9	0.0	0.0	0.0	0.1
მოკლევადიანი	115.0	-114.9	0.0	0.0	0.0	0.1
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	63.7	66.3	0.0	0.0	65.5	195.5
მოკლევადიანი	21.7	-6.2	0.0	0.0	38.3	53.9
გრძელვადიანი	41.9	72.5	0.0	0.0	27.2	141.6
ფინანსური წარმოებულები (რეზერვების გარდა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	8.3	-115.0	125.4	0.0	0.0	18.8
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	8.3	-115.0	125.4	0.0	0.0	18.8
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

	31/12/22	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/23
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფინანსური წარმოებულები (რეზერვების გარდა)	8.3	-115.0	125.4	0.0	0.0	18.8
ოფციონები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფორვარდული ტიპის კონტრაქტები	8.3	-115.0	125.4	0.0	0.0	18.8
თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა ინვესტიციები	4,301.6	483.8	18.2	0.0	-17.7	4,785.8
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	3,436.2	63.9	12.5	0.0	-17.3	3,495.3
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	1,889.4	223.4	9.6	0.0	0.0	2,122.4
მოკლევადიანი	1,889.4	223.4	9.6	0.0	0.0	2,122.4
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	1.2	0.2	0.0	0.0	0.0	1.5
მოკლევადიანი	1.2	0.2	0.0	0.0	0.0	1.5
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	1,545.6	-159.7	2.9	0.0	-17.3	1,371.5
მოკლევადიანი	1,545.6	-159.7	2.9	0.0	-17.3	1,371.5
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	19.3	0.2	0.2	0.0	0.0	19.8
მოკლევადიანი	19.3	0.2	0.2	0.0	0.0	19.8
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოები	1,526.3	-159.9	2.6	0.0	-17.3	1,351.7
მოკლევადიანი	1,526.3	-159.9	2.6	0.0	-17.3	1,351.7
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	446.3	336.2	3.2	0.0	1.5	787.3
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სსფ-ის სესხები და კრედიტები (რეზერვების გარდა)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

	31/12/22	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/23
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	361.0	333.0	3.1	0.0	0.0	697.1
მოკლევადიანი	52.4	-4.7	1.4	0.0	0.0	49.1
გრძელვადიანი	308.6	337.7	1.7	0.0	0.0	648.1
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სსფ-ის სესხები და კრედიტები (რეზერვების გარდა)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	85.4	3.2	0.1	0.0	1.5	90.2
მოკლევადიანი	5.6	-0.7	0.0	0.0	-0.6	4.3
გრძელვადიანი	79.8	3.9	0.1	0.0	2.1	85.9
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	85.4	3.2	0.1	0.0	1.5	90.2
მოკლევადიანი	5.6	-0.7	0.0	0.0	-0.6	4.3
გრძელვადიანი	79.8	3.9	0.1	0.0	2.1	85.9
სადაზღვევო, საპენსიო პროგრამები და სტანდარტული საგარანტიო სქემები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	405.6	84.6	2.3	0.0	-1.9	490.7
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	405.6	84.6	2.3	0.0	-1.9	490.7
მოკლევადიანი	405.6	84.6	2.3	0.0	-1.9	490.7
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპაკოები	405.6	84.6	2.3	0.0	-1.9	490.7

	31/12/22	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/23
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
მოკლევადიანი	405.6	84.6	2.3	0.0	-1.9	490.7
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა მოთხოვნები (დებიტორული დავალიანება)	13.4	-1.0	0.1	0.0	0.0	12.5
ეროვნული ბანკი	0.2	0.3	0.0	0.0	0.0	0.5
მოკლევადიანი	0.2	0.3	0.0	0.0	0.0	0.5
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეკომპიტივიზაციის კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	9.6	2.2	0.1	0.0	0.0	11.9
მოკლევადიანი	9.6	2.2	0.1	0.0	0.0	11.9
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	3.6	-3.4	0.0	0.0	0.0	0.1
მოკლევადიანი	3.6	-3.4	0.0	0.0	0.0	0.1
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შპს-ები	3.6	-3.4	0.0	0.0	0.0	0.1
მოკლევადიანი	3.6	-3.4	0.0	0.0	0.0	0.1
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სარეზერვო აქტივები	4,901.6	46.8	19.7	41.5	0.0	5,009.6
მონეტარული ოქრო	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ოქროს ზოდები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ოქროს ანგარიშები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნასესხობის სპეციალური უფლება	462.3	-14.6	4.0	0.0	0.0	451.7
სავალუტო პოზიცია სსფ-ში	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სარეზერვო აქტივები	4,439.2	61.5	15.7	41.5	0.0	4,557.9
ნაღდი ფული და დეკომპიტივები	1,535.9	-649.9	6.5	0.0	0.0	892.5
მოთხოვნები მონეტარული ხელისუფლებისადმი	1,191.7	-686.7	4.8	0.0	0.0	509.7
მოთხოვნები სხვა ინსტიტუციური ერთეულებისადმი	344.2	36.8	1.7	0.0	0.0	382.7
ფასიანი ქაღალდები	2,890.2	720.3	9.3	41.5	0.0	3,661.3

	31/12/22	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/23
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
სავალო ფასიანი ქაღალდები	2,890.2	720.3	9.3	41.5	0.0	3,661.3
მოკლევადიანი	187.3	-133.1	2.1	-0.1	0.0	56.1
გრძელვადიანი	2,702.9	853.5	7.1	41.7	0.0	3,605.2
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფინანსური წარმოებულები	13.1	-8.9	0.0	0.0	0.0	4.2
სხვა მოთხოვნები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ვალდებულებები	42,933.5	2,896.2	196.2	304.5	77.4	46,407.9
პირდაპირი ინვესტიციები	22,580.8	2,085.7	-209.1	214.4	170.9	24,842.8
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	18,879.0	2,802.8	-244.1	214.4	169.6	21,821.8
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	18,879.0	2,802.8	-244.1	214.4	169.6	21,821.8
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ინსტრუმენტები	3,701.8	-717.1	35.0	0.0	1.3	3,020.9
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	3,701.8	-717.1	35.0	0.0	1.3	3,020.9
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მათ შორის: სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3
პირდაპირი ინვესტორი პირდაპირი ინვესტირების საწარმოში	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3
პირდაპირი ინვესტირების საწარმო პირდაპირ ინვესტორთან (უკუინვესტიცია)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მონათესავე საწარმოთა შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
პორტფელის ინვესტიციები	2,398.7	-403.7	0.6	90.0	-5.8	2,079.9
სააქციო კაპიტალი და საინვესტიციო ფონდების აქციები	77.5	2.5	0.2	9.9	-5.8	84.3
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	49.2	0.3	0.2	8.9	-5.9	52.8

	31/12/22	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/23
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	28.3	2.2	0.0	0.9	0.1	31.6
სხვა საფინანსო კორპორაციები	7.6	0.4	0.0	0.9	0.1	9.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოები	20.8	1.8	0.0	0.0	0.0	22.6
სააქციო კაპიტალი საინვესტიციო ფონდების აქციების გარდა	77.5	2.5	0.2	9.9	-5.8	84.3
კოტირებული	0.8	0.0	0.0	0.4	0.1	1.3
არაკოტირებული	76.7	2.5	0.2	9.4	-5.9	83.0
სავალ ფასიანი ქაღალდები	2,321.2	-406.2	0.4	80.1	0.0	1,995.5
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	726.2	-65.4	0.2	10.9	0.0	671.9
მოკლევადიანი	0.0	4.0	0.0	0.0	0.0	4.0
გრძელვადიანი	726.2	-69.4	0.2	10.9	0.0	667.8
სამთავრობო სექტორი	568.8	-34.5	0.2	15.8	0.0	550.3
მოკლევადიანი	8.7	2.6	-0.4	0.0	0.0	10.9
გრძელვადიანი	560.1	-37.1	0.6	15.8	0.0	539.4
სხვა სექტორები	1,026.2	-306.3	0.0	53.4	0.0	773.4
მოკლევადიანი	0.2	-0.2	0.0	0.0	0.0	0.1
გრძელვადიანი	1,026.0	-306.1	0.0	53.4	0.0	773.3
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.2	-0.2	0.0	0.0	0.0	0.1
მოკლევადიანი	0.2	-0.2	0.0	0.0	0.0	0.1
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოები	1,026.0	-306.1	0.0	53.4	0.0	773.3
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	1,026.0	-306.1	0.0	53.4	0.0	773.3
ფინანსური წარმოებულები (რეზერვების გარდა) და თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	12.5	-163.4	166.4	0.0	0.0	15.6
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	12.5	-163.4	166.4	0.0	0.0	15.6
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

	31/12/22	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/23
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფინანსური წარმოებულები (რეზერვების გარდა)	12.5	-163.4	166.4	0.0	0.0	15.6
ოფციონები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ფორვარდული ტიპის კონტრაქტები	12.5	-163.4	166.4	0.0	0.0	15.6
თანამშრომელთა ოფციონები აქციებზე	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა ინვესტიციები	17,941.6	1,377.6	238.2	0.0	-87.7	19,469.7
სხვა სააქციო კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	3,006.4	493.0	23.4	0.0	0.0	3,522.8
ეროვნული ბანკი	1.3	-0.9	0.0	0.0	0.0	0.5
მოკლევადიანი	1.3	-0.9	0.0	0.0	0.0	0.4
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	3,005.1	493.9	23.4	0.0	0.0	3,522.4
მოკლევადიანი	2,778.1	340.7	22.1	0.0	0.0	3,141.0
გრძელვადიანი	227.0	153.2	1.3	0.0	0.0	381.4
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	13,718.5	817.4	210.3	0.0	-106.8	14,639.4
ეროვნული ბანკი	431.0	-29.1	3.4	0.0	0.0	405.4
სსფ-ის სესხები და კრედიტები	431.0	-29.1	3.4	0.0	0.0	405.4
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	2,774.1	249.7	21.1	0.0	0.0	3,044.9
მოკლევადიანი	136.4	-86.4	0.0	0.0	0.0	50.0
გრძელვადიანი	2,637.7	336.1	21.0	0.0	0.0	2,994.9
სამთავრობო სექტორი	7,487.5	447.7	176.0	0.0	0.0	8,111.2
სსფ-ის სესხები და კრედიტები	196.8	0.5	1.6	0.0	0.0	198.9
სხვა მოკლევადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა გრძელვადიანი	7,290.8	447.1	174.3	0.0	0.0	7,912.2
სხვა სექტორები	3,025.8	149.1	9.9	0.0	-106.8	3,078.0
მოკლევადიანი	10.3	2.1	0.2	0.0	-0.8	11.7

	31/12/22	ცვლილებები საანგარიშო პერიოდში				31/12/23
		საოპერაციო	საკურსო	ფასის	სხვა	
გრძელვადიანი	3,015.5	147.0	9.7	0.0	-106.0	3,066.3
სხვა საფინანსო კორპორაციები	140.5	0.7	0.3	0.0	0.0	141.5
მოკლევადიანი	2.5	0.0	0.1	0.0	0.0	2.6
გრძელვადიანი	138.0	0.7	0.2	0.0	0.0	139.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოები	2,885.3	148.4	9.6	0.0	-106.8	2,936.4
მოკლევადიანი	7.7	2.1	0.1	0.0	-0.8	9.1
გრძელვადიანი	2,877.6	146.3	9.5	0.0	-106.0	2,927.3
სადაზღვევო, საპენსიო პროგრამები და სტანდარტული საგარანტიო სქემები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავაჭრო კრედიტები	732.0	60.7	2.8	0.0	19.1	814.6
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	732.0	60.7	2.8	0.0	19.1	814.6
მოკლევადიანი	732.0	60.7	2.8	0.0	19.1	814.6
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები, შინამეურნეობები და შმაკოები	732.0	60.7	2.8	0.0	19.1	814.6
მოკლევადიანი	732.0	60.7	2.8	0.0	19.1	814.6
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა ვალდებულებები - სხვა (კრედიტორული დავალიანება)	22.6	5.4	-2.0	0.0	0.0	25.9
ეროვნული ბანკი	1.8	-0.5	0.1	0.0	0.0	1.4
მოკლევადიანი	1.8	-0.5	0.1	0.0	0.0	1.4
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	20.8	5.8	-2.1	0.0	0.0	24.6
მოკლევადიანი	20.8	5.8	-2.1	0.0	0.0	24.6
გრძელვადიანი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სამთავრობო სექტორი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნასესხობის სპეციალური უფლებები (წმინდა ვალდებულებების აღება)	462.1	1.0	3.8	0.0	0.0	466.9

**დანართი 6. საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი, 2019-2023 წლები
(მლნ აშშ დოლარი)**

	31/12/19	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23
სამთავრობო სექტორი	5,725.9	7,428.1	7,956.4	8,056.3	8,661.5
მოკლევადიანი	43.8	43.8	32.2	8.7	10.9
ნაღდი ფული და დეპოზიტები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	43.8	43.8	32.2	8.7	10.9
სესხები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ^{2,3}	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	5,682.1	7,384.2	7,924.2	8,047.7	8,650.6
ნასესხობის სპეციალური უფლებები (ნსუ) განაწილებული	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	634.3	673.0	639.0	560.1	539.4
სესხები	5,047.8	6,711.3	7,285.2	7,487.5	8,111.2
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ²	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ეროვნული ბანკი	449.7	583.2	954.1	896.2	874.1
მოკლევადიანი	0.8	2.3	1.3	3.1	1.8
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.3	0.4	0.2	1.3	0.4
სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ^{2,3}	0.4	1.9	1.1	1.8	1.4
გრძელვადიანი	448.9	580.9	952.8	893.1	872.3
ნასესხობის სპეციალური უფლებები (ნსუ) განაწილებული	199.3	207.4	483.8	462.1	466.9
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	249.5	373.5	469.1	431.0	405.4
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ²	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	4,631.8	4,537.3	4,797.0	6,526.2	7,263.7
მოკლევადიანი	1,278.6	1,355.9	1,449.3	2,935.4	3,219.6
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	1,100.6	1,110.1	1,316.3	2,778.1	3,141.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	58.8	0.0	0.2	0.0	4.0
სესხები	115.0	241.3	125.9	136.4	50.0
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ^{2,3}	4.2	4.5	6.9	20.8	24.6
გრძელვადიანი	3,353.1	3,181.4	3,347.7	3,590.8	4,044.1

	31/12/19	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	194.8	187.5	199.3	227.0	381.4
სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,116.4	929.4	1,023.4	726.2	667.8
სესხები	2,042.0	2,064.5	2,125.1	2,637.7	2,994.9
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ²	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	4,647.7	4,968.6	4,831.7	4,784.0	4,665.9
მოკლევადიანი	827.5	794.4	739.4	742.5	826.3
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.4	0.6	0.6	0.2	0.1
სესხები	24.6	16.3	10.6	10.3	11.7
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	802.5	777.5	728.2	732.0	814.6
სხვა სასესხო ვალდებულებები ^{2,3}	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	3,820.3	4,174.3	4,092.3	4,041.5	3,839.6
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები ⁴	1,363.7	1,598.7	1,309.7	1,026.0	773.3
სესხები	2,456.6	2,575.6	2,782.6	3,015.5	3,066.3
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ²	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა საფინანსო კორპორაციები	113.9	115.9	130.1	140.7	141.6
მოკლევადიანი	7.4	3.8	2.7	2.8	2.6
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.4	0.6	0.6	0.2	0.1
სესხები	7.0	3.2	2.0	2.5	2.6
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ^{2,3}	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	106.5	112.1	127.4	138.0	139.0
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	106.5	112.1	127.4	138.0	139.0
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ²	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
არასაფინანსო კორპორაციები	4,533.8	4,852.7	4,701.7	4,643.3	4,524.3
მოკლევადიანი	820.1	790.6	736.8	739.8	823.7
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სესხები	17.6	13.1	8.6	7.7	9.1
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	802.5	777.5	728.2	732.0	814.6
სხვა სასესხო ვალდებულებები ^{2,3}	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
გრძელვადიანი	3,713.7	4,062.2	3,964.9	3,903.6	3,700.6
ნაღდი ფული და დეპოზიტები ¹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

	31/12/19	31/12/20	31/12/21	31/12/22	31/12/23
სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,363.7	1,598.7	1,309.7	1,026.0	773.3
სესხები	2,350.0	2,463.5	2,655.2	2,877.6	2,927.3
სავაჭრო კრედიტები და ავანსები	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სასესხო ვალდებულებები ²	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
პირდაპირი ინვესტიციები: კომპანიათაშორისი სესხები	3,545.0	3,480.7	3,578.0	3,701.8	3,020.9
პირდაპირი ინვესტირების სანარმოს ვალდებულება პირდაპირ ინვესტორთან	3,545.0	3,480.7	3,578.0	3,701.8	3,020.9
პირდაპირი ინვესტორის ვალდებულება პირდაპირი ინვესტირების სანარმოსთან	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ვალდებულებები მონათესავე სანარმოებს შორის	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
მთლიანი საგარეო ვალი	19,000.0	20,998.0	22,117.3	23,964.5	24,486.1
საცნობარო მუხლები:					
ვადაგადაცილებული დავალიანება:	463.5	622.1	415.2	442.5	333.2
სამთავრობო სექტორი	33.5	34.0	34.4	38.7	35.3
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
სხვა სექტორები	174.2	284.8	157.8	164.9	162.8
პირდაპირი ინვესტიციები: კომპანიათაშორისი სესხები	255.8	303.3	222.9	238.9	135.0
სავალო ფასიანი ქაღალდები: (ნომინალური ღირებულება)	3,069.2	3,141.4	2,909.4	2,478.0	2,071.1
სამთავრობო სექტორი	649.2	708.4	672.6	615.2	580.3
ეროვნული ბანკი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
დეპოზიტური კორპორაციები ეროვნული ბანკის გარდა	1,136.8	891.5	965.8	745.3	679.5
სხვა სექტორები	1,283.2	1,541.5	1,271.0	1,117.5	811.2

1 რეკომენდებულია, რომ ნაღდი ფული და დეპოზიტები მთლიანად ჩართული იყოს მოკლევადიან კატეგორიაში, თუ არა გვაქვს დეტალური ინფორმაცია, რომელიც საშუალებას მოგვცემდა მათ გრძელ და მოკლევადიანად დაყოფისა.

2 სხვა სასესხო ვალდებულებები შედგება სადაზღვევო, საპენსიო, სტანდარტიზებული საგარანტიო სქემების, და დანარჩენი დებიტორულ/კრედიტორული დავალიანებისაგან. იმ შემთხვევაში თუ არ გვაქვს დეტალური ინფორმაცია, რომელიც საშუალებას მოგვცემდა მათ გრძელ და მოკლევადიანად დაყოფისა, სადაზღვევო, საპენსიო და სტანდარტიზებული საგარანტიო სქემები კლასიფიცირდება გრძელვადიან ინსტრუმენტად.

3 ვადაგადაცილებული დავალიანება აღინერება ორიგინალ სავალო ინსტრუმენტთან ერთად, ნაცვლად სხვა სავალო ვალდებულებებისა. ვადაგადაცილებული დავალიანება დეტალურად არის მოცემული საცნობარო მუხლებში.

4 სავალო ფასიანი ქაღალდები ძირითად ცხრილში აღინერება საბაზრო ღირებულებით, ხოლო საცნობარო მუხლებში, ნომინალური ღირებულებით. საცნობარო მუხლებში მოცემული სავალო ფასიანი ქაღალდები არ მოიცავს “პირდაპირი ინვესტიციები: კომპანიათაშორისი სესხები”-ში შემავალ კომპონენტებს.

**დანართი 7. უმსხვილესი საექსპორტო ქვეყნები (FOB), 2019-2023 წლები
(მლნ აშშ დოლარი)**

	2019	2020	2021	2022	2023
ექსპორტი სულ	3,797.0	3,340.7	4,242.5	5,582.4	6,086.4
მათ შორის:					
აზერბაიჯანი	508.7	438.3	531.7	672.7	862.0
სომხეთი	432.6	187.5	256.1	584.2	787.2
ყაზახეთი	67.0	47.6	96.2	238.1	703.2
ყირგიზეთი	76.3	18.2	30.7	93.8	695.7
რუსეთის ფედერაცია	497.0	440.6	610.1	642.4	657.0
თურქეთი	202.3	190.6	322.7	434.6	409.4
ჩინეთი	207.5	477.3	615.7	736.8	310.9
ბულგარეთი	299.7	312.7	253.9	423.6	250.0
უზბეკეთი	89.2	73.2	85.6	111.1	115.5
უკრაინა	250.9	217.5	307.4	232.8	101.2
აშშ	132.3	80.0	194.7	265.1	97.0
შვეიცარია	82.6	106.8	80.5	97.2	93.6
ესპანეთი	46.0	83.8	89.3	51.6	80.7
ერაყი	18.9	18.1	16.6	35.2	70.6
პერუ	9.7	15.7	13.7	153.9	66.7
გერმანია	54.3	62.4	67.8	67.7	57.0
არაბთა გაერთიანებული საამიროები	65.4	30.4	20.6	31.1	53.8
პოლონეთი	27.7	28.4	35.3	47.1	49.5
საფრანგეთი	28.8	33.0	34.4	37.3	46.2
ლიეტუვა	45.0	35.7	48.1	38.1	38.2
დანარჩენი ქვეყნები	655.2	442.8	531.2	588.1	541.1

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

დანართი 8. უმსხვილესი საიმპორტო ქვეყნები (CIF), 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

	2019	2020	2021	2022	2023
იმპორტი სულ	9,518.0	8,048.7	10,098.6	13,548.4	15,603.6
მათ შორის:					
თურქეთი	1,617.2	1,407.7	1,828.5	2,374.1	2,575.0
აშშ	678.8	556.3	648.2	1,013.4	2,050.9
რუსეთის ფედერაცია	977.1	888.5	1,023.1	1,835.5	1,744.6
ჩინეთი	858.7	709.0	865.0	1,126.3	1,329.5
გერმანია	501.4	403.9	481.4	664.3	974.1
აზერბაიჯანი	559.0	513.2	598.4	640.4	654.7
იაპონია	257.3	161.0	186.8	301.5	615.7
არაბთა გაერთიანებული საამიროები	163.1	108.8	142.6	283.1	384.3
იტალია	228.6	183.3	248.4	288.1	373.9
სომხეთი	267.7	422.4	418.4	613.7	336.5
ნიდერლანდები	179.2	157.2	152.0	207.0	283.2
საფრანგეთი	165.9	152.7	195.6	212.5	275.8
პოლონეთი	169.7	133.3	170.8	212.8	269.7
უკრაინა	415.6	390.5	451.8	285.9	259.5
ირანი	187.1	45.2	145.8	231.4	241.0
ჩეხეთის რესპუბლიკა	89.9	74.5	99.8	162.1	221.1
რუმინეთი	212.6	119.6	177.6	292.1	219.5
ბულგარეთი	124.6	110.4	178.8	203.2	217.3
ესპანეთი	108.6	88.9	116.3	167.4	199.7
გაერთიანებული სამეფო	103.9	76.4	81.7	107.4	147.2
დანარჩენი ქვეყნები	1,652.0	1,346.0	1,887.5	2,326.0	2,230.3

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

დანართი 9. ძირითადი საქონლის ექსპორტი თურქეთში, 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

კოდი	საქონლის დასახელება	2019	2020	2021	2022	2023	2023 წლის სტრუქტურა (%)
	ექსპორტი თურქეთში, სულ	202.3	190.6	322.7	434.6	409.4	100.0
	მათ შორის:						
2716	ელექტროენერგია	3.8	2.3	7.7	79.5	86.2	21.1
6109	ტრიკოტაჟის ნაქსოვი ნაწარმი	37.9	39.7	62.5	72.7	57.1	13.9
7202	ფეროშენადნობები	18.5	32.8	50.1	60.3	38.3	9.3
6103	მამაკაცის ან ბიჭის ტრიკოტაჟის ტანსაცმელი	13.7	17.3	34.1	43.6	36.2	8.8

კოდი	საქონლის დასახელება	2019	2020	2021	2022	2023	2023 წლის სტრუქტურა (%)
7700	შერეული საქონელი	0.0	0.0	0.0	10.2	13.0	3.2
7602	ალუმინის ნარჩენები და ჯართი	3.0	3.9	12.0	13.2	11.7	2.9
2710	ნავთობი და ნავთობპროდუქტები	0.3	0.0	0.5	7.2	10.0	2.4
8701	ტრაქტორები	0.0	0.4	0.1	3.3	9.8	2.4
8703	მსუბუქი ავტომობილები	2.5	5.4	1.1	3.0	9.5	2.3
7108	ოქრო დაუმუშავებელი ან ნახევრადდამუშავებული	1.6	1.3	0.2	1.2	9.3	2.3
	დანარჩენი პროდუქცია	121.2	87.5	154.3	140.5	128.3	31.3

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

დანართი 10. ძირითადი საქონლის იმპორტი თურქეთიდან, 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

კოდი	საქონლის დასახელება	2019	2020	2021	2022	2023	2023 წლის სტრუქტურა (%)
	იმპორტი თურქეთიდან, სულ	1,617.2	1,407.7	1,828.5	2,374.1	2,575.0	100.0
	მათ შორის:						
3004	სამკურნალო საშუალებები	83.8	45.9	46.5	73.3	153.0	5.9
8703	მსუბუქი ავტომობილები	65.0	15.4	19.0	107.2	85.3	3.3
7308	შავი ლითონის მეტალო-კონსტრუქციები	42.8	35.0	39.6	53.8	63.5	2.5
2402	სიგარები და სიგარეტები	0.2	0.1	0.4	47.0	56.4	2.2
3402	სარეცხი და საწმენდი საშუალებები	24.4	20.7	21.8	31.8	48.0	1.9
2710	ნავთობი და ნავთობპროდუქტები	39.5	21.2	34.1	41.2	45.5	1.8
7306	მიწები, მილაკები და ღრუ პროფილები შავი ლითონებისგან	42.8	42.4	48.5	47.5	44.0	1.7
9403	სხვადასხვა ავეჯი და მისი ნაწილები	24.5	17.1	20.9	33.3	42.4	1.6
7604	ალუმინის წნელები და პროფილები	17.6	17.2	24.5	36.5	37.0	1.4
4410	მერქან-ბურბუშელის ფილები	25.9	21.6	33.1	38.9	36.6	1.4
	დანარჩენი პროდუქცია	1,250.8	1,171.1	1,540.3	1,863.6	1,963.5	76.3

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

დანართი 11. ძირითადი საქონლის ექსპორტი რუსეთში, 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

კოდი	საქონლის დასახელება	2019	2020	2021	2022	2023	2023 წლის სტრუქტურა (%)
	ექსპორტი რუსეთში, სულ	497.0	440.6	610.1	642.4	657.0	100.0
	მათ შორის:						
2204	ყურძნის ღვინო	133.2	119.6	130.8	160.8	168.3	25.6
2208	სპირტიანი სასმელები	34.5	31.3	41.2	47.5	67.4	10.3
8703	მსუბუქი ავტომობილები	8.0	10.6	17.3	75.7	67.1	10.2
2201	მინერალური წყლები	60.6	43.9	60.9	51.0	61.8	9.4
2202	მინერალური და დაგაზიანებული წყლები შაქრის შემცველობით	11.2	14.4	26.0	39.5	60.7	9.2
7202	ფეროშენადნობები	114.5	108.5	171.8	108.8	46.8	7.1
0809	გარგარი, ალუბალი და ბალი, ატამი, ქლიავი და ღოღნომო, ახალი	11.8	19.9	26.7	34.4	28.2	4.3
0810	სხვა ახალი ნაყოფები	1.9	8.1	9.6	14.2	27.3	4.2
0805	ციტრუსები	13.7	15.8	19.5	10.7	24.8	3.8
8516	ელექტრული წყალგამახურებლები	6.7	7.7	6.9	14.1	14.5	2.2
	დანარჩენი პროდუქცია	100.8	60.7	99.5	85.7	90.0	13.7

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

დანართი 12. ძირითადი საქონლის იმპორტი რუსეთიდან, 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

კოდი	საქონლის დასახელება	2019	2020	2021	2022	2023	2023 წლის სტრუქტურა (%)
	იმპორტი რუსეთიდან, სულ	977.1	888.5	1,023.1	1,835.5	1,744.6	100.0
	მათ შორის:						
2710	ნავთობი და ნავთობპროდუქტები	200.2	130.6	135.1	621.6	552.0	31.6
2711	ნავთობის აირები	41.8	47.7	90.7	112.4	131.2	7.5
7214	წნელები ნახშირბადიანი ფოლადისგან	0.9	4.5	2.7	36.1	57.9	3.3
1001	ხორბალი და მესლინი	90.7	107.3	87.4	61.8	56.2	3.2
7010	ბოცები, ბოთლები, სხვა მინის ტევადობები	19.9	18.4	19.8	43.8	48.6	2.8
1512	მგესუმზირის ზეთი	34.0	41.0	41.6	41.4	39.2	2.2
1101	ხორბლის ფქვილი	3.6	2.6	11.5	66.8	35.9	2.1
2713	ნავთობის კოქსი, ნავთობის ბითუმი	0.1	2.3	0.2	4.1	32.4	1.9

კოდი	საქონლის დასახელება	2019	2020	2021	2022	2023	2023 წლის სტრუქტურა (%)
2704	კოქსი და ნახევარკოქსი	32.6	17.1	23.4	59.2	31.8	1.8
1806	შოკოლადი და კაკაოს შემცველი პროდუქტები	27.4	21.0	25.7	32.5	29.3	1.7
	დანარჩენი პროდუქცია	525.9	496.0	585.0	755.9	730.1	41.8

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

დანართი 13. ძირითადი საქონლის ექსპორტი აშშ-ში, 2019-2023 წლები (მლნ აშშ დოლარი)

კოდი	საქონლის დასახელება	2019	2020	2021	2022	2023	2023 წლის სტრუქტურა (%)
	ექსპორტი ჩინეთში, სულ	132.3	80.0	194.7	265.1	97.0	100.0
	მათ შორის:						
7202	ფეროშენადნობები	117.0	62.9	172.3	233.0	69.1	71.2
2204	ყურძნის ღვინო	3.0	4.2	4.9	5.3	5.6	5.8
2009	წვენები ხილის და ბოსტნეულის	1.8	1.9	1.9	2.7	3.0	3.1
2208	სპირტიანი სასმელები	0.3	0.5	0.9	1.6	2.2	2.3
8803	საფრენი აპარატების ნაწილები	0.2	0.1	2.1	1.7	1.6	1.6
2201	მინერალური წყლები	1.4	2.2	2.4	1.2	1.4	1.4
8708	ტრაქტორების და ავტომობილების ნაწილები და მოწყობილობები	0.0	0.0	0.0	0.0	1.4	1.4
4418	სამშენებლო ნაწარმი ხის	0.1	0.0		0.7	1.2	1.3
3923	პლასტმასის ნაწარმი საქონლის ტრანსპორტირებისთვის ან შესაფუთად	0.7	0.3	1.2	1.3	1.2	1.2
4412	ფანერა და სხვა მასალა ფენოვანი მერქნისგან					1.0	1.1
	დანარჩენი პროდუქცია	7.8	7.9	8.9	17.6	9.3	9.6

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

**დანართი 14. ძირითადი საქონლის იმპორტი აშშ-დან, 2019-2023 წლები
(მლნ აშშ დოლარი)**

კოდი	საქონლის დასახელება	2019	2020	2021	2022	2023	2023 წლის სტრუქტურა (%)
	იმპორტი ჩინეთიდან, სულ	678.8	556.3	648.2	1,013.4	2,050.9	100.0
	მათ შორის:						
8703	მსუბუქი ავტომობილები	558.8	484.4	561.7	905.1	1,933.5	94.3
7700	შერეული საქონელი	1.2	4.1	3.8	6.7	13.5	0.7
6309	ნახმარი ტანსაცმელი	2.1	2.8	3.6	6.1	7.1	0.3
0802	ახალი ან გამხმარი კაკალი	3.5	2.5	3.4	5.0	6.0	0.3
3304	კოსმეტიკური საშუალებები	0.8	0.8	1.1	3.4	5.9	0.3
0303	გაყინული თევზი	2.6	3.8	2.2	4.8	4.7	0.2
3904	პოლიმერები ვინილქლორიდისა ან სხვა ჰალოგენირებული ოლეფინებისა	2.5	1.4	1.7	2.6	4.6	0.2
0207	შინაური ფრინველის ხორცი	3.8	6.2	2.9	7.8	4.4	0.2
8711	მოტოციკლები და ველოსიპედები	1.9	2.0	2.4	2.7	4.3	0.2
2106	სხვადასხვა კვების პროდუქტები	1.8	2.9	3.3	4.5	4.0	0.2
	დანარჩენი პროდუქცია	99.8	45.4	62.2	64.6	62.9	3.1

მონაცემთა წყარო: საქსტატი, არ მოიცავს არაორგანიზებული ვაჭრობის მონაცემებს.

